

**TAURAGĖS RAJONO
SAVIVALDYBĖS
ATLIEKŲ PREVENCIJOS
IR TVARKYMO
2021–2027 METŲ
PLANAS**

EKT

JOSTRA

TURINYS

1.	ĮVADAS	7
2.	ATLIEKŲ TVARKYMO TEISINIS REGLAMENTAVIMAS.....	9
3.	ESAMOS KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO BŪKLĖS APŽVALGA.....	11
3.1.	Tauragės rajono savivaldybė.....	11
3.2.	Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizacinė struktūra.....	11
3.3.	Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos finansavimas.....	14
3.3.1.	Investicinių projektų įgyvendinimas	14
3.3.2.	Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos finansavimas.....	15
3.3.3.	„Teršėjas moka“ principo įgyvendinimas.....	16
3.4.	Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūra.....	17
3.4.1.	MKA surinkimas ir surinkimo konteineriai.....	17
3.4.2.	Antrinių žaliavų surinkimo konteineriai.....	18
3.4.3.	Didžiųjų atliekų surinkimo aikštelės (DASA)	19
3.4.4.	Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūra.....	20
3.5.	Viešųjų komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimo lygis.....	21
3.6.	Komunalinių atliekų susidarymas	22
3.7.	MKA surinkimas ir rūšiavimas	24
3.8.	Komunalinių atliekų šalinimas sąvartyne.....	26
3.9.	Antrinių žaliavų, įskaitant pakuočių atliekas, tvarkymas.....	26
3.10.	Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymas	29
3.11.	Statybos ir griovimo, elektros ir elektroninių atliekų tvarkymas.....	33
3.12.	Bešeimininkų atliekų tvarkymas	34
3.13.	Visuomenės švietimas ir informavimas	35
4.	ANKSTESNIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO PLANŲ UŽDUOČIŲ VYKDYMAS.....	37
	ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO STRATEGIJA	47
5.	TAURAGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO 2021–2027 METŲ PLANAS	48
5.1.	Nacionaliniai atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai ir uždaviniai	49
5.2.	Tauragės rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai, uždaviniai ir priemonės	51
6.	KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ SUSIDARYMAS IR INFRASTRUKTŪROS POREIKIS.....	77
6.1.	Komunalinių atliekų susidarymo prognozė	77
6.2.	Infrastruktūros plėtra.....	79
7.	PLANO ĮGYVENDINIMO POVEIKIO ĮMOKŲ DYDŽIUI UŽ ATLIEKŲ TVARKYMĄ VERTINIMAS	85
8.	PLANO ĮGYVENDINIMO VERTINIMO KRITERIJAI	87

PAVEIKSLŲ SĄRAŠAS

Pav. 1 Tauragės regionas ir Tauragės rajono savivaldybė	11
Pav. 2 Gyventojų pokytis ir pasiskirstymas Tauragės rajono savivaldybėje tarp miesto ir kaimo.....	11
Pav. 3 Komunalinių atliekų susidarymas Tauragės rajono savivaldybėje.....	22
Pav. 4 Komunalinių atliekų susidarymas vienam gyventojui Tauragės rajono savivaldybėje, t/metus.....	23
Pav. 5 Komunalinių atliekų tvarkymas Tauragės rajono savivaldybėje	24
Pav. 6 Tvarkomų rūšiavimo įmonėje atliekų kiekiai.....	24
Pav. 7 MKA morfologijos tyrimų rezultatai Tauragės rajono savivaldybėje, 2016- 2020 m....	25
Pav. 8 Tekstilės atliekų dalies MKA pokytis Tauragės rajono savivaldybėje.....	29
Pav. 9 Tvarkomų DASA atliekų kiekiai Tauragės rajono savivaldybėje 2016–2020 m.....	33
Pav. 10 Vienam gyventojui surenkamų DASA atliekų kiekio pokytis Tauragės rajono savivaldybėje.....	34
Pav. 11 Bešeimininkų atliekų susidarymas	35
Pav. 12 Valstybinis ilgalaikis atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslas	51
Pav. 13 Tauragės regiono ilgalaikis atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslas	51
Pav. 14 Tauragės rajono savivaldybės 2021-2030 m. strateginio plėtros plano tikslas ir rodikliai.....	52
Pav. 15 Tauragės rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo plano tikslas.....	52
Pav. 16 Tauragės rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai	52
Pav. 17 Tauragės rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslų uždaviniai.....	53
Pav. 18 DASA aikštelė.....	82
Pav. 19 Dalijimosi daiktais stotelė.....	82
Pav. 18 ŽAKA aikštelė	83
Pav. 21 Komunalinių atliekų naudojimas / šalinimas	84

LENTELIŲ SĄRAŠAS

Lentelė 1 Komunalinių atliekų tvarkytojų sąnaudų pasiskirstymas pagal veiklas Tauragės rajono savivaldybėje 2020 m., proc.	15
Lentelė 2 Komunalines atliekas tvarkančios įmonės Tauragės rajono savivaldybėje, 2020..	17
Lentelė 3 MKA surinkimo konteineriai Tauragės rajono savivaldybėje, 2020.....	18
Lentelė 4 Individualus antrinių žaliavų surinkimo konteinerių kiekis Tauragės rajono savivaldybėje, 2020 m.....	19
Lentelė 5 Tauragės rajono savivaldybės DASA, 2020 m.	20
Lentelė 6 Tauragės rajono savivaldybės ŽAKA ir biologiškai skaidžių atliekų kompostavimo aikštelės, 2020 m.	21
Lentelė 7 Žaliųjų atliekų tvarkymo priemonių skaičius Tauragės rajono savivaldybėje, 202021	
Lentelė 8 Komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimas Tauragės rajono savivaldybėje, 2020 m.	22
Lentelė 9 Tvarkomų MBA atliekų pagal frakcijas kiekiai 1 gyventojui kg/metus, 2020 m.....	25
Lentelė 10 Regioniname sąvartyne šalinamų atliekų kiekiai, t/metus	26
Lentelė 11 Antrinių žaliavų, įskaitant pakuočių atliekas, surinkimas Tauragės rajono savivaldybėje.....	27
Lentelė 12 Surinktų ir sutvarkytų užstato administratoriaus pavedimo davėjų pakuočių atliekų kiekis Tauragės rajono savivaldybėje (tonomis)	28
Lentelė 13 Juridinių asmenų (ne per savivaldybių komunalinių atliekų sistemas) surenkamos antrinės žaliavos, įskaitant pakuočių atliekas Tauragės rajono savivaldybėje (tonomis), 2020 m.	28
Lentelė 14 Surinktos antrinės žaliavos, įskaitant pakuočių atliekas Tauragės rajono savivaldybėje, 2020 m.....	29
Lentelė 15 Biologiškai skaidžių atliekų kompostavimo aikštelėje tvarkomų atliekų kiekiai Tauragės rajono savivaldybėje.....	30
Lentelė 16 Žaliųjų atliekų tvarkymas Tauragės rajono savivaldybės ŽAKA.....	30
Lentelė 17 Kompostavimo dėžių skaičius ir prognozinis sukompostuojamų atliekų kiekis Tauragės rajono savivaldybėje.....	31
Lentelė 18 Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plane nustatytos komunalinių biologiškai skaidžių atliekų šalinimo sąvartyne mažinimo užduotis.....	32
Lentelė 19 Valstybinio atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plano įgyvendinimas Tauragės rajono savivaldybėje.....	39
Lentelė 20 Tauragės rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo plano vertinimo kriterijai	43
Lentelė 21 Tauragės rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių analizė	45
Lentelė 22 Nacionaliniai atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai ir uždaviniai	49
Lentelė 23 VAPTP uždaviniai	50
Lentelė 24 Antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių surinkimo sistemos efektyvumas Tauragės rajono savivaldybėje.	78
Lentelė 25 Tauragės rajono savivaldybės komunalinių atliekų kiekio susidarymo prognozė 2021–2027 m., t.	78

Lentelė 26 Komunalinių atliekų tvarkymas Tauragės rajono savivaldybėje 2022–2027 m., t	78
Lentelė 27 Maisto (virtuvės) atliekų infrastruktūros plėtros poreikis Tauragės rajono savivaldybėje.....	79
Lentelė 27 Antrinių žaliavų surinkimo konteinerių poreikis Tauragės rajono savivaldybėje .	80
Lentelė 28 Individualių kompostavimo dėžių poreikis Tauragės rajono savivaldybėje.....	81
Lentelė 29 Tekstilės atliekų surinkimo konteinerių poreikis Tauragės rajono savivaldybėje.	81
Lentelė 31 Komunalinių atliekų tvarkymo išlaidos Tauragės regiono savivaldybėse, kuriose įvesta rinkliava	85
Lentelė 32 Valstybinio atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano priemonių stebėseną	87
Lentelė 33 Tauragės rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano priemonių stebėseną	90

VARTOJAMOS SANTRUMPOS

AAA	Aplinkos apsaugos agentūra
AM	Aplinkos ministerija
ATP	Atliekų tvarkymo planas
AŽ	Antrinės žaliavos
BSA	Biologiškai skaidžios atliekos
DASA	didžiųjų atliekų surinkimo aikštelės
EEJA	Elektros ir elektroninės įrangos atliekos
ENTP	Eksplloatuoti netinkamos transporto priemonės
ES	Europos Sąjunga
GIA	Gamintojų ir importuotojų asociacija
KA	Komunalinės atliekos
KAK	Kietasis atgautasis kuras
LAAIF	Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondas
LR	Lietuvos Respublika
MKA	Mišrios komunalinės atliekos
AAD	Aplinkos apsaugos departamentas
SA	Savivaldybių administracijos
SiGA	Statybos ir griovimo atliekos
SPAV	Strateginis pasekmių aplinkai vertinimas
TIPK	Taršos integruota prevencija ir kontrolė
TRATC	UAB „TRATC“ (Tauragės regiono atliekų tvarkymo centras)
VATP	Valstybinis atliekų tvarkymo 2014–2020 m. planas
VSATP	Valstybinis strateginis atliekų tvarkymo planas 2007–2013 m.
ŽA	Žaliosios atliekos
ŽAKA	Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelės
–	

1. ĮVADAS

Komunalinių atliekų tvarkymo sistema – nuolatos besivystanti sistema, kurios sąlygas užtikrina ES direktyvose nustatyti reikalavimai ir Valstybės mastu numatyti uždaviniai, priimti ir patvirtinti Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plane ir skirti šiems reikalavimams įgyvendinti. Tokių reikalavimų, uždavinių nustatymas iš dalies užtikrina darnią sistemos plėtrą, tačiau kartu iškelia ir sudėtingų iššūkių atliekų tvarkymo sektorių reguliuojančioms ir šiuos uždavinius įgyvendinančioms organizacijoms. Jos susiduria su iškeltų uždavinių įgyvendinimo sudėtingumu ir nuolatos kintančios dinamiškos teisinės aplinkos keliamomis problemomis.

Siekiant tinkamai suplanuoti Tauragės rajono ir Tauragės regiono atliekų tvarkymo sistemų plėtrą, išspręsti kylančias problemas ir įgyvendinti ES reglamentuotus uždavinius, kurie patvirtinti Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plane (toliau – VAPTP), prisitaikyti prie teisinės aplinkos ir užtikrinti tinkamą, tvarų komunalinių atliekų tvarkymą regione, buvo parengtas Tauragės rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metais planas.

Pagrindinis Tauragės rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plano tikslas – nustatyti komunalinių atliekų tvarkymo sistemų organizavimo priemones, kurios užtikrintų aplinkosaugos, techninius-ekonominius ir higienos reikalavimus atitinkančios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos pasiūlą visiems savivaldybės teritorijoje esantiems asmenims. Tauragės rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos tolimesnė plėtra numatyta vystyti laikantis atliekų tvarkymo prioritetų, kurių svarbiausias – atliekų prevencija (susidarymo vengimas). Kitas prioritetas – paruošimo naudoti pakartotinai, atliekų perdirbimo ir naudojimo kitais būdais sprendimų taikymas ir, tik blogiausiu atveju, galimas atliekų šalinimas sąvartynuose ir kituose atliekų šalinimo įrenginiuose.

Tauragės rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane nustatyti atliekų tvarkymo tikslai, užduotys ir uždaviniai jiems įgyvendinti atitinka VAPTP ir Tauragės regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane nustatytus tikslus ir uždavinius.

Tauragės rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planas pakeičia šiuo metu galiojantį Tauragės rajono savivaldybės atliekų tvarkymo planą ir kartu nustato naujas VAPTP numatytų užduotims įgyvendinti reikalingas priemones bei uždavinius ateinančiam 2021–2027 m. periodui.

Tauragės rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planas parengtas pagal Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2022 m. rugpjūčio 19 d. įsakymu Nr. D1-274 patvirtintus reikalavimus regioniniams ir savivaldybių atliekų tvarkymo planams.

Tauragės rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano sudėtinės dalys:

- atliekų prevencijos ir tvarkymo būklės analizė;
- atliekų prevencijos ir tvarkymo strategija;

- atliekų prevencijos ir tvarkymo priemonių planas.

Rengiant planą buvo naudotasi įvairiais informacijos šaltiniais:

- Aplinkos apsaugos agentūros duomenimis už 2018– 2020 (2021) metus;
- UAB „TRATC“ pateiktais ir viešoje erdvėje publikuojamais duomenimis (atliekų surinkimo ir tvarkymo rodiklių metiniai suvestiniai rodikliai, esami Tauragės regiono ir Tauragės rajono savivaldybės atliekų tvarkymo planai, ir kt.);
- Duomenimis, surinktais darbinių susitikimų su visomis savivaldybėmis metu.

Ataskaitoje analizuojami duomenys už 2018–2020 (2021) metus, o prieduose pateikiami visi skelbiami statistiniai duomenys. Atkreiptinas dėmesys, kad iš skirtingų informacijos šaltinių surinkti statistiniai duomenys ne visada sutapo, taip pat net to paties šaltinio, tačiau skirtingų metų informacija labai varijuoja, o tai neleidžia daryti vienareikšmiškų išvadų dėl atliekų susidarymo ir tvarkymo tendencijų regione. Viena pagrindinių duomenų nepatikimumo priežasčių – nesisteminis skirtingų atliekų srautų priskyrimas komunalinių atliekų srautui. Siekiant išvengti galimo duomenų nepagrįstumo darant prielaidas ir pagrindines išvadas, Plane daugiausia buvo remtasi Aplinkos apsaugos agentūros pateiktais duomenimis. Taip pat atkreipiamas dėmesys, kad nuo 2018 metų sausio 1 dienos buvo pakeista atliekų apskaitos tvarka.

Sprendimą dėl Tauragės rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano patvirtinimo priima Tauragės rajono savivaldybės taryba, atsižvelgdama į Tauragės rajono savivaldybės gyventojų ir įmonių siūlymus.

Vadovaujantis LR Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 18 d. nutarimu Nr. 967 patvirtintame Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos apraše numatyta tvarka, parengtam Tauragės rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planui, buvo atliktas strateginis pasekmių aplinkai vertinimas (SPAV). Visuomenės informavimo procedūros atliktos vadovaujantis 2004 m. rugpjūčio 27 d. Aplinkos ministro įsakymu Nr. D1–455, patvirtintu Visuomenės dalyvavimo planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo procedūrose, vertinimo subjektų ir Europos Sąjungos valstybių narių informavimo aprašu ir jo 2010 m. gegužės 4 d. Aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-357 patvirtintu pakeitimu.

2. ATLIEKŲ TVARKYMO TEISINIS REGLAMENTAVIMAS

Svarbiausios ES direktyvos, reglamentuojančios komunalinių atliekų tvarkymą:

- 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/98/EB dėl atliekų ir panaikinanti kai kurias direktyvas;
- 1999 m. balandžio 26 d. Tarybos direktyva 1999/31/EB dėl atliekų sąvartynų;
- 2002 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2150/2002 dėl atliekų su 2010 m. rugsėjo 27 d. pakeitimais;
- 2000 m. gruodžio 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos Direktyva 2000/76/EB dėl atliekų deginimo;
- 2006 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1013/2006 dėl atliekų vežimo su 2010 m. gegužės 12 d. Komisijos sprendimu 413/2010 padarytais pakeitimais;
- 1994 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 94/62/EB dėl pakuočių ir pakuočių atliekų su 2009 m. kovo 11 d., 2008 m. spalio 22 d. ir 2013 m. vasario 7 d. pakeitimais;
- 2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/19/ES dėl elektros ir elektroninės įrangos atliekų;
- 2000 m. rugsėjo 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/53/EB dėl eksploatuoti netinkamų transporto priemonių (ENTP) su 2010 m. vasario 23 d. pakeitimais;
- 2006 m. rugsėjo 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/66/EB dėl baterijų ir akumuliatorių bei baterijų ir akumuliatorių atliekų ir direktyvos 91/157/EEB panaikinimo su 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/103/EB pakeitimais
- 2008 m. sausio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/1/EB dėl taršos integruotos prevencijos ir kontrolės;
- 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/75/ES dėl pramoninių išmetamų teršalų (taršos integruotos prevencijos ir kontrolės).

Nacionaliniai teisės aktai ir kiti dokumentai, kuriais vadovaujantis plėtojamos komunalinių atliekų tvarkymo sistemos ir rengiami bei atnaujinami komunalinių atliekų tvarkymo planai:

- Lietuvos Respublikos Aplinkos apsaugos įstatymas;
- Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymas;
- 2022 m. birželio 1 d. LR Vyriausybės nutarimu Nr. 573 patvirtintas Valstybinis atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas;
- Atliekų tvarkymo taisyklės (Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1999 m. liepos 14 d. nutarimas Nr. 217);
- Nacionalinė darnaus vystymosi strategija;
- Valstybės ilgalaikės raidos strategija;
- Nacionalinė energetinės nepriklausomybės strategija;
- Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo Nr. VIII-1183 pakeitimo įstatymas;
- Reikalavimai regioniniams ir savivaldybių atliekų tvarkymo planams, patvirtinti Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2022 m. rugpjūčio 19 d. įsakymu Nr. D1-274;

- Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašas, patvirtintas LR Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 18 d. nutarimu Nr. 967;
- Visuomenės dalyvavimo planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo procedūrose bei vertinimo subjektų ir Europos Sąjungos valstybių narių informavimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. rugpjūčio 27 d. įsakymu Nr. D1-455;
- 2021–2030 metų Nacionalinis pažangos planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 9 d. nutarimu Nr. 998 „Dėl 2021–2030 metų Nacionalinio pažangos plano patvirtinimo“;
- 2022–2030 metų Regionų plėtros programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. birželio 29 d. nutarimu Nr. 713 „Dėl 2022–2030 metų regionų plėtros programos patvirtinimo“
- Tauragės regiono 2014-2020 m. plėtros planas, patvirtintas 2015 m. spalio 19 d. Tauragės regiono plėtros tarybos sprendimu Nr. 51/9S-26 „Dėl Tauragės regiono plėtros plano 2014–2020 metams patvirtinimo“.
- 2022–2030 m. Tauragės regiono plėtros planas, patvirtintas 2023 m. vasario 3 d. Tauragės regiono plėtros tarybos sprendimu Nr. TS-1 „Dėl 2022–2030 m. Tauragės regiono plėtros plano patvirtinimo“;
- Tauragės rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2014 – 2020 m planas, patvirtintas Tauragės rajono savivaldybės tarybos 2015 m. birželio 18 d. Sprendimu Nr. 1-169.

3. ESAMOS KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO BŪKLĖS APŽVALGA

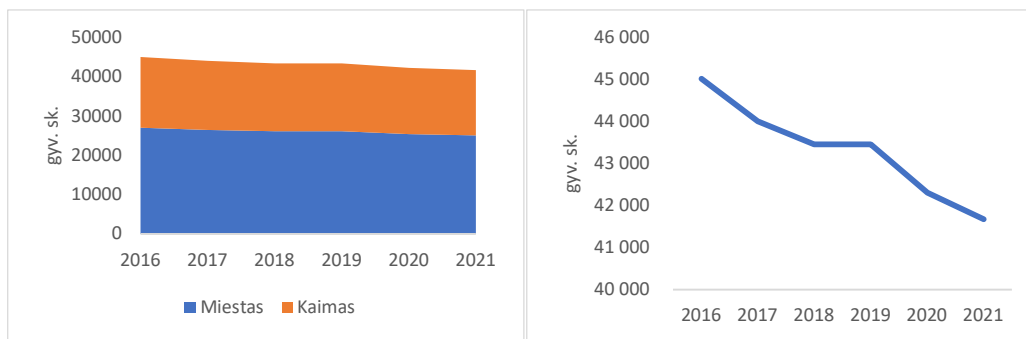
3.1. Tauragės rajono savivaldybė

Tauragės rajono savivaldybė – administracinis-teritorinis vienetas Vakarų Lietuvoje, Tauragės regione. Administracinis centras – Tauragė, didžiausias regiono miestas. Savivaldybė yra pietvakarinėje Lietuvos dalyje, ribojasi su Jurbarko, Raseinių, Šilalės, Šilutės rajonais. Rajono plotas – 1179 km². Tauragės rajono savivaldybė suskirstyta į 8 seniūnijas – Batakių, Gaurės, Lauksargių, Mažonų, Skaudvilės, Tauragės miesto, Tauragės kaimiškąją ir Žygaičių.

Pav. 1 Tauragės regionas ir Tauragės rajono savivaldybė

Tauragės rajono savivaldybėje 2020 m. sausio 1 d. gyveno 42 313 gyventojų (apie 41 proc. regiono gyventojų), tai yra nuo 2016 m. gyventojų skaičius sumažėjo beveik 7 proc. (2016 m. gyventojų skaičius siekė 45 021). 40 proc. rajono gyventojų gyvena kaimo vietovėse.

Pav. 2 Gyventojų pokytis ir pasiskirstymas Tauragės rajono savivaldybėje tarp miesto ir kaimo

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

3.2. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizacinė struktūra

Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo numatyta tvarka savivaldybės atsako už savivaldybių teritorijose susidarantių mišrių komunalinių atliekų surinkimo, pervežimo į regioninį sąvartyną ir nuo jų atskirtų antrinių žaliavų, pakuočių atliekų, žaliųjų atliekų,

pavojingų buities atliekų, didžiųjų ir kitų naudoti tinkamų atliekų, elektros ir elektroninės įrangos atliekų ir kitų specifinių, panaudoti ar kitaip perdirbti tinkamų atliekų surinkimo organizavimą. Atliekų surinkimo paslaugas savivaldybių teritorijose teikia įmonės, turinčios, kaip nustatyta Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme, teisę teikti tokias paslaugas, kurios paprastai atrenkamos viešųjų paslaugų pirkimo konkurso būdu, arba tokios paslaugos pavestos teikti savivaldybių įmonėms savivaldybių tarybų sprendimais. Savivaldybių atliekų tvarkymo sistemos turi užtikrinti kokybiškas atliekų tvarkymo paslaugas už mažiausią galimą kainą, viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos visuotinumą ir prieinamumą. Savivaldybės atsakingos už atliekų tvarkymo organizavimą įgyvendinant principą „teršėjas moka“, o visos lėšos, gautos už komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas, naudojamos tik regioninei ir savivaldybių komunalinių atliekų tvarkymo sistemoms finansuoti. Savivaldybės turi teisę pavesti savivaldybės ar savivaldybių įsteigtai įmonei vykdyti atliekų tvarkymo funkcijas.

Tauragės rajono savivaldybės, tvarkydamos atliekas, atlieka šias pagrindines organizavimo funkcijas:

tvirtina savivaldybių atliekų tvarkymo planus bei taisykles;

- tvirtina vietinės rinkliavos nuostatus ir nustato vietines rinkliavas už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą;
- kontroliuoja UAB „TRATC“ veiklą;
- kontroliuoja, kaip gyventojai, įmonės ir organizacijos laikosi savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklių;
- organizuoja šiukšlių ir atliekų, kurių turėtojo nustatyti neįmanoma arba jis neegzistuoja, tvarkymo organizavimą;
- vykdo visuomenės informavimą ir švietimą.

Tauragės rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistema apima šių atliekų tvarkymą:

- mišrių (likusių po pirminio rūšiavimo) komunalinių atliekų;
- buityje susidarančių antrinių žaliavų, pakuočių ir pakuočių atliekų;
- buityje susidarančių biologiškai skaidžių atliekų (maisto, žaliųjų ir kt.);
- buityje susidarančių didelių gabaritų atliekų ir naudotų padangų;
- tekstilės atliekų;
- buityje susidarančių elektros ir elektroninės įrangos atliekų;
- statybos ir griovimo atliekų;
- buityje susidarančių pavojingų buities atliekų;
- gatvių, šaligatvių ir teritorijų valymo sąšlavų;
- šiukšlių ir atliekų, kurių turėtojo neįmanoma nustatyti;
- kitų atliekų, kurios išskiriamos pagal poreikį teisės aktais, įskaitant savivaldybės priimtus teisės aktus.

Savivaldybių administracijos rengia, o tarybos tvirtina savivaldybių atliekų tvarkymo planus ir atliekų tvarkymo taisykles. Savivaldybių atliekų tvarkymo plano sprendimai, užduotys ir Siekiant užtikrinti sėkmingai organizuoti atliekų tvarkymo sistemą, Tauragės rajono savivaldybė parengė ir Tauragės rajono savivaldybės tarybos 2015 m. birželio 18 d. Sprendimu Nr. 1-169 patvirtino Tauragės rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2014- 2020 m. planą bei

Tauragės rajono savivaldybės tarybos 2015 m. birželio 18 d. sprendimu Nr. 1-168 patvirtino savivaldybės atliekų tvarkymo taisykles.

Vykdamas Europos Sąjungos ISPA fondo reikalavimą sukurti bendrą kooperuotą naudos gavėją ir siekiant užtikrinti efektyvų atliekų tvarkymo sistemos funkcionavimą, kokybišką ir prieinamą komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimą visiems regiono komunalinių atliekų turėtojams, 2002 m. gegužės 20 d. Tauragės regiono savivaldybės (Jurbarko rajono, Pagėgių, Šilalės rajono ir Tauragės rajono) pasirašė Jungtinės veiklos sutartį, o 2002 m. birželio 28 d. – Steigimo sutartį, kurios pagrindu įsteigtas UAB „Tauragės regiono atliekų tvarkymo centras“. 2002 m. rugpjūčio 2 d. buvo įregistruoti UAB „Tauragės regiono atliekų tvarkymo centro“ įstatai, kurie 2019 m. rugsėjo 9 d. visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimu Nr. 29 buvo pakeisti.

Tauragės regiono savivaldybių tarybų patvirtintos koncesijos sutartys pavedė TRATC organizuoti Tauragės regiono savivaldybių teritorijose viešąsias komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas ir būti Tauragės regiono savivaldybių komunalinių atliekų tvarkymo sistemos operatoriumi.

Bendrovės įstatinis kapitalas padalytas į 330 (tris šimtus trisdešimt) paprastųjų nematerialiųjų vardinių akcijų. Vienos akcijos nominali vertė 868,86 (aštuoni šimtai šešiasdešimt aštuoni eurai ir aštuoniasdešimt šeši euro centai) eurų. Bendrovės akcininkų turimų akcijų skaičius yra toks:

- Tauragės rajono savivaldybės – 129 paprastos vardinės akcijos;
- Jurbarko rajono savivaldybės – 92 paprastos vardinės akcijos;
- Šilalės rajono savivaldybės – 79 paprastos vardinės akcijos;
- Pagėgių savivaldybės – 30 paprastų vardinių akcijų.

UAB „TRATC“ įstatuose numatyti šie pagrindiniai bendrovės tikslai:

- regioninės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos sukūrimas ir administravimas Tauragės regiono teritorijoje;
- regioninės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos kūrimo projektų, kurie finansuojami ISPA ar Sanglaudos fondų, Lietuvos Respublikos biudžeto, savivaldybių biudžetų ir kitomis lėšomis, įgyvendinimas, įgyvendinimo priežiūra, užsakovo funkcijų vykdymas;
- Tauragės regiono savivaldybių (bendrovės akcininkų) nustatytų privalomųjų užduočių ir funkcijų vykdymas ir atsakomybės už užduočių ir funkcijų įgyvendinimą perėmimas;
- pagalba savivaldybėms sprendžiant atliekų tvarkymo klausimus regione.

UAB „TRATC“ akcininkai – Tauragės regiono savivaldybės, pavedusios bendrovei atlikti šias pagrindines funkcijas komunalinių atliekų tvarkymo srityje:

- organizuoti ir plėsti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą;
- vykdyti komunalinių atliekų tvarkymo sistemos stebėseną;
- organizuoti vietinės rinkliavos rinkimą už komunalinių atliekų surinkimą iš komunalinių atliekų turėtojų ir komunalinių atliekų tvarkymą;
- organizuoti senų sąvartynų uždarymą ir jų priežiūrą;
- sukurti ir vykdyti visuomenės informavimo apie komunalinių atliekų tvarkymą programą;

- organizuoti ir vykdyti viešųjų pirkimų konkursus komunalinių atliekų tvarkymo operatoriams parinkti.

3.3. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos finansavimas

Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos finansavimo poreikis apima Tauragės rajono savivaldybėje bei Tauragės regione įgyvendinamus bendrus regioninius atliekų tvarkymo sektoriaus vystymo projektus ir atliekų tvarkymo (atliekų surinkimo ir transportavimo, atliekų šalinimo, apdorojimo, įmokos ir komunalinių atliekų sistemos administravimo) sąnaudas. Tauragės rajono savivaldybės atliekų tvarkymo sistema finansuojama iš įmokų, gautų už suteiktas komunalinių atliekų priėmimo, šalinimo ar apdorojimo paslaugas, ES paramos, skolintų lėšų.

3.3.1. Investicinių projektų įgyvendinimas

UAB „TRATC“, kartu su Tauragės regiono savivaldybėmis, nuo 2016 m. vykdo projektą „Tauragės regiono komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra“ Nr. 05.2.1-APVA-R-0008-71-0002, kuriuo siekiama išplėtoti rūšiuojamojo atliekų surinkimo ir paruošimo naudoti pakartotinai infrastruktūrą regione. Bendra vykdomo Projekto suma yra apie (3 020 256 Eur be PVM). Projekto metu įrengtos naujos požeminės (darbai baigti 2019 m.) ir antžeminės (darbai baigti 2020 m.) konteinerių aikštelės, didžiųjų atliekų surinkimo aikštelėse įrengti pastatai, skirti pakartotinai naudoti tinkamiems daiktams laikinai saugoti ir suteikti galimybę regiono gyventojams jais keistis (darbai baigti 2018 m.), individualių namų valdoms išdalyti žaliųjų atliekų konteineriai (darbai vykdyti nuo 2017 m.) ir kompostavimo dėžės (2019 m.). Įgyvendinant projektą Tauragės rajono savivaldybėje iš viso įrengtos 86 tokios aikštelės, iš kurių 52 antžeminės ir 34 požeminės. 2020 m. pratęsus finansavimo ir administravimo sutartį dėl projekto „Tauragės regiono komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra“ įgyvendinimo, gautas papildomas finansavimas ir parengtas techninis projektas ir Tauragės regioninio nepavojingų atliekų sąvartyno teritorijoje baigiamas statyti pastatas, skirtas paruošti atliekas naudoti pakartotinai, statybos.

2020 m. pabaigoje pradėtas vykdyti projektas „Tauragės regiono maisto / virtuvės, įskaitant ir žaliųjų atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra“, kuriame numatytos investicijos už 908 7073 Eur be PVM, iš jų ES dalis (85 proc.) sudaro 772 499 Eur be PVM ir projekto kofinansavimo dalis (15 proc.) – 136 232 Eur be PVM. Vykdam šį investicinį projektą planuojama:

- Įrengti apie 1500 m² uždara statinį, skirtą maisto ir virtuvės atliekoms apdoroti;
- Įsigyti mobilųjį lėtaeigį dviejų velenų smulkintuvą, mobilųjį būgninį sijotuvą, komposto kaupų uždengiamojo audinio vyniotuvą.

Įgyvendinus investicinį projektą visos Tauragės rajono savivaldybėje ir kitose Tauragės regiono savivaldybėse surinktos maisto / virtuvės atliekos bus apdorojamos atskirai nuo kitų biologiškai skaidžių atliekų, be gaunamas aukštos kokybės kompostas, tuo pačiu mažinant stabilato kiekius.

3.3.2. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos finansavimas

Remiantis galiojančia Atliekų tvarkymo įstatymo redakcija, Tauragės rajono savivaldybės nustatomo mokesčio už komunalinių atliekų tvarkymą kainodara turi būti paremta proporcingumo, nediskriminavimo, solidarumo ir „teršėjas moka“ principais. Tauragės regiono įmokų už atliekų tvarkymą kainodaros pagrindą sudaro atliekų tvarkymo sistemos sąnaudų dedamosios:

- Komunalinių atliekų surinkimo ir pervežimo iki regioninių atliekų tvarkymo įrenginių sąnaudos;
- Vietinės rinkliavos administravimo sąnaudos;
- Atskiro komunalinių atliekų srautų surinkimo sąnaudos;
- Komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudos (infrastruktūros – DASA, ŽAKA, rūšiavimo įmonė eksploatacijos ir kt. sąnaudos).
- Šalinimo veiklos sąnaudos
- Įgyvendinamų projektų sąnaudos;
- UAB „TRATC“ administracinės sąnaudos.

Didžiąją dalį (57 proc.) visų sąnaudų sudaro mišrių komunalinių atliekų surinkimo, apdorojimo ir šalinimo sąnaudos. Žemiau pateiktoje lentelėje pateikiami duomenys apie atliekų tvarkytojų kaštų atliekų tvarkymo veikloje pasiskirstymą 2020 m.

Lentelė 1 Komunalinių atliekų tvarkytojų sąnaudų pasiskirstymas pagal veiklas Tauragės rajono savivaldybėje 2020 m., proc.

Savivaldybė	Mišrių komunalinių atliekų surinkimo ir vežimo sąnaudos, %	Mišrių komunalinių atliekų apdorojimo ir šalinimo sąnaudos, %	Į mišrias komunalines atliekas patekusių antrinių žaliavų atskyrimo nuo	DGASA aikštelių eksploatavimo sąnaudos %	Biologiškai skaidžių atliekų rūšiavimo surinkimo ir (ar) tvarkymo sąnaudos, %	Kompostavimo aikštelių eksploatavimo sąnaudos, %	Kitų komunalinių atliekų (maisto atliekų, tekstilės atliekų ir kitų) rūšiavimo	Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administravimo sąnaudos %
Tauragės r. sav.	28,00	29,00	10,00	2,00	4,00	7,00	3,00	17,00

Šaltinis: Tauragės rajono savivaldybė

Reikia pažymėti, kad regioninės sąnaudos – DASA, ŽAKA ir panašių veiklų, kiekvienoje savivaldybėje skiriasi dėl tvarkomų šiuose įrenginiuose atliekų kiekio, kai atliekų surinkimo sąnaudos išimtinai priklauso nuo pasirašytų sutarčių su atliekų tvarkytojais. Vidutiniai komunalinių atliekų tvarkymo kaštai (44,4 EUR) vienam namų ūkiui sudarė mažiau kaip 1 proc. vidutinių disponuojamų namų ūkio pajamų regione, kurios sudaro apie 15 012 EUR/metus¹.

¹ <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=24c7a9a2-04af-48a6-9929-3c36520b1978#/>

3.3.3. „Teršėjas moka“ principo įgyvendinimas

Remiantis atliekų tvarkymo įstatymu, komunalinių atliekų tvarkymo finansavimo sistema turi būti paremta „teršėjas moka“ ir „visų sąnaudų padengimo“ principu. Šie principai nusako, kad visos atliekų tvarkymo sistemoje susidariusios sąnaudos turi būti apmokėtos atliekų turėtojų ir (arba) medžiagų ir gaminių, dėl kurių naudojimo susidaro atliekos, gamintojų arba importuotojų (gamintojo atsakomybės principas) lėšomis.

Aukščiau aptartus principus papildo šie atliekų tvarkymo įstatyme numatyti principai:

- „Nediskriminavimo“ principas suprantamas kaip vienodų apmokestinimo sąlygų taikymas tos pačios kategorijos atliekų turėtojams;
- „Proporcingumo“ principas teigia, kad apmokestinimas už atliekų tvarkymą negali būti akivaizdžiai neproporcingas atliekų turėtojo susidarančiam atliekų kiekiui;
- „Solidarumo“ principas nusako idėją, kad viename atliekų tvarkymo regione visiems atliekų turėtojams turi būti pasiūlyta tokia pati atliekų tvarkymo kaina už tokios pačios kokybės paslaugas. Tokiu būdu šis principas taip pat reiškia, kad vienos tonos mišrių komunalinių atliekų pervežimo (t. y. atliekų nuvežimo iki regioninio sąvartyno) ir šalinimo regioniniame sąvartyne sąnaudos turi būti vienodos visoms Regiono savivaldybėms, t. y. paslaugos kaina atliekų turėtojui neturi priklausyti nuo atliekų turėtojo nutolimo nuo regioninio sąvartyno.

Remiantis minėtais principais ir vadovaujantis Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžio nustatymo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. liepos 24 d. nutarimu Nr. 71, savivaldybės nustato vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžius. Nustatant šiuos dydžius, apskaičiuojamos pastovios ir kintamos būtinosios komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudos, kurias turi padengti kiekvienas nekilnojamojo turto objektas (objektų rūšių sąrašą nustato Aplinkos ministerija).

Vietinė rinkliava ar kita įmoka už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą nustatoma ir administruojama vadovaujantis savivaldybių tarybų sprendimais, tvirtinamais vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą nuostatais / metodikomis ar atskirais sprendimais. Tauragės rajono savivaldybės 2017 m. gegužės 17 d. Sprendimu Nr. 1-207 "Dėl Tauragės rajono savivaldybės vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą nuostatų patvirtinimo rajone buvo įvesta vietinė rinkliava. Tauragės rajono savivaldybės 2021 m. birželio 23 d. sprendimu Nr. 1-197 Dėl Tauragės rajono savivaldybės tarybos 2017 m. gegužės 17 d. sprendimo Nr. 1-206 „Dėl Tauragės rajono savivaldybės vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžio nustatymo metodikos patvirtinimo“ buvo patikslinta vietinės rinkliavos apskaičiavimo metodika, nustatyta kintamoji vietinės rinkliavos dalis - konteinerių skaičius, tūris ir ištuštinimo dažnis (min 70 proc. numatyto bazinio konteinerių ištuštinimo dažnio), NT plotas, NT objektų skaičius. Tauragės rajono savivaldybės tarybos sprendimais vietinės rinkliavos administravimas pavestas UAB „TRATC“. Tauragės regiono rajonų savivaldybių komunalinių atliekų turėtojai vietinę rinkliavą

moka Administratoriui (UAB „TRATC“), kuris surinktas lėšas perveda savivaldybei. Ši pagal pateiktas Administratoriaus sąskaitas apmoka už suteiktas komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas, o administratorius atsiskaito su komunalinių atliekų tvarkytojais pasirašytų sutarčių pagrindu. UAB „TRATC“, vykdydama vietinės rinkliavos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą Savivaldybių teritorijose, administravimo funkcijas, taip pat teikė konsultacijas vietinės rinkliavos mokėtojams, nagrinėjo prašymus dėl nekilnojamojo turto objektų atleidimo nuo rinkliavos mokesčio, gyvenančių asmenų skaičiaus tikslinimo, nekilnojamojo turto objektų paskirties keitimo ar įtraukimo į netinkamų naudoti objektų kategoriją, lengvatų suteikimo, atliekų kiekio deklaravimo, duomenų tikslinimo ir kt. klausimais.

Vietinės rinkliavos lengvatas nustato savivaldybės taryba. Pagal Lietuvos Respublikos pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymą gaminių ar pakuočių, kurioms taikomas gamintojo atsakomybės principas, atliekų tvarkymas yra gamintojų ir importuotojų pareiga, įskaitant ir infrastruktūros diegimą, todėl išlaidos, susijusios su šių atliekų tvarkymu, neįtrauktos į vietinę rinkliavą.

3.4. Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūra

Įgyvendinant ES finansuojamus projektus ir dalinai finansuojant savivaldybių lėšomis, Tauragės rajono savivaldybėje ir Tauragės regione sukurti komunalinių atliekų tvarkymo pajėgumai, atitinkantys susidarantių atliekų kiekius ir leidžiantys įgyvendinti esamo Valstybinio, regioninio ir savivaldybių atliekų tvarkymo planų tikslus ir užduotis.

3.4.1. MKA surinkimas ir surinkimo konteineriai

Mišrių komunalinių atliekų surinkimo paslaugas Tauragės rajono savivaldybėje teikia viešųjų konkursų būdu parinkti komunalinių atliekų vežėjas - UAB „Ekonovus“, o antrinių žaliavų ir pakuotės atliekų surinkimo konteinerius aptarnauja UAB „Dunokai“.

Lentelė 2 Komunalines atliekas tvarkančios įmonės Tauragės rajono savivaldybėje, 2020

Savivaldybė	Atliekų tvarkytojo pavadinimas	Vykdoma veikla								
		Mišrių komunalinių atliekų surinkimas	Buityje susidarantių pavojingų atliekų	Biologiškai skaidžių atliekų surinkimas	Popieriaus surinkimas	Stiklo surinkimas	Plastiko surinkimas	Didžiųjų atliekų surinkimas	Statybos ir griovimo atliekų surinkimas	EEJ atliekų surinkimas
Tauragės r. sav.	UAB „Ekonovus“	Taip	Taip	Taip	Taip	Taip	Taip	Taip	Taip	Taip
	UAB „Dunokai“				Taip	Taip	Taip			

Šaltinis: Tauragės regiono savivaldybės

Mišrios komunalinės atliekos surenkamos apvažiavimo būdu pagal sutartyje numatytus ir su atliekų tvarkymo sistemos administratoriumi suderintus grafikus, kurie skelbiami atliekų tvarkytojo ir sistemos administratoriaus tinklapiuose. MKA surenkamos naudojant įvairių talpų surinkimo konteinerius, įskaitant ir naujai įrengtus pusiau požeminius konteinerius. Už konteinerių tiekimą atliekų turėtojams atsakingi MKA tvarkytojas sutartyje nurodytomis sąlygomis.

Lentelė 3 MKA surinkimo konteineriai Tauragės rajono savivaldybėje, 2020

Konteinerių rūšis, paskirtis	MKA konteineriai				
	Individualūs			Bendrojo naud.	
	fizinių	juridinių			
Konteinerių talpa, m ³	0,12–0,24	0,12–0,24	0,77–1,1	0,77–1,1	5
Tauragės r. sav.	11 175	415	316	351	34

Šaltinis: UAB „TRATC“ duomenys

3.4.2. Antrinių žaliavų surinkimo konteineriai

Vadovaujantis Valstybinio atliekų tvarkymo plano 2014–2020 metams 246.1 straipsnio reikalavimais, savivaldybės turėjo iki 2015 m. sausio 1 d. patvirtinti konteinerių aikštelių išdėstymo schemas, o pasikeitus teisės aktuose nustatytiems antrinių žaliavų surinkimo reikalavimams, jas atnaujinti. Įrengiant tokias antrinių žaliavų surinkimo aikšteles turi būti laikomasi šių reikalavimų (VATP 246.2 straipsnis):

- savivaldybių gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę 800 gyventojų šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių ar kitose gyventojams patogiose, estetiškai įrengtose ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkančiose vietose;
- vidutiniai atstumai iki antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių nustatomi rengiant (atnaujinant) ir tvirtinant konteinerių aikštelių išdėstymo schemas;
- savivaldybių gyvenamuosiuose individualių namų kvartaluose, kai individualių namų savininkai neaprūpinti individualiais pakuočių ir stiklo atliekų surinkimo konteineriais, ir miesteliuose, sodų ir garažų savininkų bendrijų teritorijose įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę.

Konteinerių išdėstymo schema Tauragės rajono savivaldybėje buvo patvirtinta savivaldybės administracijos direktoriaus 2015 metų vasario 4 d. Įsakymu 5-103 Dėl antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių išdėstymo schemas Tauragės rajono savivaldybės teritorijoje patvirtinimo.

Tauragės regiono savivaldybėse VATP reikalavimai antrinių žaliavų konteinerių aikštelėms – savivaldybių gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę 800 gyventojų, yra įgyvendinti – Tauragės rajono savivaldybėje 2020 m. viena antrinių žaliavų konteinerių aikštelė vidutiniškai aptarnavo 492

gyventojus (regiono vidurkis – viena aikštelė – 417 gyventojų), tačiau antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių plėtrą sodų bei garažų bendrijose reiktų numatyti kito planavimo laikotarpiui.

Siekiant įgyvendinti VATP 2014–2020 m. antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų surinkimo uždavinius – iki 2020 m. perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 65 proc. komunalinių atliekų (VATP 230.3. straipsnis) ir užtikrinti, kad iki 2020 m. mažiausiai 50 proc. (vertinant pagal atliekų kiekį) komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų būtų paruošiama naudoti pakartotinai ir perdirbti (VATP 230.4 straipsnis), individualių namų savininkai buvo aprūpinami 120–240 l talpos individualiais konteineriais stiklo atliekoms ir pakuočių, popieriaus, plastiko atliekoms surinkti. Šiuos konteinerius aptarnauja UAB „Dunokai“.

Lentelė 4 Individualus antrinių žaliavų surinkimo konteinerių kiekis Tauragės rajono savivaldybėje, 2020 m.

Savivaldybės	Pakuočių ir antrinių žaliavų surinkimo konteineriai								Tekstilės surinkimo konteineriai	
	MPA	ST	Aprūpinimas %	POP		PL		ST		
	Individualūs konteineriai			Bendrojo naudojimo konteineriai						
Konteinerių talpa, m ³	0,24	0,12		2,5	5	2,5	5	1,8	3	0,7–1,1
Tauragės r. sav.	9172	9172	90 %	52	34	52	34	52	34	30

Šaltinis: Tauragės rajono savivaldybė

Vidutiniškai Tauragės rajone apie 90 proc. individualių namų aprūpinti individualiais rūšiavimo konteineriais, o daugiabučių namų gyventojams skirtos antrinių žaliavų konteinerių aikštelės vidutiniškai aptarnauja 492 gyventojus, regiono gyventojams sudarytos visos sąlygos pirminiam rūšiavimui.

3.4.3. Didžiųjų atliekų surinkimo aikštelės (DASA)

Vadovaujantis Valstybinio atliekų tvarkymo plano 2014–2020 m. reikalavimais, savivaldybės turi užtikrinti, kad būtų eksploatuojama ne mažiau kaip po vieną didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelę 50 000 gyventojų, tačiau ne mažiau kaip po vieną tokią aikštelę savivaldybėse (VATP 248. straipsnis).

Didžiųjų atliekų surinkimo aikštelė (DASA) Tauragės rajono savivaldybėje pradėta eksploatuoti 2006 m. Didžiųjų atliekų surinkimo aikštelėse iš gyventojų ir juridinių asmenų surenkamos pavojingos ir nepavojingos atliekos, antrinės žaliavos. Surinktos atliekos perduodamos atliekų

tvarkytojams toliau jas sutvarkyti ar perdirbti. Atliekų priėmimo tvarka, priimamos atliekos, darbo valandos viešai skelbiamos UAB „TRATC“ interneto svetainėje (<https://www.uabtradc.lt/atlieku-priemimo-ikainiai-dasa>).

Lentelė 5 Tauragės rajono savivaldybės DASA, 2020 m.

	Tauragės DASA
Adresas	Paberžių g. 14 A, Tauragė
Plotas, ha	0,182
Didžiausias vienu metu laikyti bendras atliekų kiekis, įskaitant pavojingas atliekas, t	117

Šaltinis: UAB „TRATC“ duomenys

Pakartotiniam naudojimui tinkamų daiktų dalijimosi stotelės DASA aikštelėje buvo įrengta 2018 m. pabaigoje, o keitimosi daiktais veikla pradėta nuo 2019 m. Šioje stotelėje Tauragės rajono gyventojai gali pristatyti dar tinkamus naudoti didelių gabaritų daiktus (baldus, langus, duris, dviračius, kilimus, automobilines kėdutes, vežimėlius), elektros ir elektronikos prietaisus, drabužius bei tekstilę, o kiti gyventojai neatlygintinai pasiimti. Kiekvienais metais ši veikla tampa vis populiareesnė, vis daugiau žmonių naudojasi šia paslauga. Informacija apie tokiose stotelėse esamus daiktus, darbo laikas skelbiamas UAB „TRATC“ tinklapyje (<https://www.uabtradc.lt/dalinimasis-daiktais/>).

3.4.4. Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūra

Vadovaujantis Valstybinio atliekų tvarkymo plano 2014–2020 m. reikalavimais, siekiant didinti perdirbamų atliekų kiekius ir mažinant biologiškai skaidžių atliekų šalinimą į sąvartyną, savivaldybės privalo taip planuoti ir organizuoti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, kad regioniniuose ir savivaldybių atliekų tvarkymo planuose būtų numatytos ir vykdomos biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros ir rūšiuojamojo atliekų surinkimo užduotys (VATP 238 straipsnis). Šiems uždaviniams įgyvendinti savivaldybių teritorijose įrengtos žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelės.

Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelės (ŽAKA) įrengta ir pradėtos eksploatuoti Tauragės rajono savivaldybėje 2012–2013 m. Kompostavimo aikštelė Tauragės rajono savivaldybėje įrengta sąvartyno teritorijoje. Aikštelėje iš žaliųjų atliekų gaminamas kompostas, kuris parduodamas. Tauragės regioninio sąvartyno teritorijoje taip pat įrengta ir nuo 2015 m. eksploatuojama biologiškai skaidžių atliekų kompostavimo aikštelė, kurioje tvarkomos visame Tauragės regione surinktų iš mišrių komunalinių atliekų rūšiavimo metu atskirtos biologiškai skaidžios atliekos. Sutvarkius šias atliekas, gaunamas stabilatas, kuris naudojamas sąvartyno atliekų sluoksniui perpilti ir uždengti.

Lentelė 6 Tauragės rajono savivaldybės ŽAKA ir biologiškai skaidžių atliekų kompostavimo aikštelės, 2020 m.

	Tauragės bioskaidžių atliekų kompostavimo aikštelė	Tauragės ŽAKA
Adresas	Kaupių k. 4, Žygaičių sen. Tauragės r. (Sąvartyno teritorija)	Kaupių k. 4, Žygaičių sen. Tauragės r. (Sąvartyno teritorija)
Plotas, ha	0,26	0,29
Projektinis pajėgumas, t/metus	6000	6140

Šaltinis: UAB „TRATC“ duomenys

Nuo 2013 m. Tauragės rajono savivaldybėje vykdomas atskiras žaliųjų atliekų surinkimas iš rajono miestų gyventojų arba gyventojai turi galimybės savo teritorijoje kompostuoti tokias atliekas. Skatinant žaliųjų atliekų namudinį kompostavimą 2014–2020 m. Tauragės regiono savivaldybėse tiek miestų, tiek kaimiškų vietovių gyventojams buvo išdalyta apie 924 kompostavimo dėžių, o regiono miestų gyventojams išdalyta beveik 4 305 žaliųjų atliekų surinkimo konteinerių. Tauragės rajono savivaldybėje žaliosios atliekos taip pat renkamos ir šalia miesto esančiuose Taurų ir Butkelių kaimuose.

Lentelė 7 Žaliųjų atliekų tvarkymo priemonių skaičius Tauragės rajono savivaldybėje, 2020

Žaliųjų atliekų			Kompostavimo dėžės	Aprūpinimas %	Bendras aprūpinimas bioskaidžių atliekų surinkimo priemonėmis, %
Individualūs konteineriai	Aprūpinimas, %	Bendrojo naudojimo			
4 305	94 %	52	924	15 %	52 %

Šaltinis: UAB „TRATC“ duomenys

Tauragės rajono savivaldybės miestų gyventojai yra beveik visiškai aprūpinti žaliųjų atliekų surinkimo konteineriais ar kompostavimo dėžėmis, tačiau rajono kaimo gyventojams trūksta kompostavimo dėžių. Žinoma, gyventojai turi teisę ir galimybę tokias atliekas nemokamai pristatyti į ŽAKA, tačiau kadangi ŽAKA yra tik viena visame rajone, tokia galimybė naudojasi ne visi. Atkreiptinas dėmesys, kad nėra informacijos, kokia dalis kaimiškų vietovių individualių namų savininkų savarankiškai įsigijo ar pasigamino kompostines, kurios neįtrauktos į apskaitą.

3.5. Viešųjų komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimo lygis

Savivaldybė, įgyvendindama planavimo dokumentų reikalavimus, turi užtikrinti viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos visuotinumą, kokybę ir prieinamumą. Visuotinumą principas laikomas užtikrintu, kai viešoji komunalinių atliekų tvarkymo paslauga teikiama ne mažiau kaip 95 proc. savivaldybės teritorijos asmenų, kuriems toje teritorijoje nuosavybės

teise priklauso nekilnojamojo turto objektai (išskyrus žemės sklypus be pastatų) ar kurie kitu pagrindu teisėtai valdo ar naudoja šiuos objektus.

Lentelė 8 Komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimas Tauragės rajono savivaldybėje, 2020 m.

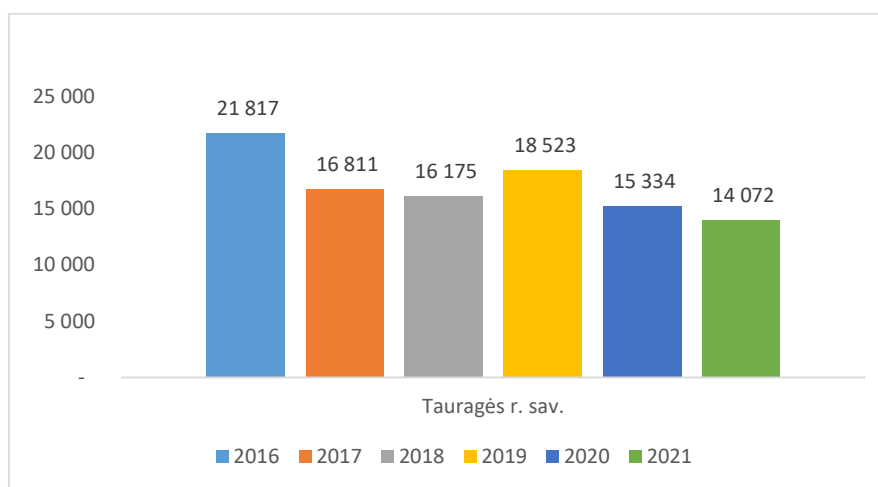
Daugiabučių gyvenamųjų namų butų savininkai, kuriems teikiama paslauga, %	Vieno ir dviejų butų gyvenamųjų namų butų savininkai, kuriems teikiama paslauga, %	Sodų paskirties objektų savininkai, kuriems teikiama paslauga, %	Garažų paskirties objektų savininkai, kuriems teikiama paslauga, %	Nekilnojamojo turto objektų savininkai, kurie yra juridiniai asmenys ir teikiama paslauga, %
100,00	99,94	100	100,00	100,00

Šaltinis: UAB „TRATC“ duomenys

Pagal 2020 m. gruodžio 31 d. duomenis, Tauragės rajono savivaldybėje komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikiamos 100 proc. atliekų turėtojų, o tai visiškai atitinka VATP reikalavimą užtikrinti viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos visuotinumą.

3.6. Komunalinių atliekų susidarymas

AAA valstybinės atliekų apskaitos duomenimis, 2020 m. Tauragės regiono savivaldybėse susidarė beveik 32 tūkst. tonų komunalinių atliekų, iš kurių Tauragės rajono savivaldybėje - 15 334 tonų (daugiau kaip 48 proc. iš visų susidarančių Tauragės regiono atliekų). Reikia pažymėti, kad į šį kiekį neįtrauktos namų ūkiuose sutvarkomos atliekos (žaliųjų atliekų kompostavimas ir kt.), atskirai ne per savivaldybių sistemas surenkamos antrinės žaliavos ir pakuočių atliekos, elektros ir elektronikos, statybos, griovimo atliekos ir nuotekų dumblas iš vandens valymo įrenginių.

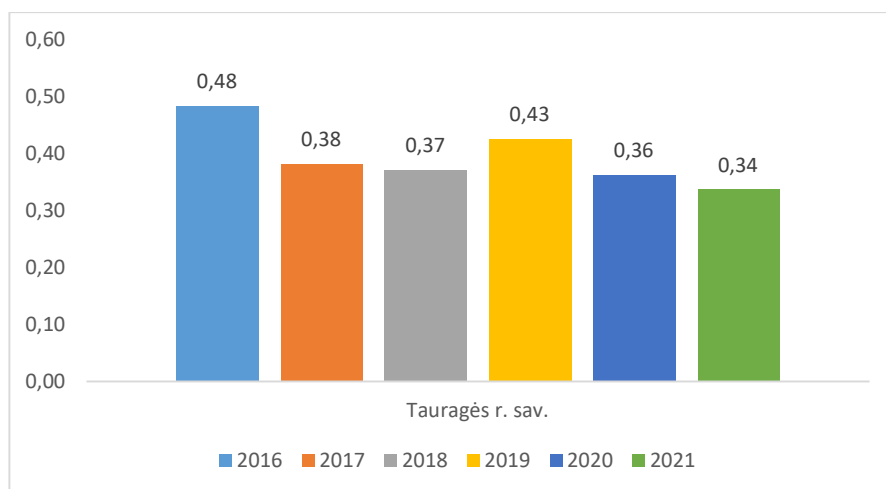

Pav. 3 Komunalinių atliekų susidarymas Tauragės rajono savivaldybėje

Šaltinis: AAA duomenys

Reikia atkreipti dėmesį, kad komunalinių atliekų susidarymas per pastaruosius šešerius metus sumažėjo beveik 7 tūkst. tonų nuo 21 tūkst. tonų 2016 m. iki 15 tūkst. tonų 2020 m. Ši tendencija susijusi ne tik su mažėjančiu gyventojų skaičiumi, bet ir su nesmarkiai kintančia

komunalinių atliekų susidarymo norma vienam gyventojui, kuri per pastaruosius metus nuolat mažėja.

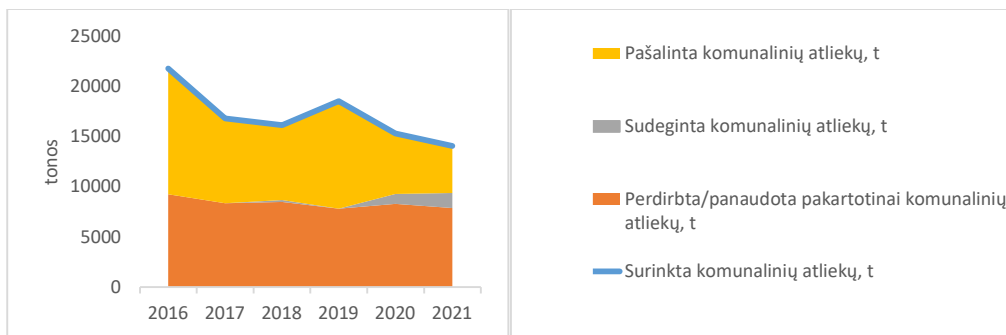
Pav. 4 Komunalinių atliekų susidarymas vienam gyventojui Tauragės rajono savivaldybėje, t/metus

Šaltinis: AAA duomenys

Komunalinių atliekų susidarymo norma vienam gyventojui per pastaruosius penkerius metus sumažėjo beveik 10 kg, vidutiniškai regione nuo 480 kg (2016 m.) vienam gyventojui per metus iki 340 kg vienam gyventojui 2020 m. Toks komunalinių atliekų mažėjimas susijęs su saikingesniu vartojimu ir atliekų vengimu – tam įtakos turėjo didėjantis visuomenės sąmoningumas. Žinoma, čia neįvertintas komunalinių atliekų sutvarkymas ne per savivaldybių / regionų sistemą, tačiau bet kuriuo atveju mažėjimo tendencija aiški.

Tauragės rajono savivaldybės teritorijoje, AAA ataskaitų duomenimis, iš vietinės rinkliavos² mokėtojų (gyventojų ir juridinių asmenų) 2020 m. surinkta apie 15 334 tonų atliekų. Iš jų apie 8 293 tonų (54 proc.) buvo perdirbta ir kitaip panaudota, 6 041 tonų (39 proc.) – pašalinta sąvartyne. Toks palyginti didelis šalinamų atliekų kiekis (Lietuvoje 2020 m. vidutiniškai buvo pašalinta 19 proc. susidariusių komunalinių atliekų) susijęs su per mažu atliekų panaudojimu ar paruošimu tolesniam panaudojimui regione ir nedideliu atliekų, skirtų deginti, atskyrimu rūšiavimo linijoje.

² 2021 m. Tauragės rajone jau buvo pašalinta 33 proc. susidariusių komunalinių atliekų.

Pav. 5 Komunalinių atliekų tvarkymas Tauragės rajono savivaldybėje

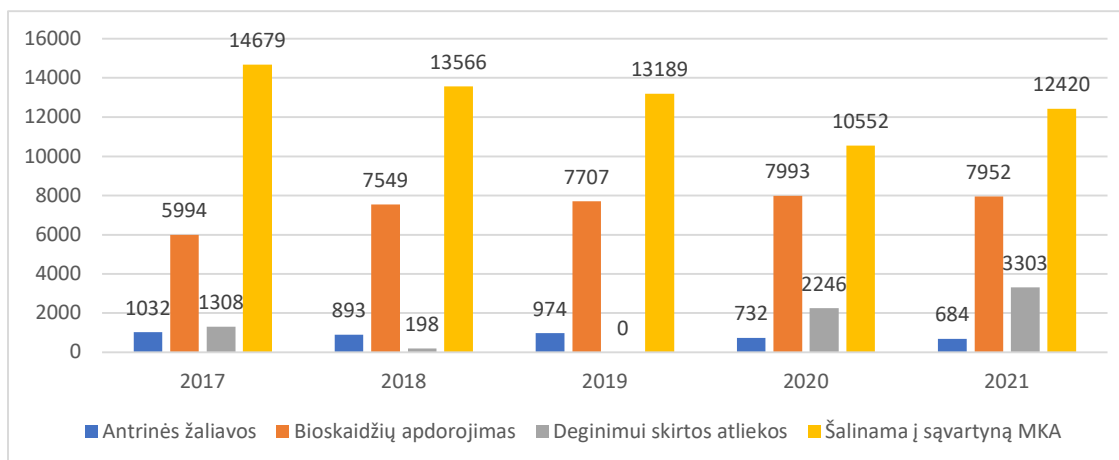
Šaltinis: AAA duomenys

3.7. MKA surinkimas ir rūšivimas

Visos Tauragės rajono savivaldybėje surinktos likusios po rūšiavimo mišrios komunalinės atliekos (MKA) transportuojamos į rūšiavimo įrenginius, esančius regioninio sąvartyno teritorijoje, kuriuos iki 2022 m. eksploatavo bendrovė UAB „Ekobazė“, nuo 2022 m. gruodžio mėnesio rūšiavimo įrenginius eksploatuoja UAB „TRATC“.

2020 m. į Tauragės regiono nepavojingų atliekų sąvartyno teritorijoje veikiančią rūšiavimo liniją buvo perduota rūšiuoti 21 525 t. mišrių komunalinių atliekų, iš kurių atskirtos 732 t (3 proc.) pakartotinai naudoti ar perdirbti tinkančios medžiagos (mišrios popieriaus atliekos, plastikinės pakuotės, PET pakuotės, stiklo pakuotės, metalinės pakuotės, kombinuotos pakuotės), 7993 t. (37 proc.) bioskaidžių atliekų, kurios kompostuojamos biologiškai skaidžių atliekų kompostavimo aikštelėje, o likusios 10 552 t šalinamos sąvartyne.

Antrinių žaliavų išrūšiavimo procentai rūšiavimo linijoje tokie patys kaip visoje Lietuvoje – 1–5 proc. nuo priimamų tvarkyti atliekų. Toks mažas išrūšiavimo procentas susijęs su didėjančiu antrinių žaliavų ir atskirų pakuočių atliekų surinkimu.

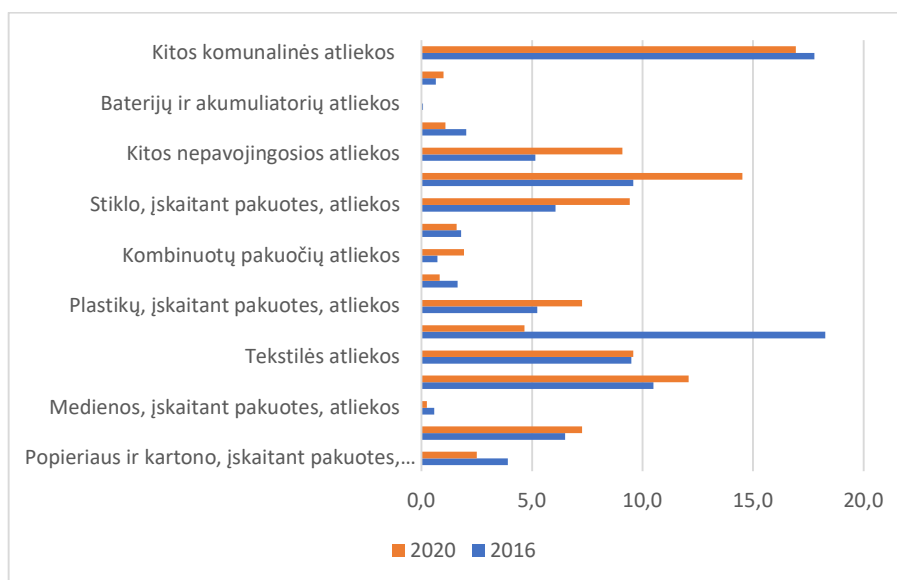

Pav. 6 Tvarkomų rūšiavimo įmonėje atliekų kiekiai

Šaltinis: UAB „TRATC“ duomenys

Pagal LR Aplinkos ministro 2011 m. rugpjūčio 31 d. įsakymą Nr. D1-661 „Dėl regioniniuose nepavojingų atliekų sąvartynuose šalinamų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo ir komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekio vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ sąvartyno operatorius arba atitinkamai MBA, MA įrenginio operatorius pildo regioniniame nepavojingųjų atliekų sąvartyne šalinamų ir (arba) į MBA, MA įrenginius priimamų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo ataskaitą. Nuo 2016 m. Tauragės regioniniame nepavojingų atliekų sąvartyne UAB „TRATC“ vykdė šalinamų arba į MBA/MA įrenginius priimamų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo darbus – atliekų monitoringą. Tyrimų, atliktų 2016–2020 m., rezultatai pateikti žemiau esančioje diagramoje.

Pav. 7 MKA morfologijos tyrimų rezultatai Tauragės rajono savivaldybėje, 2016- 2020 m

Šaltinis: UAB „TRATC“ duomenys

Regioniniame nepavojingų atliekų sąvartyne šalinamų arba į rūšiavimo įrenginius priimamų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo duomenys rodo, kad antrinės žaliavos sudarė apie 23 proc., o nežiūrint gerai išvystytos biologiškai skaidžių atliekų surinkimo infrastruktūros, biologiškai skaidžios atliekos – apie 25 proc. mišrių komunalinių atliekų, tarp kurių maisto ir virtuvės atliekos sudaro apie 12 proc. Per pastaruosius metus tarp mišrių komunalinių atliekų smarkiai padidėjo stiklo, tekstilės, kombinuotos pakuotės atliekų kiekis.

Lentelė 9 Tvarkomų MBA atliekų pagal frakcijas kiekiai 1 gyventojui kg/metus, 2020 m.

Fracija	kg/ gyventojui
Popieriaus ir kartono, įskaitant pakuotes, atliekos	8,5
Žaliosios atliekos	24,7
Medienos, įskaitant pakuotes, atliekos	0,9
Biologiškai skaidžios maisto ir virtuvės atliekos	41,1
Tekstilės atliekos	32,6

Frakcija	kg/ gyventojui
Kitos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos	15,9
Plastikų, įskaitant pakuotes, atliekos	24,7
PET pakuočių atliekos	2,8
Kombinuotų pakuočių atliekos	6,5
Metalų, įskaitant pakuotes, atliekos	5,4
Stiklo, įskaitant pakuotes, atliekos	32,1

Šaltinis: AAA duomenys

Aukščiau esanti lentelė rodo, kad antrinių žaliavų surinkimą būtina plėsti, taip pat pradėti atskirai rinkti virtuvės maisto atliekas.

3.8. Komunalinių atliekų šalinimas sąvartyne

Visos po rūšiavimo likusios ir kitos atliekos, kurių negalima perdirbti ar kitaip panaudoti, šalinamos regioniniame sąvartyne. Čia be likusių po rūšiavimo atliekų taip pat šalinamos ir tvarkomos kitos regione susidariusios netinkamos perdirbti atliekos, didžiąją dalį jų sudaro statybos ir griovimo atliekos, kurios naudojamos sąvartyno keliams įrengti, ir kitos perdirbti netinkamos atliekos.

Tauragės regiono nepavojingų atliekų sąvartynas pradėtas eksploatuoti 2009 m. sausio mėnesį. Sąvartynui skirtas 9,9 ha ploto sklypas Kaupių k. Žygių sen., Tauragės r. Sąvartyne įrengtos modernios aplinkosauginius reikalavimus atitinkančios atliekų šalinimo sekcijos, susidarancio filtrato valymo įrenginiai, įdiegta atliekų svėrimo ir apskaitos sistema. Sąvartynas išplėstas 2015 m. įrengiant naujas III–IV atliekų šalinimo sekcijas ir subsekcijas atliekomis, turinčioms asbesto, šalinti, atnaujinti filtrato valymo įrenginiai, įrengta sąvartyno dujų surinkimo sistema. 2022 m. Tauragės regiono nepavojingų atliekų sąvartyne buvo surinkta ir sudeginta 1108 t CO² ekvivalento.

Lentelė 10 Regioniniame sąvartyne šalinamų atliekų kiekiai, t/metus

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Pašalinta į sąvartyną	21 443	17 765	15 847	15463	13 510	15 018

altinis : UAB „TRATC“

Ir nors šalinamų atliekų kiekiai kiekvienais metais mažėja – tai susiję su bendru MKA mažėjimu ir su išaugusiu, tačiau nepakankamu ir neatitinkančiu VATP reikalavimų atskiru antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų surinkimu, kitų atliekų paruošimu perdirbti ar kitaip panaudoti, aiškiai matyti, kad vis dar didelė dalis, t. y. 40 proc., atliekų šalinamos. 2021 m. situacija jau gerėja ir buvo šalinta tik 35 proc. atliekų.

3.9. Antrinių žaliavų, įskaitant pakuočių atliekas, tvarkymas

Valstybiniame atliekų tvarkymo plane nustatytas rodiklis iki 2020 m. pasiekti, kad būtų perdirbama ar kitaip panaudojama ne mažiau kaip 65 proc. komunalinių atliekų (vertinant pagal atliekų kiekį Tauragės rajono savivaldybėje tai sudarytų 9 945 tonas) ir užtikrinti, kad iki 2020 m. mažiausiai 50 proc. (vertinant pagal atliekų kiekį Tauragės rajono savivaldybėje tai sudarytų 1 799 tonas) komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų būtų paruošiama naudoti pakartotinai ir perdirbti.

Tauragės rajono savivaldybėje antrines žaliavas, įskaitant pakuočių atliekas, surenka ir tvarko įstatymų nustatyta tvarka parinktas atliekų tvarkytojas - UAB „Dunokai“. Daugiabučių namų gyventojai išrūšiuotas antrines žaliavas turi išmesti į konteinerinėse aikštelėse pastatytus antrinių žaliavų surinkimo konteinerius su atitinkamais užrašais, o individualių namų gyventojai aprūpinti rūšiuojamaisiais konteineriais. Pakuotės, pakuočių atliekos ir antrinės žaliavos iš individualių namų gyventojų mieste surenkamos pagal nustatyta grafiką. 2020 m. viena antrinių žaliavų konteinerių aikštelė vidutiniškai aptarnavo 492 gyventojus, o apie 90 proc. individualių namų savininkų yra aprūpinti individualiais rūšiavimo konteineriais, regiono gyventojams sudarytos visos sąlygos pirminiam rūšiavimui.

2020 m. Tauragės regione atskirai surinktų pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų kiekis sudarė 1524,6 tonas. Vertinant 2018–2021 m. duomenis matyti, kad antrinių žaliavų bei pakuočių atliekų surinkimas išaugo 10 proc., labiausiai augo stiklo ir mišrios pakuotės surinkimas. Vidutiniškai Tauragės rajono savivaldybėje surenkama apie 35 kg antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų vienam gyventojui per metus (regione surenkama apie 32 kg antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų vienam gyventojui per metus).

Lentelė 11 Antrinių žaliavų, įskaitant pakuočių atliekas, surinkimas Tauragės rajono savivaldybėje

Savivaldybė	2018	2019	2020	2021	Vienam gyventojui kg per metus (2020 metais)
Stiklo, įskaitant pakuotes, atliekos	510,5	514,6	551,1	567,8	12,7
Popieriaus ir kartono, įskaitant pakuotes, atliekos	100,5	108,7	70,5	93,4	1,6
Plastiko, įskaitant pakuotes, atliekos	37,8	59,7	45,6	44,9	1,0
Mišri pakuotė	747,3	799,3	857,4	894,5	19,7
Iš viso, tonos	1396,2	1482,3	1524,6	1600,6	35,1

Šaltinis: AAA duomenys

Nuo 2016 m. Lietuvoje veikia vienkartinų gėrimų pakuočių užstato sistema, taip kasmet surenkama daugiau nei 600 mln. vienkartinų gėrimų pakuočių. Tauragės rajono savivaldybėje 2020 m. buvo surinkta daugiau kaip 300 t pakuočių.

Lentelė 12 Surinktų ir sutvarkytų užstato administratoriaus pavedimo davėjų pakuočių atliekų kiekis Tauragės rajono savivaldybėje (tonomis)

2018			2019			2020		
PET	Metalinė	Stiklinė	PET	Metalinė	Stiklinė	PET	Metalinė	Stiklinė
151,7	52,4	85,9	152,3	54,7	92,2	146,1	57,4	103,3

Šaltinis: Užstato sistemos administratorius

AAA duomenimis, dalis pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų, susidarantių įmonėse, įstaigose ir organizacijose ar namų ūkiuose ir kurios tvarkomos tiesiogiai perduodant atliekų tvarkytojams, taip pat priskiriamos komunalinėms atliekoms, nors tai neįtraukiama į savivaldybių atliekų apskaitos duomenis. 2020 m. tokių atliekų buvo surinkta apie 1 735 t.

Lentelė 13 Juridinių asmenų (ne per savivaldybių komunalinių atliekų sistemas) surenkamos antrinės žaliavos, įskaitant pakuočių atliekas Tauragės rajono savivaldybėje (tonomis), 2020 m.

Savivaldybė / frakcija	Kiekis, tonomis
aliumininės pakuotės	5,0
kita kombinuota pakuotė	7,3
kitos metalinės pakuotės	28,8
kitos plastikinės pakuotės	346,2
medinės pakuotės	110,3
PET pakuotės	7,8
plastikai	334,7
popieriaus ir kartono pakuotės	677,8
popierius ir kartonas	105,3
stiklas	106,2
stiklo pakuotės	5,8
Iš viso, tonos	1735

Šaltinis: AAA duomenys

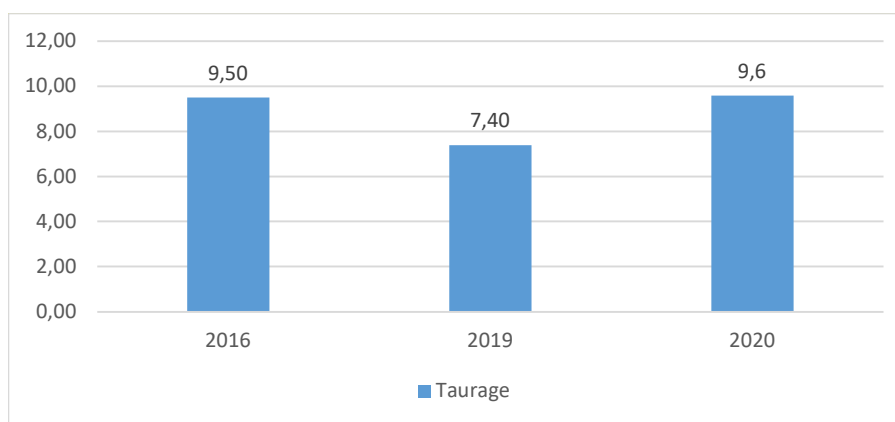
Įvertinus savivaldybės atliekų tvarkymo sistemoje surenkamas antrines žaliavas ir pakuočių atliekas, juridinių įmonių atliekas, vienkartinį gėrimų pakuočių užstato sistemos atliekas, bendras surenkamų antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų kiekis Tauragės rajono savivaldybėje 2020 m. siekė apie 3 091 t, arba apie 62 kg, vienam asmeniui. Reikia atkreipti dėmesį, kad tokių antrinių žaliavų kaip popierius, kartonas ar plastikas daugiausia surenkama ne per savivaldybės ar regioninę sistemą, o per užstato sistemą daugiausia surenkama PET pakuočių.

Lentelė 14 Surinktos antrinės žaliavos, įskaitant pakuočių atliekas Tauragės rajono savivaldybėje, 2020 m.

Antrinės žaliavos	Surenka savivaldybės sistema	Užstato sistema	Surenka ne savivaldybės sistema	Iš viso, tonos	Vienam gyventojui, kg
Popieriaus ir kartono, įskaitant pakuotes, atliekos	70		783	853	19,7
Plastiko, įskaitant pakuotes, atliekos	45		334	379	8,7
PET pakuočių atliekos	0,0	146		146	3,4
Metaly, įskaitant pakuotes, atliekos	0,0	57	33	90	2,1
Stiklo, įskaitant pakuotes, atliekos	551	103	112	766	8,2
Kombinuotos pakuotės	857			857	19,7

Šaltinis: AAA duomenys

Nuo 2019 m. Tauragės rajono savivaldybėje padėta diegti tekstilės atliekų surinkimo sistemą – gyventojams patogiose vietose statomi konteineriai šioms atliekoms surinkti, viso iki 2020 metų buvo pastatyti 30 konteineriai. Surenkami kiekiai nedideli, tačiau jie auga kiekvienais metais – nuo 26,6 t (2019 m.) iki 77,5 t 2020 m. (2021 m. jau buvo surinkta 117,75 t.). Žinant kad tekstilės atliekų dalis MKA sraute didėja – sekančiame planavimo etape būtina numatyti šių atliekų surinkimo plėtrą.

Pav. 8 Tekstilės atliekų dalies MKA pokytis Tauragės rajono savivaldybėje

Šaltinis: AAA duomenys

3.10. Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymas

Valstybiniame atliekų tvarkymo plane (238 straipsnis) nustatyta, kad iki 2020 m. sąvartyne šalinamos biologiškai skaidžios atliekos sudarytų ne daugiau kaip 35 proc. 2000 m. susidariusių komunalinių biologiškai skaidžių atliekų. Vadovaujantis Valstybinio atliekų tvarkymo plano

2014–2020 m. reikalavimais, siekiant didinti perdirbamų atliekų kiekius ir mažinant biologiškai skaidžių atliekų šalinimą į sąvartyną, savivaldybės privalo taip planuoti ir organizuoti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, kad regioniniuose ir savivaldybių atliekų tvarkymo planuose būtų numatytos ir vykdomos biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros ir rūšiuojamojo atliekų surinkimo užduotys.

Pagrindiniai biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo būdai Tauragės rajono savivaldybėje:

- Namudinis žaliųjų atliekų kompostavimas;
- Žaliųjų atliekų surinkimas ir kompostavimas kompostavimo aikštelėse (ŽAKA);
- Atskirtų nuo MKA biologiškai skaidžių atliekų kompostavimas kompostavimo aikštelėje.

Didžioji biologiškai skaidžių atliekų dalis – atskirtos nuo MKA rūšavimo metu biologiškai skaidžių atliekos, tvarkoma Tauragės regioninio sąvartyno teritorijoje nuo 2015 m. eksploatuojamoje biologiškai skaidžių atliekų kompostavimo aikštelėje.

Šioje aikštelėje tvarkomos viso Tauragės regiono iš mišrių komunalinių atliekų rūšavimo metu atskirtos biologiškai skaidžios atliekos. Sutvarkius šias atliekas, gaunamas stabilatas, kuris naudojamas sąvartyno atliekų sluoksniams perpilti ir uždengti.

Lentelė 15 Biologiškai skaidžių atliekų kompostavimo aikštelėje tvarkomų atliekų kiekiai Tauragės rajono savivaldybėje

Metai	Susidarė BSA	Pagaminta stabilato	Panaudota sąvartyno reikmėms
2018	7549	3891	4291
2019	7707	3874	3831
2020	7993	3974	4033

Šaltinis: UAB „TRATC“ duomenys

Kita dalis biologiškai skaidžių atliekų tvarkoma žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelėje (ŽAKA). Tvarkomų atliekų kiekis kiekvienais metais didėja. 2020 m. tvarkomų žaliųjų atliekų kiekis ženkliai išaugo dėl atvežamų žaliųjų atliekų iš Šilalės ir Pagėgių savivaldybių, dėl šių ŽAKA pilno užpildymo žaliosiomis atliekomis.

Aikštelėse iš žaliųjų atliekų gaminamas kompostas, kuris parduodamas arba perduodamas nemokamai.

Lentelė 16 Žaliųjų atliekų tvarkymas Tauragės rajono savivaldybės ŽAKA

ŽAKA	metai	Priimta ŽA, t	Pagaminta komposto, t	Perduota nemokamai	Parduota
Tauragės	2018	2891	1384	102	156
	2019	2666	1435	137	201
	2020	3756	1841	219	658

Šaltinis: UAB „TRATC“ duomenys

Nuo 2013 m. Tauragės rajono savivaldybėje vykdomas atskiras žaliųjų atliekų surinkimas iš rajono miestų gyventojų arba gyventojai turi galimybės savo teritorijoje kompostuoti tokias atliekas. Skatinant žaliųjų atliekų namudinį kompostavimą 2014–2020 m. Tauragės regiono savivaldybėse tiek miestų, tiek kaimiškų vietovių gyventojams buvo išdalyta apie 924 kompostavimo dėžių, o regiono miestų gyventojams išdalyta beveik 4 305 žaliųjų atliekų surinkimo konteinerių.

Vertinant įvairių tyrimų rezultatus ir analizes daroma prielaida, kad naudojant namudinio kompostavimo dėžes, individualiame namų ūkyje galima sutvarkyti (sukompostuoti) apie 150 kg biologiškai skaidžių atliekų, įskaitant apie 30–40 kg virtuvės maisto atliekų. Tokiu būdu Tauragės regione per metus kompostuojama apie 300 t biologiškai skaidžių atliekų.

Lentelė 17 Kompostavimo dėžių skaičius ir prognozinis sukompostuojamų atliekų kiekis Tauragės rajono savivaldybėje

Individualių namų skaičius	Kompostavimo dėžės	Prognozinis kompostuojamų atliekų kiekis, t/metus
10 140	924	305

Šaltinis: Savivaldybių duomenys ir konsultanto skaičiavimai

Vis dėlto tokių žaliųjų atliekų tvarkymo priemonių yra nepakankama – ypač tai pasakytina apie gyventojų aprūpinimą kompostavimo dėžėmis. Žinoma, dalis gyventojų tokias atliekas kompostuojasi savo pasidarytose kompostavimo dėžėse ar duobėse, o tai neatsispindi statistikoje.

Valstybinis atliekų tvarkymo 2014–2020 m. planas numato, kad atskirų maisto atliekų surinkimo galimybė bus suteikiama ir didžiųjų miestų gyventojams. Taip pat Atliekų tvarkymo taisyklėse numatyta, kad nuo 2019 m. atskirai maisto atliekos bus surenkamos iš didžiųjų miestų, kuriuose daugiau nei 50 000 gyventojų, t. y. Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Panevėžio, Šiaulių ir Alytaus. Atliekų direktyvoje valstybės narės skatinamos atskirai rinkti biologines atliekas ir jas perdirbti, todėl direktyvoje nustatytos tokios priemonės (1–2 punktai) ir tokie tikslai (3 ir 4 punktai):

- Iki 2018 m. gruodžio 31 d. Europos Komisija paprašo Europos standartizacijos organizacijų parengti Europos standartus organiniu būdu perdirbamoms biologinėms atliekoms ir perdirbimo metu gautiems produktams (kompostui ir raugui).
- Iki 2019 m. kovo 31 d. numatyta parengti vieningą metodiką susidarančioms maisto atliekoms apskaityti. Ketinama parengti metodiką, kuri leistų aiškiai išmatuoti maisto atliekas, suteikiant rezultatus, kuriuos galima būtų laiku palyginti su valstybėmis narėmis.
- Iki 2023 m. gruodžio 31 d. turi būti užtikrintas biologinių atliekų atskyrimas ir perdirbimas susidarymo vietoje arba atskiras surinkimas ir nemišymas su kitomis atliekomis.

- Nuo 2027 m. sausio 1 d. komunalinės biologinės atliekos kurios patenka į aerobinį ar anaerobinį apdorojimą galės būti užskaitomos kaip perdirbtos tik tuo atveju, jeigu jos bus surenkamos atskirai ar išrūšiuojamos susidarymo vietoje.
- Iki 2023 m. gruodžio 31 d. turi būti užtikrintas biologinių atliekų atskyrimas ir perdirbimas susidarymo vietoje arba atskiras surinkimas ir netaisymas su kitomis atliekomis.
- Nuo 2027 m. sausio 1 d. komunalinės biologinės atliekos, kurios patenka į aerobinį ar anaerobinį apdorojimą galės būti užskaitomos kaip perdirbtos tik tuo atveju, jeigu jos bus surenkamos atskirai ar išrūšiuojamos susidarymo vietoje.

Nei Tauragės rajono savivaldybėje nei Tauragės regione atskiras MVA neįvestas. Regione, kaip ir visoje Lietuvoje, atskirtos viešojo maitinimo įstaigų maisto / virtuvės atliekos (MVA) dažniausiai nemokamai atiduodamos sušerti gyvūnams arba tvarkomos privačiose įmonėse kituose regionuose, kadangi Tauragės regione nėra įmonės, tvarkančios tokias atliekas. Dalis gyventojų VMA (žalioji frakcija) yra kompostuojama arba namuose dalis ŽAKA. Įdiegiamas atskiras MVA surinkimas visame regione ir atskiras nuo kitų biologiškai skaidžių atliekų perdirbimas:

- Leistų įgyvendinti ES ir nacionalinius reikalavimus atliekoms perdirbti.
- Galimai sumažintų susidarantių atliekų kiekį.
- Dėl užterštumo sumažėjimo pagerėtų išrūšiuojamų antrinių atliekų kokybę.
- Puoselėtų gamtinius išteklius kompostu pakeičiant dalį fosfato, kalio, azoto trąšų.

Vertinant namų ūkiuose surenkamų / kompostuojamų žaliųjų atliekų kiekius galima teikti, kad kiekvienais metais tvarkomų biologiškai skaidžių atliekų kiekis didėja ir 2020 m. sudarė apie 3 tūkst. tonų, arba apie 72 kg vienam gyventojui³.

Lentelė 18 Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plane nustatytos komunalinių biologiškai skaidžių atliekų šalinimo sąvartyne mažinimo užduotis

Teritorija	Didžiausias leistinas šalinti komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekis, tonų / metus			
	2014–2015 m.	2016–2017 m.	2018–2019 m.	nuo 2020 m.
Tauragės regionas	13 794	12 414	11 035	9655
Pašalinta Tauragės regione	11 183	7 350	707	1149

Šaltinis: AAA duomenys

Tauragės regione įdiegtas atskiras žaliųjų atliekų surinkimas, namudinis kompostavimas ir išrūšiuotų biologiškai skaidžių atliekų kompostavimas leido visiškai pasiekti ir viršyti Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plane nustatytas komunalinių biologiškai skaidžių atliekų šalinimo sąvartyne mažinimo užduotis tiek Tauragės regionui tiek Tauragės rajono savivaldybei.

³ Nevertinant iš mišrių komunalinių atliekų srauto išrūšiuotų biologiškai skaidžių atliekų kiekio.

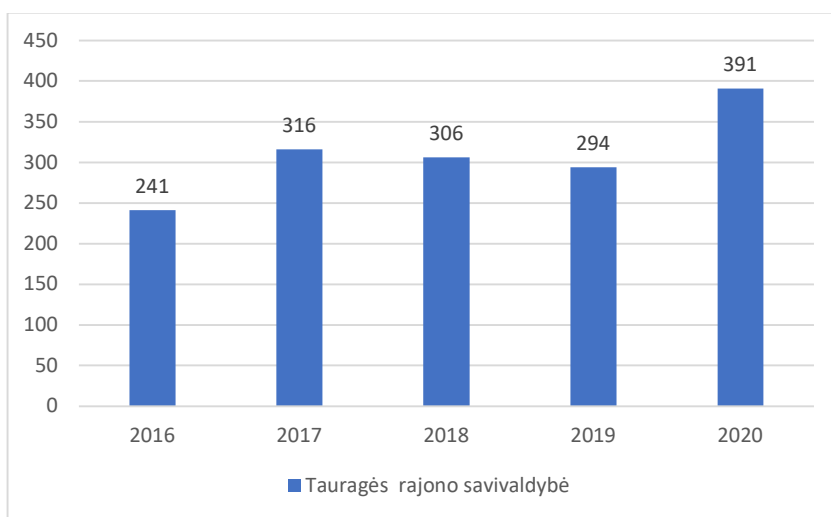

3.11. Statybos ir griovimo, elektros ir elektroninių atliekų tvarkymas

Vadovaujantis Valstybinio atliekų tvarkymo plano 2014–2020 m. reikalavimais, savivaldybės turi užtikrinti, kad būtų eksploatuojama ne mažiau kaip po vieną didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelę 50 000 gyventojų, tačiau ne mažiau kaip po vieną tokią aikštelę savivaldybėse (VATP 248. straipsnis), o komunalinių atliekų tvarkymas turi būti taip organizuojamas, kad atliekas skatintų paruošti naudoti pakartotinai ir perdirbti. Savivaldybės privalo užtikrinti galimybes:

- atiduoti buityje susidarančias statybines atliekas ir naudotų padangų atliekas;
- atiduoti baldų, elektros ir elektroninės įrangos, baterijų, akumuliatorių ir kitas komunalines atliekas. Savivaldybės privalo užtikrinti, kad jų organizuojamos komunalinių atliekų tvarkymo sistemos neatsisakytų priimti baterijų ir akumuliatorių atliekų iš gyventojų;
- atiduoti buityje susidarančias pavojingąsias atliekas.

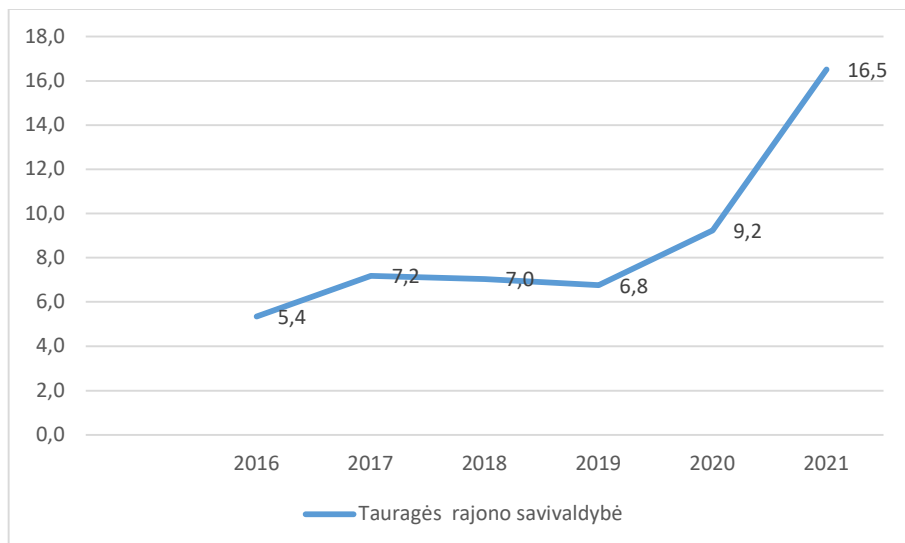
UAB „Tauragės regiono atliekų tvarkymo centras“ Tauragės rajono savivaldybėje eksploatuoja vieną didžiųjų atliekų surinkimo aikštelę (toliau vadinama ir DASA). Tvarkomų atliekų kiekiai nuolat didėja ir per 2020 m. aikštelėse priimta 391 t nepavojingų ir pavojingų atliekų. Į DASA atliekos iš gyventojų priimamos nemokamai pagal patvirtintas susikaupimo normas vienam gyventojui arba namų valdai per metus, priklausomai nuo atliekų rūšies.

Pav. 9 Tvarkomų DASA atliekų kiekiai Tauragės rajono savivaldybėje 2016–2020 m.

Šaltinis: UAB „TRATC“ duomenys

Gyventojų aktyvumas pristatant atliekas į didžiųjų atliekų surinkimo aikšteles kiekvienais metais auga ir 2020 Tauragės rajono savivaldybėje buvo surenkama apie 9 kg vienam gyventojui per metus.

Pav. 10 Vienam gyventojui surenkamų DASA atliekų kiekio pokytis Tauragės rajono savivaldybėje

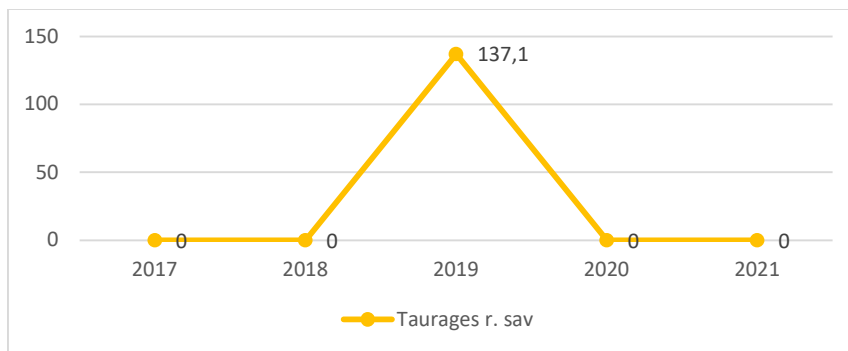
Šaltinis: UAB „TRATC“ duomenys

Daugiausia atliekų į DASA pristato fiziniai asmenys, t. y. gyventojai, kurie į aikšteles dažniausiai pristato nepavojingas atliekas – naudotas automobilių padangas, didžiąsias atliekas (baldus), statybos ir griovimo atliekas, autoplastikus, langų stiklą, o pavojingų atliekų, surinktų didžiųjų atliekų surinkimo aikštelėse, kategorijoje dominuoja nebenaudojama elektros ir elektroninė įranga, pavojingomis medžiagomis užterštos pakuotės, šaldytuvai ir kita šaldymo įranga, dienos šviesos lempos, tepalo, kuro, oro filtrai. Tokios atliekos taip pat surenkamos apvažiavimo būdu, kuris organizuojamas ne rečiau kaip 2 kartus per metus.

Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme nustatyta, kad EEĮ gamintojų ir importuotojų organizacijos privalo sudaryti sutartis su visomis savivaldybėmis (arba savivaldybių įsteigtais juridiniais asmenimis, kuriems pavesta administruoti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą) dėl buitinių elektros ir elektroninės įrangos atliekų surinkimo savivaldybių įrengtose DASA, šių aikštelių eksploatavimo dalinio finansavimo ir Tauragės regione tokia sutartis pasirašyta su UAB „Atliekų tvarkymo centras“, UAB „EMP recycling“

3.12. Bešeimininkių atliekų tvarkymas

2019 m. Tauragės rajono savivaldybėje susidarė apie 137 t bešeimininkių atliekų (šiukšlių), o 2020 m. ar 2018 m. tokių atliekų visai nebuvo.

Pav. 11 Bešeimininkių atliekų susidarymas

Šaltinis: AAA duomenys

Kadangi bešeimininkės atliekos (šiukšlės) tvarkomos savivaldybės biudžeto (aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšomis) lėšomis, tikėtina kad tais metais nebuvo skirta lėšų šių šiukšlių tvarkymui, o susidariusios atliekos buvo tvarkomos kitomis priemonėmis.

3.13. Visuomenės švietimas ir informavimas

Visuomenės švietimas užima svarbią vietą komunalinių atliekų tvarkymo sistemoje – skatina tinkamą visuomenės dalyvavimą įsitraukiant į atliekų tvarkymo sistemą. Nuolat šviečiant visuomenę, keliamas jos aplinkosauginio sąmoningumo lygis, supažindinama su komunalinių atliekų tvarkymo ypatumais, informuojama apie egzistuojančią tvarką bei infrastruktūrą. Pagrindiniai visuomenės švietimo ir informavimo tikslai:

- Visuomenės informavimas siekiant supažindinti su esama sistema, būsima sistema, jos pakitimais;
- Visuomenės informavimas ir švietimas siekiant pakeisti požiūrį ir elgseną;
- Visuomenės informavimas ir švietimas siekiant išugdyti visuomenę, kuri išmano ir sugeba spręsti aplinkosaugines problemas.

Informavimo komunalinių atliekų tvarkymo klausimais kryptys privalo būti suderintos su atliekų tvarkymo sistemos plėtra ir vykstančiais, įgyvendinamais projektais. Šiuo metu regione pagrindinę visuomenės švietimo ir informavimo funkciją atlieka UAB „TRATC“, savivaldybės, gamintojams ir importuotojams atstovaujanti organizacijos ir atliekas surenkančios įmonės. Pagrindinės vykdytos veiklos:

- konkursas moksleiviams „Aš rūšiuoju ir kitus to mokau“;
- pažintiniai vizitai į Klaipėdos „Fortum“ deginimo gamyklą ir Alytaus, Kauno (ar kt.) MBA, reklaminio pobūdžio klipai regioninėje televizijoje;
- radijo laidos / viktorinos, informaciniai pranešimai vietinėje ir nacionalinėje spaudoje, UAB „Tauragės regiono atliekų tvarkymo centras“ internetiniame tinklapyje;
- išleistas leidinys apie Tauragės regiono atliekų tvarkymo infrastruktūrą ir atliekų tvarkymą.

Norint vertinti vykdomos visuomenės informavimo ir švietimo veiklos įtaką gyventojų sąmoningumui, atliekų vengimui ir kt., prieš vykdant švietimo kompanijas būtina atlikti gyventojų apklausas ir jas pakartoti jau įgyvendinus kompaniją.

4. ANKSTESNIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO PLANŲ UŽDUOČIŲ VYKDYMAS

AAA valstybinės atliekų apskaitos duomenimis, 2020 m. Tauragės regiono savivaldybėse susidarė beveik 32 tūkst. tonų komunalinių atliekų, iš kurių Tauragės rajono savivaldybėje – 15 334 tonų (daugiau kaip 48 proc. iš visų susidarančių Tauragės regiono atliekų). Reikia pažymėti, kad į šį kiekį neįtrauktos namų ūkiuose sutvarkomos atliekos (žaliųjų atliekų kompostavimas ir kt.), atskirai ne per savivaldybių sistemas surenkamos antrinės žaliavos ir pakuočių atliekos, elektros ir elektronikos, statybos, griovimo atliekos ir nuotekų dumblas iš vandens valymo įrenginių.

Reikia atkreipti dėmesį, kad komunalinių atliekų susidarymas per pastaruosius šešerius metus sumažėjo beveik 7 tūkst. tonų nuo 21 tūkst. tonų 2016 m. iki 15 tūkst. tonų 2020 m. Ši tendencija susijusi ne tik su mažėjančiu gyventojų skaičiumi, bet ir su nesmarkiai kintančia komunalinių atliekų susidarymo norma vienam gyventojui, kuri per pastaruosius metus nuolat mažėja.

Komunalinių atliekų susidarymo norma vienam gyventojui per pastaruosius penkerius metus sumažėjo beveik 10 kg, vidutiniškai regione nuo 480 kg (2016 m.) vienam gyventojui per metus iki 340 kg vienam gyventojui 2020 m. Toks komunalinių atliekų mažėjimas susijęs su saikingesniu vartojimu ir atliekų vengimu – tam įtakos turėjo didėjantis visuomenės sąmoningumas.

Pagal 2020 m. gruodžio 31 d. duomenis, Tauragės rajono savivaldybės teritorijoje komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikiamos 100 proc. atliekų turėtojų – tai visiškai atitinka VATP reikalavimą užtikrinti viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos visuotinumą.

Konteinerių išdėstymo schema Tauragės rajono savivaldybėje buvo patvirtinta savivaldybės administracijos direktoriaus 2015 metų vasario 4 d. Įsakymu 5-103 Dėl antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių išdėstymo schemos Tauragės rajono savivaldybės teritorijoje patvirtinimo

Vidutiniškai Tauragės rajone apie 90 proc. individualių namų aprūpinti individualiais rūšiavimo konteineriais, o daugiabučių namų gyventojams skirtos antrinių žaliavų konteinerių aikštelės vidutiniškai aptarnauja 492 gyventojus, regiono gyventojams sudarytos visos sąlygos pirmiam rūšiavimui.

Įvertinus savivaldybės atliekų tvarkymo sistemoje surenkamas antrines žaliavas ir pakuočių atliekas, juridinių įmonių atliekas, vienkartinį gėrimų pakuočių užstato sistemos atliekas, bendras surenkamų antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų kiekis Tauragės rajono savivaldybėje 2020 m. siekė apie 3 091 t, arba apie 62 kg, vienam asmeniui.

Nuo 2013 m. Tauragės rajono savivaldybėje vykdomas atskiras žaliųjų atliekų surinkimas iš rajono miestų gyventojų arba gyventojai turi galimybės savo teritorijoje kompostuoti tokias atliekas. Skatinant žaliųjų atliekų namudinį kompostavimą 2014–2020 m. Tauragės regiono savivaldybėse tiek miestų, tiek kaimiškų vietovių gyventojams buvo išdalyta apie 924

kompostavimo dėžių, o regiono miestų gyventojams išdalyta beveik 4 305 žaliųjų atliekų surinkimo konteinerių.

Vertinant namų ūkiuose surenkamų / kompostuojamų žaliųjų atliekų kiekius galima teikti, kad kiekvienais metais tvarkomų biologiškai skaidžių atliekų kiekis didėja ir 2020 m. sudarė apie 3 tūkst. tonų, arba apie 72 kg vienam gyventojui⁴. Tauragės regione įdiegtas atskiras žaliųjų atliekų surinkimas, namudinis kompostavimas ir išrūšiuotų biologiškai skaidžių atliekų kompostavimas leido visiškai pasiekti ir viršyti Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plane nustatytas komunalinių biologiškai skaidžių atliekų šalinimo sąvartyne mažinimo užduotis tiek Tauragės regionui tiek Tauragės rajono savivaldybei.

UAB „Tauragės regiono atliekų tvarkymo centras“ Tauragės rajono savivaldybėje eksploatuoja vieną didžiųjų atliekų surinkimo aikštelę (toliau vadinama ir DASA). Tvarkomų atliekų kiekiai nuolat didėja ir per 2020 m. aikštelėse priimta 391 t nepavojingų ir pavojingų atliekų arba apie 9 kg vienam gyventojui per metus.

Tauragės rajono savivaldybės teritorijoje susidarančių komunalinių atliekų kiekis mažėja nuo 21 817 t 2016 m. iki 15 334 t komunalinių atliekų 2020 m., arba nuo 0,53 t/metus iki 0,36 t/metus vienam asmeniui atitinkamai. 2020 m. perdirbta / panaudota pakartotinai naudoti komunalinių atliekų – 54 proc. iš visų susidarančių atliekų, pašalinta 39 proc., kitas kiekis saugomas deginti arba sudegintas.

Remiantis atlikta Tauragės rajono savivaldybės atliekų tvarkymo sistemos analize žemiau pateiktas Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane 2014–2020 m. nustatytų uždavinių ir rodyklių įgyvendinimo rajone vertinimas.

---

⁴ Nevertinant iš mišrių komunalinių atliekų srauto išrūšiuotų biologiškai skaidžių atliekų kiekio.

Lentelė 19 Valstybinio atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plano įgyvendinimas Tauragės rajono savivaldybėje

Valstybinio atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plano uždutys	Kiekybinė uždutis Tauragės regionui	Rezultatas
<p>Iki 2016 m. užtikrinti, kad šalinamų komunalinių atliekų kiekis neviršytų 55 proc. regiono teritorijoje susidariusių komunalinių atliekų per metus, o kitos susidariusios komunalinės atliekos turi būti perdirbtos ir kitaip panaudotos;</p> <p>Iki 2020 m. užtikrinti, kad šalinamų komunalinių atliekų kiekis neviršytų 35 proc. regiono teritorijoje susidariusių komunalinių atliekų per metus, o kitos susidariusios komunalinės atliekos turi būti perdirbtos ir kitaip panaudotos.</p>	<p>Iki 2016 m. užtikrinti, kad šalinamų komunalinių atliekų kiekis neviršytų 11 999 t.</p> <p>Iki 2020 m. užtikrinti, kad šalinamų komunalinių atliekų kiekis neviršytų 5 367 t.</p>	<p>Neįgyvendinta</p> <p></p> <p>2020 m. šalinamų komunalinių atliekų kiekis sudarė 6 041 t.</p>
<p>Užtikrinti, kad sąvartynuose šalinamos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos neviršytų VSATP numatytų užduočių (žr. 3 stulpelį).</p>	<p>Nuo 2014 iki 2015 m. šalinti ne daugiau kaip 13 794 t/metus;</p> <p>Nuo 2016 iki 2017 m. šalinti ne daugiau kaip 12 414 t/metus;</p> <p>Nuo 2018 iki 2019 m. šalinti ne daugiau kaip 11 035 t/metus;</p> <p>Nuo 2020 m. šalinti ne daugiau kaip 9655 t/metus</p>	<p>Įgyvendinta regioniniu mastu</p> <p></p> <p>Nuo 2014 iki 2015 m. pašalinta 11 183 t Nuo 2016 iki 2017 m. pašalinta 7350 t</p> <p>Nuo 2018 iki 2019 m. pašalinta 707 t 2020 m. pašalinta 1149 t</p>
<p>Iki 2020 m. perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 65 proc. komunalinių atliekų (vertinant pagal atliekų kiekį).</p>	<p>Iki 2020 m. perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 9967 t.</p>	<p>Neįgyvendinta</p> <p></p> <p>2020 m. buvo perdirbta ar kitaip panaudojama tik 8 293 t. (54 proc.)</p>
<p>Užtikrinti, kad iki 2020 m. mažiausiai 50 proc. (vertinant pagal atliekų kiekį) komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų būtų paruošiamos naudoti pakartotinai ir perdirbti;</p>	<p>Paruošti pakartotinai naudoti ar perdirbti ne mažiau kaip 1 799 t antrinių žaliavų</p>	<p>Įgyvendinta</p> <p></p> <p>Vidutiniškai surenkama 85 proc., arba 3 091 t arba 62 kg/asmeniui⁵</p>

⁵ Vertinant bendrą surenkamų antrinių žaliavų kiekį Tauragės rajono savivaldybėje

Tauragės rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas

Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros ir atskiro surinkimo sistemos plėtros užduotys

Iki 2015 m. įdiegti žaliųjų atliekų susidarymo vietoje tvarkymo infrastruktūrą, pateikiant gyventojams kompostavimo dėžes arba taikant skatinimo priemones, gyventojams įsirengiant individualaus kompostavimo priemones savo lėšomis; nesant galimybės kompostuoti individualiai, gyventojams sudaryti galimybes pristatyti žaliąsias atliekas į centralizuoto jų surinkimo ar tvarkymo aikšteles (didelių gabaritų atliekų surinkimo aikšteles ar žaliųjų atliekų kompostavimo aikšteles);

Iki 2016 m. įrengti mechaninio biologinio apdorojimo įrenginius, kuriuose būtų atskiriama ir apdorojama arba perduodama toliau apdoroti biologiškai skaidžių atliekų dalis;

Iki 2019 m. įdiegti atskirą maisto / virtuvės atliekų surinkimo sistemą ir įrengti pakankamus pajėgumus atskirai surinktų maisto / virtuvės atliekoms apdoroti.

Iki 2015 m. pateikti trūkstamas kompostavimo dėžes individualių namų gyventojams arba paskatinti gyventojus kompostuoti savos gamybos kompostavimo įrenginiuose.

Iki 2019 m. įdiegti atskirą maisto atliekų surinkimo sistemą

Įgyvendinta

Tauragės regiono savivaldybėse tiek miestų, tiek kaimiškų vietovių gyventojams buvo išdalyta apie 924 kompostavimo dėžių, o regiono miestų gyventojams išdalyta beveik 4 305 žaliųjų atliekų surinkimo konteinerių. Mišrių komunalinių atliekų rūšiavimo metu atskirtos biologiškai skaidžios atliekos kompostuojamos kompostavimo aikštelėje. Nuo 2023 m. planuojamas atskiras maisto surinkimas

Atskiro atliekų surinkimo sistemos plėtros užduotys

Iki 2015 m. sausio 1 d. turėti parengtas ir patvirtintas konteinerių aikštelių išdėstymo schemas, o pasikeitus teisės aktų reikalavimams antrinių žaliavų surinkimui, jas atnaujinti;

Užtikrinti, kad būtų pastatyti specialūs konteineriai, skirti antrinėms žaliavoms surinkti (rajonų savivaldybėse ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę 800 gyventojų, Tauragės mieste 600 gyventojų);

Iki 2016 m. užtikrinti, kad visų miestų gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose vidutinis atstumas iki antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių būtų ne daugiau 150 m;

Iki 2015 m. sausio 1 d. parengti schemas ir atnaujinti bei papildyti parengtas antrinių žaliavų konteinerių išdėstymo schema likusiose savivaldybėse

Iki 2016 m. įrengti trūkstamas antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikšteles sodų ir garažų bendrijose, pastatyti specialius konteinerius, skirtus antrinėms žaliavoms surinkti viešosiose vietose, kuriose dėl dažno

Įgyvendinta

Konteinerių išdėstymo schema Tauragės rajono savivaldybėje buvo patvirtinta savivaldybės administracijos direktoriaus 2015 metų vasario 4 d. Įsakymu 5-103 Dėl antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių išdėstymo schemas Tauragės rajono savivaldybės teritorijoje patvirtinimo

Tauragės rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas

<p>Iki 2018 m. užtikrinti, kad visų miestų gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose vidutinis atstumas iki antriniu žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių būtų ne daugiau 100 m;</p> <p>Savivaldybių gyvenamuosiuose individualių namų kvartaluose ir miesteliuose, sodų ir garažų savininkų bendrijų teritorijose įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę prie pagrindinio išvažiavimo iš tokio kvartalo ar bendrijos teritorijos arba įvažiavimo į juos;</p> <p>Pastatyti specialius konteinerius, skirtus antrinėms žaliavoms surinkti viešosiose vietose, kuriose dėl dažno gyventojų lankymosi ir aptarnavimo specifikos susidaro daug antrinių žaliavų, taip pat laikinuosius specialius konteinerius viešųjų renginių metu;</p> <p>Jeigu nėra techninių galimybių pastatyti specialių konteinerių arba jų naudojimas ekonomiškai netikslingas, taikyti kitas priemones ir būdus (pvz., antrinių žaliavų surinkimas specialiais maišais, antrinių žaliavų turėtojų apvažiavimas ar kita).</p>	<p>gyventojų lankymosi ir aptarnavimo specifikos susidaro daug antrinių žaliavų</p>	<p>Vidutiniškai Tauragės rajone apie 90 proc. individualių namų aprūpinti individualiais rūšiavimo konteineriais, o daugiabučių namų gyventojams skirtos antrinių žaliavų konteinerių aikštelės vidutiniškai aptarnauja 492 gyventojus.</p>
<p>Užtikrinti, kad didžiųjų miestų savivaldybėse (Alytaus, Klaipėdos, Kauno, Marijampolės, Panevėžio, Šiaulių, Vilniaus) būtų eksploatuojama ne mažiau kaip po vieną didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelę 100 000 gyventojų, tačiau ne mažiau kaip viena tokia aikštelė savivaldybės teritorijoje;</p>	<p>Užduotis įgyvendinta</p>	<p>Įgyvendinta</p> <p>Tauragės rajono savivaldybėje yra 1 DASA</p>
<p>Ne mažiau kaip 2 kartus per metus užtikrinti didelių gabaritų atliekų surinkimą apvažiavimo būdu. Savivaldybės turi užtikrinti buitįje susidarantių pavojingųjų atliekų (išskyrus baterijų ir akumuliatorių atliekas) atskirą surinkimą, ir kad jų organizuojamose atliekų tvarkymo sistemose nebūtų atsisakoma iš gyventojų priimti baterijų ir akumuliatorių atliekų;</p> <p>Savivaldybės turi užtikrinti pavojingųjų atliekų surinkimą apvažiavimo būdu ne rečiau kaip du kartus per metus;</p> <p>Savivaldybės, sudarydamos sutartis su gamintojais ir importuotojais, jų įsteigtomis organizacijomis dėl komunalinių atliekų tvarkymo sistemą papildančių atliekų tvarkymo sistemų, turi siekti, kad tie pavojingųjų atliekų srautai, kurių surinkimas techniškai galimas, būtų surenkami tiesiogiai iš gyventojų, įrengiant specialius</p>	<p>Esant galimybei sutartyse su atliekų tvarkytojais nustatyti prievolę dėl didelių gabaritų, pavojingų atliekų surinkimo (2 kartus / metus) apvažiavimo būdu.</p> <p>Esant galimybei sutartyse su gamintojų ir importuotojų organizacijomis nustatyti prievolę dėl pavojingų atliekų surinkimo konteinerinių aikštelių įrengimo.</p>	<p>Įgyvendinta</p> <p>Komunalinių atliekų tvarkytojai 2 kartus per metus surenka tokias atliekas apvažiavimo būdu</p> <p>Pasirašytos sutartys dėl papildančių sistemų įdiegimo regiono savivaldybių teritorijose</p>

Tauragės rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas

<p>konteinerius gyvenamuose namuose arba komunalinių atliekų surinkimo konteinerių aikštelėse.</p>		
<p>Numatyti atskirą tekstilės atliekų surinkimą.</p>	<p>Iki 2015 m. sausio 1 d. atnaujintoje antrinių žaliavų konteinerių išdėstymo schemoje numatyti šių atliekų surinkimo konteinerių skaičių ir plėtrą</p>	<p>Igyvendinta Planuojama plėtra</p>
<p>Iki 2015 m. gruodžio 31 d. būtų surenkama ne mažiau kaip 4 kg vienam gyventojui per metus buitinių elektros ir elektroninės įrangos atliekų; Nuo 2016 m. būtų surenkama ne mažiau kaip 45 proc. (masės procentais) elektros ir elektroninės įrangos, atsižvelgiant į elektros ir elektroninės įrangos kiekį, patiektą vidaus rinkai.</p>	<p>Esant galimybei nustatyti gamintojų ir importuotojų organizacijoms uždavinį dėl 4 kg EEĮ atliekų vienam gyventojui surinkimo Nuo 2016 m. surinkti ne mažiau kaip 45 proc. (masės procentais) elektros ir elektroninės įrangos, atsižvelgiant į elektros ir elektroninės įrangos kiekį, patiektą vidaus rinkai</p>	<p>Iš dalies įgyvendinta Surenkama apie 1 kg EEĮ atliekų vienam gyventojui Vykdoma šalies mastu. 2020 m. vidaus rinkai pateikta 42 006 t, iš jų 36 223 t buitinės EEĮ</p>

Apibendrinant reikia pasakyti, kad nežiūrint plečiamo atskiro surinkimo gyventojų aprūpinimo individualiais surinkimo konteineriais, mažėjančio susidarančių komunalinių atliekų kiekio Tauragės regione nėra įgyvendinti Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plane nustatyti uždaviniai:

- sumažinti sąvartynuose šalinamų atliekų kiekio – 2020 m. į regioninį sąvartyną buvo pašalinta 6041 tonų atliekų, t. y. 39 proc. nuo visų susidariusių komunalinių atliekų (uždavinys – 35 proc.);
- iki 2020 m. pasiekti, kad būtų perdirbama ar kitaip panaudojama ne mažiau kaip 65 proc. komunalinių atliekų (vertinant pagal atliekų kiekį) – 2020 m. buvo perdirbta ar kitaip panaudojama tik 8 293 t. (54 proc.)

Atliekų tvarkymo planų būklė vertinama, ar pavyko įgyvendinti užsibrėžtus tikslus ir priemones. Labai gera – pasiekta 100 proc. planuojamo rezultato; gera – pasiekta 70–100 proc. planuojamo rezultato; patenkinama – 50–70 proc. planuojamo rezultato; bloga – pasiekta <50 proc. planuojamo rezultato.

Lentelė 20 Tauragės rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo plano vertinimo kriterijai

Atliekų tvarkymo būdas	Vertinimo rodikliai	Laukiamas rezultatas	Rezultatas
Atliekų prevencija	Bendras komunalinių atliekų susidarymas, tonomis per metus	Mažėjimas arba stabilumas	Mažėjimas Nuo 21 817 t. 2016 m. iki 15 334 t. 2020 m.
	Komunalinių atliekų susidarymas vienam gyventojui, kilogramais per metus	Mažėjimas arba stabilumas	Mažėjimas Nuo 480 kg 2016 m. iki 360 kg 2020 m.
	Komunalinių atliekų susidarymas vienam namų ūkiui, kilogramais per metus	Mažėjimas arba stabilumas	Mažėjimas Nuo 1100 kg 2016 m. iki 830 kg 2020 m.
Atliekų paruošimas perdirbti	Iš gyventojų ir juridinių asmenų (įmonių, įstaigų, organizacijų) atskirai surinktų ir paruoštų perdirbti pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų kiekiai, tonomis per metus pagal atliekų kategorijas (popieriaus ir kartono, stiklo, plastikų, metalo atliekos)	Didėjimas (vertinant tik savivaldybės sistemą)	Didėjimas Nuo 1 396 t 2018 m. iki 1524 t 2020 m.
	Pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų kiekis, išrūšiuotas ir paruoštas perdirbti mišrių komunalinių atliekų rūšiavimo linijoje arba regioniniuose apdorojimo įrenginyje, tonomis per metus	Didėjimas, stabilumas, vėliau mažėjimas (vertinant regioniniu mastu)	Mažėjimas Nuo 1032 t 2016 m. iki 732 t 2020 m.
	Atskirai surinktų buityje susidarančių elektros ir elektroninės įrangos atliekų kiekiai, tonomis per metus	Didėjimas	Didėjimas Nuo 241 t 2016 m. iki 391 t 2020 m.

Atliekų tvarkymo būdas	Vertinimo rodikliai	Laukiamas rezultatas	Rezultatas
	Atskirai surinktų biologinių atliekų kiekiai, tonomis per metus	Didėjimas	Didėjimas Nuo 1 805 t 2018 m. iki 2005 t 2021 m
	Bendras perdirbti surinktas ir paruoštas komunalinių atliekų kiekis, tonomis per metus, įskaitant ir biologinių atliekų kompostavimą, procentais nuo bendro susidarančių komunalinių atliekų kiekio	Didėjimas	Didėjimas, tačiau visiškai neatitinkantis VATP rodyklių Nuo 43 proc. 2016 m. iki 54 proc. 2020 m.
Atliekų naudojimas	Panaudotų energijai gauti komunalinių atliekų kiekis, proc. nuo bendro susidariusių komunalinių atliekų kiekio	Didėjimas arba stabilumas, vėliau mažėjimas	Didėjimas 2020 m. buvo paruošta deginti 2246 t atliekų
Atliekų šalinimas	Pašalintų sąvartyne komunalinių atliekų kiekis, proc. nuo bendro susidariusių komunalinių atliekų kiekio	Ne daugiau nei 55 proc. 2016 m.	Neįgyvendinta Pašalinta 57 proc. susidariusių komunalinių atliekų kiekio
		Ne daugiau nei 35 proc. 2020 m.	Neįgyvendinta Pašalinta 39 proc. susidariusių komunalinių atliekų kiekio
	Pašalintų sąvartyne komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekis, tonomis per metus	Mažėjimas (vertinant regioniniu mastu)	Mažėjimas 2020 m. pašalinta 1149 t biologiškai skaidžių atliekų
	Pašalintų sąvartyne komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekis, proc. nuo bendro susidariusių komunalinių atliekų kiekio	Mažėjimas (vertinant regioniniu mastu)	Mažėjimas 2020 m. pašalintos biologiškai skaidžios atliekos sudarė 9 proc. nuo bendro susidariusių komunalinių atliekų kiekio

Šaltinis: Konsultanto vertinimas pagal AAA duomenis, savivaldybių ir UAB „TRATC“ duomenys

Įvertinus Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plane nustatytų uždavinių įgyvendinimą regione, esamą sukurtą infrastruktūrą ir numatytas naujas komunalinių atliekų

tvarkymo užduotis, žemiau pateikiama Tauragės rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių analizė.

Lentelė 21 Tauragės rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių analizė

Stiprybės	Silpnybės
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Visos po rūšiavimo likusios mišrios komunalinės atliekos šalinamos ES aplinkosauginius reikalavimus atitinkančiame Tauragės regiono nepavojingų atliekų sąvartyne; ➤ Komunalinių atliekų tvarkymo paslauga prieinama ir teikiama visiems atliekų turėtojams; ➤ Gyventojams sudarytos sąlygos pirmiam atliekų rūšiavimui: viena antrinių žaliavų konteinerių aikštelė Tauragės rajone apie 90 proc. individualių namų aprūpinti individualiais rūšiavimo konteineriais, o daugiabučių namų gyventojams skirtos antrinių žaliavų konteinerių aikštelės vidutiniškai aptarnauja 492 gyventojus, apie 924 kompostavimo dėžių, o regiono miestų gyventojams išdalyta beveik 4 305 žaliųjų atliekų surinkimo konteinerių, rajone įrengtos 1 DASA ir 1 kompostavimo aikštelės; ➤ Pasirašytos sutartys su GIA dėl pakuočių atliekų surinkimo; ➤ Savivaldybių bendradarbiavimas leidžia optimaliau vykdyti atliekų tvarkymo užduotis; ➤ Komunalinės atliekos renkamos atskirais srautais, pvz., žaliosios, pakuočių atliekos, antrinės žaliavos, didelių gabaritų atliekos, per papildančias sistemas renkamos elektros ir elektroninės įrangos atliekos, buities pavojingos atliekos, padangos ir panašiai. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Esamas mokesčio už komunalinių atliekų tvarkymą dydis netenkina atliekų tvarkymo sistemos plėtros poreikių; ➤ Esama apmokėjimo už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą nustatymo tvarka neskatina atliekų turėtojų mažinti komunalinių atliekų susidarymo, daugiau atliekų rūšiuoti; ➤ Regione nėra maisto atliekų apdorojimo įrenginių; ➤ Nepakankamai greitai mažinamas į sąvartyną šalinamų atliekų kiekis – 2020 m. buvo šalinama apie 39 proc. susidariusių komunalinių atliekų; ➤ Surenkamų antrinių žaliavų ir išrūšiuotų atliekų kokybė yra žema ir dažnai netinkama perdirbti ar pakartotinai panaudoti, o tai mažina perdirbamų atliekų kiekius; ➤ Nevykdant gyventojų informuotumo tyrimų, nėra galimybės įvertinti visuomenės informavimo ir švietimo efektyvumą.
Galimybės	Grėsmės

➤ Galimybė ES finansinės paramos 2021–2027 m. laikotarpiu finansuoti atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtrą Tauragės regione; ➤ Galimybė įdiegti atskirą virtuvės maisto atliekų perdirbimo sistemą, kuri yra aukštesnės atliekų tvarkymo hierarchijos už atliekų deginimą; ➤ Galimybė plečiant DASA ir / ar atskirų atliekų (pvz., tekstilės atliekų) surinkimo tinklą, padidinti perdirbamų atliekų kiekius; ➤ Galimybė tvarkyti VMA aplinkiniuose regionuose, turinčiuose VMA perdirbimo įrenginius; ➤ Galimybė aktyvinti visuomenės informavimą ir švietimą; ➤ Galimybė stiprinti atliekų prevencijos ir tvarkymo plano stebėseną, priimti sprendimus paremtus esamais duomenimis.	➤ Augant ekonomikai, galimai daugiau susidarys komunalinių atliekų; ➤ DASA plėtrą miestuose stabdo žemės trūkumas; ➤ Nesant perdirbimo technologijoms, tekstilės ir kitų atliekų (kombinuota pakuotė) atskiro surinkimo ir tvarkymo infrastruktūros, plėtra sunkiai įsivaizduojama; ➤ Diegiant naują komunalinių atliekų infrastruktūrą, augs mišrių komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudos; ➤ Nesant MVA atliekų tvarkymo, nebus įgyvendinti Valstybinio atliekų prevencijos ir tvarkymo plano reikalavimai.

5. TAURAGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO 2021–2027 METŲ PLANAS

Tauragės rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas – tai regioniniu bendradarbiavimu grįstas žaliojo kurso bei valstybinės strategijos tikslų įgyvendinimo pagrindas. Rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo strategija atliepia darnaus vystymosi tikslus (angl. sustainable development goals (SDG)) (toliau – DVT), siekiant horizontalios ir sisteminės valstybės bei Tauragės regiono plėtros.

Tauragės rajonas, įgyvendindamas Tauragės rajono savivaldybės atliekų ir tvarkymo 2021-2027 metų planą, prisidės prie žemiau išvardintų DVT įgyvendinimo. Priemonių plane prie kiekvieno tikslo nurodomi ir DTV, prie kurių pasiekimo Tauragės rajonas prisideda įgyvendindamas šio Plano priemones.

Darnaus vystymosi tikslas	Darnaus vystymosi tikslas ir jį pasiekti padedančios Tauragės rajono savivaldybės atliekų ir tvarkymo 2021-2027 metų plano priemonės
	6 tikslas. Užtikrinti visiems vandens prieinamumą, darnų valdymą ir sanitariją. Rajone siekiama pagerinti vandens kokybę mažinant taršą, kuri susijusi su sąvartyno veikla.
	7 tikslas. Užtikrinti visiems galimybę naudotis prieinama, patikima, darnia ir modernia energija. Rajone siekiama naudoti vis daugiau tvarios energijos, vykdyti atsinaujinančią energiją gaminančių įrenginių plėtrą (plėtojama lokalių elektros gamybos įrenginių infrastruktūra).
	9 tikslas. Kurti atsparią infrastruktūrą, skatinti visa apimančią industrializaciją ir skatinti naujoves. Rajone siekiama modernizuoti atliekų surinkimo, tvarkymo, perdirbimo ir šalinimo infrastruktūrą, kuri atlieptų tvaraus vartojimo standartus.
	11 tikslas. Pasiekti, kad miestai ir gyvenvietės taptų įtraukūs, saugūs, atsparūs ir darnūs. Rajone siekiama kurti darnią miestų aplinką atnaujinant atliekų surinkimo infrastruktūrą ir didinant sąmoningumą atliekų prevencijos klausimais.
	12 tikslas. Užtikrinti darnių vartojimo ir gamybos modelius. Rajone skatinama prioritetizuoti daugkartinių gaminių vartojimą ir gamybą, taip pat daiktų pakartotinį naudojimą ir perdirbimą.
	13 tikslas. Imtis skubių kovos su klimato kaita ir jos poveikiu veiksmų. Rajone siekiama didinti aplinkosauginį sąmoningumą, vykdyti gyventojų švietimą klimato kaitos klausimais, informuojant apie jų veiksmų įtaką klimato kaitai.
	14 tikslas. Išsaugoti ir tausiai naudoti vandenynus, jūras ir jūrų išteklius darniam vystymuisi. Rajone esančių vandens telkinių taršos prevencija didinant atliekų perdirbimą, mažinant šalinimą, kuris nekeltų pavojaus aplinkai.
	15 tikslas. Saugoti, atkurti ir skatinti darnų sausumos ekosistemų naudojimą, darniai valdyti miškus, kovoti su dykumėjimu, sustabdyti žemės būklės blogėjimą ir pakeisti šį procesą priešinga kryptimi bei sustabdyti biologinės įvairovės praradimą. Vandens ir sausumos ekosistemų išsaugojimas, skatinant tvarų vartojimą.
	17 tikslas. Stiprinti įgyvendinimo priemones ir atgaivinti pasaulinę darnaus vystymosi partnerystę. Planas rengiamas ir įgyvendinamas bendradarbiaujant savivaldybėms, regioniniam atliekų tvarkymo centrui ir kitiems sistemos dalyviams, taip užtikrinant darnų tikslų pasiekimą, gerinant atliekų tvarkymą ir prevenciją bendruomenėse.

5.1. Nacionaliniai atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai ir uždaviniai

Tauragės rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planas atliepia šiuos Nacionaliniame pažangos plane bei kituose valstybinės reikšmės dokumentuose nurodytus strateginius tikslus ir uždavinius susijusius su atliekų prevencija ir tvarkymu (pagrindinės nuostatų raktinės frazės paryškintos juodai):

Lentelė 22 Nacionaliniai atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai ir uždaviniai

Dokumentas	Dokumento punktas	Citata
2021–2030 metų nacionalinis pažangos planas	Uždavinys 1.4	Perorientuoti pramonę link klimatui neutralios ekonomikos.
	Uždavinys 6.8	Mažinti susidarančių atliekų kiekį ir efektyviai jas tvarkyti.
Valstybės pažangos strategija „Lietuva 2030“	Skyrius 6.9.2	Diegti pažangias, išteklius tausojančias ir aplinkos taršą bei klimato kaitą mažinančias technologijas ir gaminius pramonės, energetikos ir transporto sektoriuose.
Nacionalinė aplinkos apsaugos strategija	Tikslas 2	Mažinti susidarančių atliekų kiekį, užtikrinti žmonių sveikatai ir aplinkai saugų atliekų tvarkymą ir racionalų atliekų medžiaginių ir energinių išteklių naudojimą, taip sumažinant gamtos, kitų išteklių naudojimą ir atliekų šalinimą sąvartynuose.
	3 aplinkos apsaugos politikos principas	Atsakomybės („teršėjas moka“). Bus siekiama, kad išlaidos ir atsakomybė dėl skurdinamos ir teršiamos aplinkos atkūrimo tektų ne visiems šalies piliečiams, o tiems, kurie gauna iš to naudos arba yra gamtos išteklių vartotojai, tai yra taršos šalinimo priemonių išlaidas turėtų padengti atitinkamas teršėjas, išskyrus atvejus, kai teršėjo neįmanoma nustatyti arba kai, remiantis ES ar nacionalinės teisės aktais, jis negali būti laikomas atsakingu už taršą arba jo negalima priversti padengti atkūrimo išlaidų.
	6 aplinkos apsaugos politikos principas	Geriausios praktiškai įgyvendinamos technologijos naudojimo. Visur, kur tik įmanoma, net ir tada, kai nustatyti limitai ar normos neviršijami, turi būti siekiama naudoti aplinkosaugos atžvilgiu pažangiausią, efektyviausią ir kartu praktiškai įgyvendinamą technologiją . <...> ypač gamtos išteklių naudojimo, atliekų tvarkymo, perdirbimo ir kitokio naudojimo srityse <...>.
	8 aplinkos apsaugos politikos principas	Bus siekiama, kad <...> susidariusios atliekos gražinamos pakartotiniam naudojimui , perdirbimui ar kitokiam naudojimui (pavyzdžiui, energijos gamybai).
Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano sprendiniai iki 2030	30	Siekiant įgyvendinti strateginį atliekų tvarkymo tikslą – mažinti susidarančių atliekų kiekį ir užtikrinti žmonių sveikatai ir aplinkai saugų atliekų tvarkymą, skatinti perėjimą prie žiedinės ekonomikos modelio .
Jungtinių Tautų darnaus vystymosi darbotvarkė iki 2030 m.	Uždavinys 6.3.	Iki 2030 metų pagerinti vandens kokybę, mažinant taršą, naikinant sąvartynus ir kuo labiau sumažinant pavojingų chemikalų ir medžiagų išskyrimą, per pusę sumažinant nevalytų nuotekų kiekį ir labai padidinant atliekų perdirbimą ir saugų pakartotinį naudojimą pasauliniu mastu.
	Uždavinys 11.6.	Iki 2030 metų sumažinti vienam gyventojui tenkantį neigiamą miestų poveikį aplinkai, ypatingą dėmesį skiriant oro kokybei bei komunalinių ir kitų atliekų tvarkymui .
	Uždavinys 12.3	Iki 2030 metų per pusę sumažinti vienam gyventojui tenkantį pasaulinį maisto švaistymą mažmeniniu ir vartotojų lygiu, taip pat sumažinti

		maisto nuostolius gamybos ir tiekimo grandinėse, įskaitant nuostolius po derliaus nuėmimo.
--	--	--

VAPTP numatyti atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai ir uždaviniai iki 2027 m. pagal atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumą, aktualūs planuojant Tauragės rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo priemones:

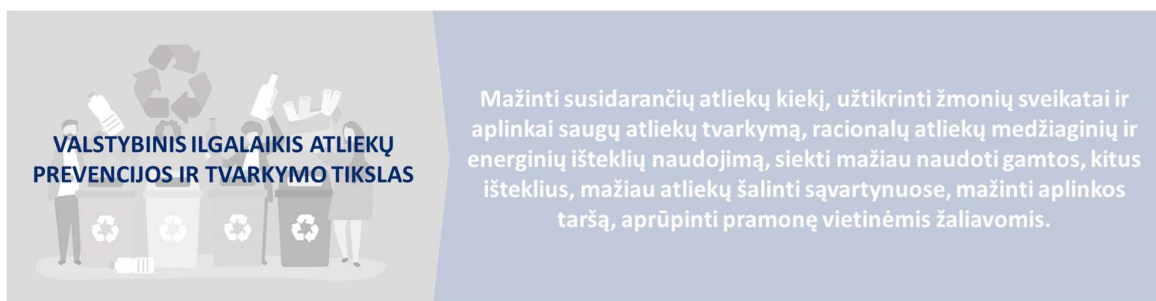
Lentelė 23 VAPTP uždaviniai

Tikslai	Uždaviniai
	<p>Atliekų prevencija</p> <p>253.1.1.1. skatinti vartotojus rinktis daugkartinius gaminius, produktus pakartotinai naudoti, remonto ir (ar) taisymo paslaugas; 253.1.1.2. užtikrinti šiukšlinimo prevenciją, tvarkyti šiukšles; 253.1.1.3. užtikrinti maisto švaistymo prevenciją, skatinti maisto atliekų prevenciją.</p>
	<p>Paruošimas naudoti pakartotinai, prieš tai atskyrus produktus ar jų sudedamąsias dalis, netinkamus naudoti pakartotinai</p> <p>253.2.1. atskirti susidarymo šaltinyje atliekas, kurias būtų galima paruošti naudoti pakartotinai arba perdirbti: 253.2.1.1. didinti gyventojų aplinkosauginį sąmoningumą ir atsakomybę rūšiuojant atliekas; 253.2.1.2. gerinti atliekų rūšiavimo priemonių ir infrastruktūros prieinamumą.</p>
	<p>Atskirtų pakartotinai naudoti daiktų atnaujinimas, remontas, pakartotinis daiktų naudojimas</p> <p>253.3.1. skatinti paruošti atliekas naudoti pakartotinai: 253.3.1.1. tikrinant, valant ar taisant atliekomis tapusius produktus ar jų sudedamąsias dalis paruošti taip, kad jie vėl būtų tinkami naudoti be pradinio apdirbimo.</p>
	<p>Atliekas, kurių nepavyksta išvengti, jų dalis ar medžiagas, kurių nepavyksta pakartotinai panaudoti, perdirbti, panaudojant jas kaip žaliavas</p> <p>253.4.1. naudoti atliekas tos pačios arba kitos paskirties produktams ar medžiagoms gaminti: 253.4.1.1. skatinti paruošti atliekas perdirbti ir jas perdirbti; 253.4.1.2. skatinti naudoti antrines žaliavas.</p>
	<p>Kitoks atliekų naudojimas</p> <p>253.5.1. skatinti perdirbti atliekas ir taip mažinti atliekų poveikį aplinkai ir visuomenės sveikatai, sąvartynuose šalinamų atliekų kieki: 253.5.1.1. užtikrinti, kad energijai gauti būtų naudojamos nebetinkamos perdirbti ar pakartotinai naudoti energinę vertę turinčios atliekos.</p>
	<p>Atliekų šalinimas</p> <p>253.6.1. atliekas, kurių nepavyksta išvengti, jų dalis ar medžiagas, kurių nepavyksta pakartotinai panaudoti, vėliau – perdirbti ar kitaip panaudoti, šalinti nekeliant pavojaus visuomenės sveikatai ir aplinkai: 253.6.1.1. užtikrinti, kad saugiai būtų šalinamos asbesto atliekos.</p>

Pagrindinės VAPTP nustatytos užduotys, susijusios su atliekų tvarkymu, šalinimu ir perdirbimu, lydimos konkrečių įgyvendinimo terminų ir kiekybiškai išreikštų siektinų reikšmių⁶:

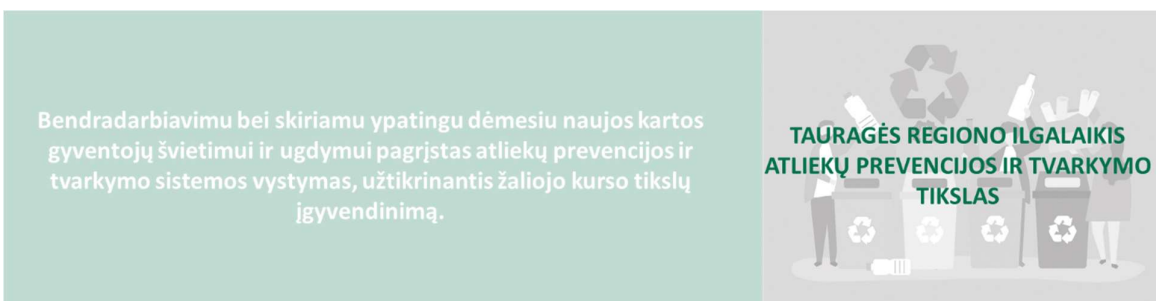
⁶ Užduotims keliamas įgyvendinimo terminas ir/ar kiekybiškai išreikštas rezultato rodiklis.

5.2. Tauragės rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai, uždaviniai ir priemonės

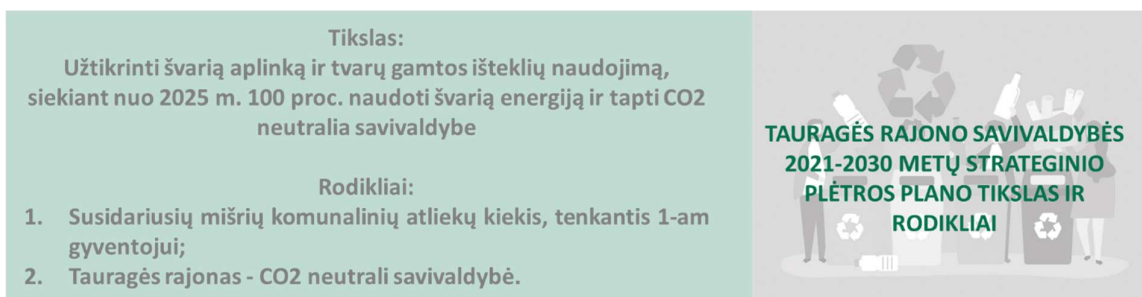
Pav. 12 Valstybinis ilgalaikis atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslas

Tauragės regionas aktyviai siekia prisitaikyti prie klimato kaitos bei norintis užsitikrinti nepriklausomybę nuo brangstančių energetinių resursų, įgyvendina Tauragės + funkcinės zonos strategiją. Regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo strategija atliepia esminius šios strategijos siekius - ilgalaikio tvarumo ir energetinio efektyvumo ir nepriklausomumo užtikrinančius sprendinių diegimo, bei gyventojų sąmoningumo ugdymo.

Pav. 13 Tauragės regiono ilgalaikis atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslas

Tauragės rajono savivaldybė įgyvendina Tauragės rajono savivaldybės 2021-2030 m. strateginį plėtros planą, kuriame nusimatė ilgalaikį tikslą – užtikrinti švarią aplinką ir tvarų gamtos išteklių naudojimą, siekiant nuo 2025 m. 100 proc. naudoti švarią energiją ir tapti CO2 neutralia savivaldybe. Šiam tikslui pasiekti numatytos konkrečios priemonės ir įgyvendinimo rodikliai.

Pav. 14 Tauragės rajono savivaldybės 2021-2030 m. strateginio plėtros plano tikslas ir rodikliai

Pav. 15 Tauragės rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo plano tikslas

Siekiant ilgalaikio tikslo įgyvendinimo, vadovaujantis atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetais ir siekiant įgyvendinti komunalinių atliekų tvarkymo užduotis, nustatomi šie viso Tauragės rajono vystymosi siekj užtikrinantys tikslai:

Pav. 16 Tauragės rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai

Kiekvienam Tauragės rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslui numatyti uždaviniai, kurie leis kryptingai įgyvendinti ir pasiekti vertinimo kriterijus.

Pav. 17 Tauragės rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslų uždaviniai.

Pirmasis tikslas skirtas atliekų prevencijos skatinimui – tai planuojama įgyvendinti keičiant gyventojų vartojimo įpročius, kurie skatintų vartotojus rinktis daugkartinius gaminius, remontuoti ar taisyti gaminius ir vartoti juos pakartotinai, taip pat bendradarbiauti siekiant šiukšlinimo prevencijos, bei surenkant ir tvarkant šiukšles.

Antrasis tikslas orientuotas į atliekų atskyrimą dar susidarymo vietoje – šiam tikslui pasiekti keliami gyventojų aplinkosauginio sąmoningumo atliekų rūšiavimo priemonių ir infrastruktūros prieinamumo didinimo uždaviniai.

Trečiasis tikslas – daiktų panaudojimas, atliekų paruošimas naudoti tos pačios arba kitos paskirties produktams ar medžiagoms gaminti. Šiam tikslui pasiekti keliami pagrindiniai uždaviniai atliekų paruošimas tikrinant, valant ar taisant produktus tam, kad jie būtų tinkami naudoti pakartotinai be pradinio apdirbimo. Nebenaudojamus daiktus galima „atgaivinti“ ir panaudoti juos pakeitus jų pagrindinę paskirtį arba tiesiog šiek tiek atnaujinus. Taip pat siekiama paruošti atliekas naudoti tos pačios ar kitos paskirties produktams ar medžiagoms gaminti sukuriant atliekų perdirbimo galimybes ir atsinaujinančios energijos pajėgumus.

Ketvirtasis tikslas – užtikrinti pavojaus visuomenės sveikatai ir aplinkai nekeliančio atliekų šalinimo galimybes tais atvejais, kai atliekos negali būti ar jas netikslinga perdirbti ar panaudoti pakartotinai.

Prielaidos, kuriomis remiantis planuojamos priemonės tikslams ir uždaviniams pasiekti:

- VAPTP užduotys vykdomos regioniniu principu pasitelkiant ir teikiant prioritetą sukurtai ir vystomai regioninei komunalinių atliekų tvarkymo sistemai.

Toliau lentelėje pateikiamos kiekvienam iškeltam tikslui ir uždaviniui pasiekti padėsiančios priemonės, pateikiamas pagrindimas ir trumpas jų aprašymas. Taip pat nurodomas priemonės lygmens tipas:

- Regioninė priemonė – priemonė, už kurios įgyvendinimą atsakingas UAB TRATC, tačiau šios priemonės įgyvendinimas tiesiogiai prisideda prie savivaldybės atliekų tvarkymo infrastruktūros ir valstybės iškeltų rodiklių pasiekimo;
- Savivaldybės priemonė – priemonė, už kurios įgyvendinimą atsakinga savivaldybė (plane pažymėta šviesiai gelsva spalva).

I. ATLIEKŲ
PREVENCIJOS
SKATINIMAS

Komunalinių atliekų, tenkančių vienam gyventojui, kiekis (kg/m.), palyginti su ES vidurkiu, proc.

2021 M.
<100%

2027 M.
<100%

1.1. Siekti mažinti atliekų susidarymą skatinant vartotojus rinktis daugkartinius gaminius, naudoti produktus pakartotinai, remonto ir (ar) taisymo paslaugas

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
1.1.1	Maisto švaistymo prevencijos ir maisto atliekų prevencijos skaitinimas	2023–2027	Savivaldybės	Savivaldybės		Savivaldybės biudžeto lėšos	
1.1.1.1	Taupaus maisto vartojimo iniciatyvos mokyklų valgyklose, skatinant „švediško stalo“ principu grįstą maitinimą, finansavimas	2023–2027	Tauragės rajono savivaldybė	Savivaldybės		Savivaldybės biudžeto lėšos	

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	Tauragės rajono savivaldybėje						

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Jungtinių Tautų darnaus vystymosi 12.3 tikslu, siekiama iki 2030 m. 50 proc. sumažinti maisto atliekas vienam gyventojui mažmeninės prekybos ir vartotojų lygiu, mažinti maisto nuostolius visoje maisto gamybos ir tiekimo grandinėje. Tauragės rajono savivaldybė siekdama prisidėti prie šio tikslo įgyvendinimo, planuoja vykdyti taupaus maisto vartojimo iniciatyvas bendrojo lavinimo mokyklų valgyklose, kuriose bus pereinama prie „švediško stalo“ principu grįsto maitinimo bei įgyvendinant priemonės, susijusias su maisto švaistymo mažinimu ir maisto atliekų prevencija. Tauragės rajono savivaldybėje veikia 12 bendrojo ugdymo mokyklų. Nei vienoje mokykloje nėra įdiegtas maitinimas „švediško stalo“ principu.

1.1.2	Viešinio kampanijų organizavimas ir vykdymas, skatinant rinktis daugkartinius gaminius ir pakartotinai naudoti daiktus	2023–2027	TRATC (atsakingas vykdytojas), Savivaldybės	Regioninė	75	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
1.1.2.1	Viešinio kampanijų organizavimas ir vykdymas, skatinant rinktis daugkartinius gaminius ir pakartotinai naudoti daiktus Tauragės rajono savivaldybėje	2023–2027	Tauragės rajono savivaldybė	Savivaldybės	25	Savivaldybės biudžeto lėšos ir kitos lėšos	€

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Savivaldybių ir atliekų surinkimo įmonių viešinio ir informavimo vykdoma veikla, kuri skirta savivaldybių gyventojams rinktis daugkartinius gaminius, pakartotinai naudoti daiktus ir kita su atliekų prevencija susijusi švietėjiška veikla. Tauragės regionas planuoja vykdyti vieną viešinio veiklą bendradarbiaujant TRATC ir regiono savivaldybėms kartu, kiekvienais metais planuojama organizuoti apvalaus stalo diskusijas aptariant galimas ateinančių metų viešinio veiklas. Taip pat siekiant kryptingos ir tikslios viešinio naudos, bus parengiama viešinio strategija atliekų prevencijos ir tinkamo tvarkymo namų ūkiuose skatinimui, kurioje bus numatomos viešinio kampanijos, jų įgyvendinimo terminai, rezultatai, vykdytojai, lėšos ir finansavimo šaltiniai. Rengiamoje strategijoje dėl atliekų prevencijos ir tinkamo tvarkymo namų ūkiuose skatinimo turi būti įtrauktos ir šios priemonės: 1.2.1; 2.1.1; 3.1.2.

Pagal parengtą strategiją Tauragės rajono savivaldybė įgyvendins viešinio kampanijas atliekų prevencijos ir tvarkymo temomis Tauragės rajone.

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

1.2. Užtikrinti šiukšlinimo prevenciją, tvarkyti šiukšles

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Preimonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
1.2.1	Šiukšlių surinkimo ir sutvarkymo (tame tarpe akcijų) organizavimas	2023–2027	TRATC, Savivaldybės	Regioninė	25	TRATC, Savivaldybių biudžetų lėšos	
1.2.1.1	Šiukšlių surinkimo ir sutvarkymo (tame tarpe akcijų) organizavimas Tauragės rajono savivaldybėje	2023–2027	Tauragės rajono savivaldybė	Savivaldybės		Savivaldybės biudžeto lėšos	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
<p>Pavasarinės ir rudeninės švarinimosi akcijos skatina gyventojus pasirūpinti aplinkos tvarkymusi ir surinkti šiukšles, jas išrūšiuoti bei priduoti. Akcijos atlieka kilnią misiją ir atkreipia visuomenės dėmesį į aplinkos tvarkymosi svarbą, tuo pačiu sutvarkoma aplinka, aptinkami nedideli šiukšlynai, kurie akcijos metu panaikinami ir sutvarkomi.</p> <p>Akcijos pagrįstos gyventojų, savivaldybių, TRATC, įstaigų ir organizacijų bendradarbiavimu. Šiukšlių rinkimas daugiausiai vykdomas užmiesčiuose, parkuose, pamiškėse, paupiuose ir kitose vietose.</p> <p>TRATC atsakingas už šiukšlių rinkimo akcijų viešinimą bei koordinavimą, o Tauragės rajono savivaldybė – už šių akcijų veiklų organizavimą ir įgyvendinimą.</p>							
1.2.2	Antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo priemonių tinklo viešose vietose (parkuose, skveruose, lankytinose vietose, pagrindinėse gatvėse) plėtra	2023–2027	Savivaldybės	Savivaldybės		Savivaldybių biudžetų lėšos	€
1.2.2.1	Antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo priemonių tinklo viešose	2023–2027	Tauragės rajono savivaldybė	Savivaldybės		Savivaldybių biudžetų lėšos	€

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Preimones lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	vietose (parkuose, skveruose, lankytinose vietose, pagrindinėse gatvėse) plėtimas, užtikrinant jų surinkimą ir sutvarkymą Tauragės rajono savivaldybėje						
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant sistemingo atliekų turėtojų – gyventojų sąmoningumo. Atliekų rūšiavimas turi tapti kasdienybe ne tik namuose, bet ir viešosios erdvėse. Viena opiausių problemų, su kuria susiduriama, tai per mažas išrūšiuotų atliekų kiekis, todėl rūšiuojamojo surinkimo šiukšliadėžių diegimas viešosiose erdvėse, paskatintų gyventojus sistemingai prisidėti prie VAPTP tikslų ir uždavinių įgyvendinimo. Tauragės rajono savivaldybė nusimatys rūšiuojamojo surinkimo šiukšliadėžių kiekius įsivertinusi prioritетinių viešųjų vietų skaičių. Planuojamos 5 prioritетinės vietos.							
1.2.3	Viešųjų geriamojo vandens stotelių tinklo plėtojimas savivaldybių traukos centruose, viešose sporto aikštelėse, aikštynuose ir parkuose	2023–2027	Savivaldybės	Savivaldybės		Savivaldybių biudžetų lėšos	€
1.2.3.1	Viešųjų geriamojo vandens stotelių tinklo plėtojimas savivaldybių traukos centruose, viešose sporto aikštelėse, aikštynuose ir parkuose, siekiant mažinti plastiko	2023–2027	Tauragės rajono savivaldybė	Savivaldybės	50	Savivaldybės biudžeto lėšos	€

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Preimonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	pakuočių atliekas Tauragės rajono savivaldybėje						

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Viešųjų geriamojo vandens stotelių tinklo plėtra savivaldybių traukos centruose, viešose sporto aikštelėse, aikštynuose ir parkuose prisideda prie atliekų prevencijos uždavinių įgyvendinimo, siekiant mažinti vienkartinį plastikinių pakuočių vartojimą. Šios geriamojo vandens stotelės prisideda prie gyventojų auklėjimo ir įgūdžių stiprinimo, gerosios patirties dalijimusi

Tauragės rajono savivaldybė nusimatyti įrengti geriamojo vandens stoteles įsivertinusios prioritetingas viešąsias vietas. Planuojamos 5 prioritetingos vietos geriamojo vandens stotelių įrengimui.

1.2.4.	Padangų atliekų, kurių turėtojų nustatyti neįmanoma arba kuris neegzistuoja, sutvarkymas	2022-2027	Savivaldybės	Savivaldybės		Savivaldybių biudžetų ir kitos lėšos (SP lėšos)	
1.2.4.1	Padangų atliekų, kurių turėtojų nustatyti neįmanoma arba kuris neegzistuoja, sutvarkymas Tauragės rajono savivaldybėje	2022-2027	Tauragės rajono savivaldybė	Savivaldybės	75	Savivaldybės biudžeto ir kitos lėšos (SP lėšos)	

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Siekiant vykdyti šiukšlių tvarkymą, užtikrinamas susidariusių padangų atliekų, kurių turėtojo nustatyti neįmanoma ar kuris neegzistuoja, sutvarkymas. Tauragės rajono savivaldybė užtikrins šių padangų atliekų sutvarkymą atsižvelgiant į susidariusį poreikį.

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

**II. ATLIEKŲ ATSKYRIMAS
SUSIDARYMO
ŠALTINYJE, SIEKIANT
PARUOŠTI
PAKARTOTINAI
NAUDOTI ARBA
PERDIRBTI**

Atliekų susidarymo vietoje
sutvarkytų biologinių atliekų ir
rūšiuojamųjų būdu
surinktų komunalinių atliekų kiekis

2021 M.	2027 M.
35 %	80 %

2.1. Didinti gyventojų aplinkosauginį sąmoningumą ir atsakomybę atliekų rūšiavimo srityje

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
2.1.1	Viešinio kampanijų vykdymas, skatinant atliekų rūšiuojamąjį surinkimą	2023–2027	TRATC (atsakingas vykdytojas), Savivaldybės	Regioninė	50	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą, GIA lėšos ir kitos lėšos	
2.1.1.1	Viešinio kampanijų vykdymas, skatinant atliekų rūšiuojamąjį surinkimą, Tauragės rajono savivaldybėje	2023–2027	Tauragės rajono savivaldybė	Savivaldybės		Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą, GIA lėšos ir kitos lėšos	

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
TRATC, savivaldybių, GIA, atliekų surinkimo įmonių viešinimo ir informavimo vykdoma veikla, kuri skirta savivaldybių gyventojams skatinant atliekų rūšiuojamąjį surinkimą bei kompostavimą vietoje. Šioje priemonėje planuojamos viešinimo iniciatyvos su savivaldybėmis, TRATC ir GIA. Taip pat vykdomos iniciatyvos su bendruomenėmis, mokyklomis, siekiant skatinti atliekų rūšiuojamąjį surinkimą. Numatomos viešinimo iniciatyvos bus įtrauktos į planuojamą rengti strategiją, numatytą 1.1.2. priemonėje.							

2.2. Didinti atliekų rūšiavimo priemonių ir infrastruktūros prieinamumą

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
2.2.1	Antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo priemonių (konteinerių prieinamumo) plėtra	2023–2027	TRATC (atsakingas vykdytojas), Savivaldybės	Regioninė		GIA ir kitos lėšos	€
2.2.1.1	Antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo priemonių (konteinerių prieinamumo) plėtra Tauragės rajono savivaldybėje	2023–2027	Tauragės rajono savivaldybė	Savivaldybės		GIA ir kitos lėšos	€

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Vadovaujantis atliekų tvarkymo hierarchija, prioritetas teikiamas komunalinių atliekų perdirbimui, todėl pagrindinis komunalinių atliekų tvarkymo tikslas – atskirti kuo daugiau atliekų į atskirus srautus, išplečiant ir palaikant antrinių žaliavų pirminį rūšiavimą. Tokios žaliavos yra geresnės kokybės ir tinkamesnės perdirbimui, negu išskirtos iš mišrių komunalinių atliekų srauto rūšiavimo linijos pagalba. Antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo konteinerių prieinamumo poreikio patenkinimas yra užtikrinamas paslaugų teikėjų, su kuriais pasirašytos sutartys dėl antrinių žaliavų surinkimo.

TRATC yra sudaręs sutartis su antrinių žaliavų (tame tarpe pakuočių) surinkėjais, kurie aprūpina atliekų turėtojus rūšiavimo konteineriais. Siekiant įgyvendinti priemonę, 2023–2027 m. laikotarpiu planuojama naujai išdalinti / įrengti apie 2745 rūšiavimo konteinerių (bendrojo ir individualaus naudojimo). Tauragės rajono savivaldybei bus išdalinti 1043 rūšiavimo konteineriai. Antrinių žaliavų surinkimo konteinerių poreikis kiekvienais metais peržiūrimas. Detalesnė informacija pateikta 6 skyriuje.

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
2.2.2	Didelių atliekų surinkimo aikštelių tinklo plėtra regiono savivaldybėse ⁷	2023–2027	TRATC (atsakingas vykdytojas), Savivaldybės	Regioninė	2100	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
2.2.2.1	Didelių atliekų surinkimo aikštelės įrengimas Tauragės rajono savivaldybėje	2023–2027	Tauragės rajono savivaldybė	Savivaldybės	700	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant užtikrinti VAPTP esančių užduočių, susijusių su DASA tinklo plėtra įvykdymą, planuojama plėsti didelių atliekų surinkimo aikštelių tinklą. Tauragės rajone planuojama įrengti naują DASA Skaudvilėje, ten, kur gyventojų koncentracija yra didžiausia. Taip siekiama užtikrinti optimaliausią šios aikštelės poreikio patenkinimą bei sukurti didžiausią naudą savivaldybės gyventojams.							
DASA aikštelės įrengiamos iš Europos Sąjungos paramos projektuojamos ir įrengiamos pagal atitinkamos priemonės finansavimo sąlygų aprašą.							
2.2.3	Kompostavimo vietoje infrastruktūros plėtra, buityje susidarančioms biologiškai skaidžioms atliekoms kompostuoti	2023–2027	TRATC (atsakingas vykdytojas), Savivaldybės	Regioninė	450	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
2.2.3.1	Kompostavimo vietoje infrastruktūros	2023–2027	Tauragės rajono savivaldybė	Savivaldybės	175,5	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos	€

⁷ Tauragės regiono didelių atliekų ir žaliųjų atliekų surinkimo aikštelių plėtra ir jų eksploatacija vykdoma savivaldybių pagrindu, t. y. savivaldybės teritorijoje esančioje DASA priimami tik tos savivaldybės fizinių asmenų pristatyti daiktai.

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	plėtra, buityje susidarantioms biologiškai skaidžioms atliekoms kompostuoti Tauragės rajono savivaldybėje					įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Siekiant įgyvendinti atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų kiekio užduotis, numatytas VAPTP, planuojama plėtoti kompostavimo šių atliekų susidarymo vietose priemonę, regioniniu principu perkant ir aprūpinant gyventojus (ypač urbanizuotose vietovėse) kompostavimo dėžėmis, kurios būtų lengvai surenkamos ir patvarios, jose užtikrinamas oro judėjimas, svarbus optimaliam biologiniam atliekų skaidymuisi. Sutvarkius bioskaidžias atliekas vietoje, išvengiama sukuriama ŠESD išmetimų susijusių su atliekų transportavimu į tvarkymo vietas. Tauragės rajono savivaldybėje planuojama išdalinti 2340 individualaus kompostavimo dėžių.

2.2.4	Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelių plėtra ⁸	2023–2027	TRATC (atsakingas vykdytojas), Savivaldybės	Regioninė	2100	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
2.2.4.1	Žaliųjų atliekų surinkimo aikštelių plėtra Tauragės rajono savivaldybėje	2023–2027	Tauragės rajono savivaldybė	Savivaldybės	700	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Visose aikštelėse žaliosios atliekos priimamos iš gyventojų ir įmonių. Gyvenvietėse dažnai susiduriama su problema, jog gyventojai visų susidariusių žaliųjų atliekų neturi galimybės kompostuoti vietoje, todėl ŽAKA tinklo plėtra, padėtų gyventojams tinkamai atsikratyti žaliosiomis atliekomis, kurių jiems nėra galimybės sutvarkyti vietoje.

⁸ Tauragės regiono didelių atliekų ir žaliųjų atliekų surinkimo aikštelių plėtra ir jų eksploatacija vykdoma savivaldybių pagrindu, t. y. savivaldybės teritorijoje esančioje ŽAKA priimamos tik tos savivaldybės fizinių ar juridinių asmenų pristatytos žaliosios atliekos.

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
Tauragės rajono savivaldybėje numatoma įrengti ar praplėsti 1 ŽAKA aikštelę.							
2.2.5	Buityje susidarancios tekstilės atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūros plėtra	2023–2025	Savivaldybės	Savivaldybės	76	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
2.2.5.1	Tekstilės atliekų surinkimo priemonių (konteinerių) plėtra Tauragės rajono savivaldybėje	2023–2025	Tauragės rajono savivaldybė	Savivaldybės	27,2	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant įgyvendinti atliekų rūšiuojamojo surinkimo užduotis, numatytas VAPTP, t. y. iki 2025 m. aprūpinti gyventojus surinkimo priemonėmis butyje susidarancioms tekstilės atliekoms surinkti arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis, Tauragės rajono savivaldybė nusimato tekstilės atliekų konteinerių plėtrą.							
Remiantis atliekų morfologinių tyrimų duomenimis, tekstilės atliekų dalis mišriame komunalinių atliekų sraute didėja (2020 m. 1 gyventojui teko 21 kg tekstilės atliekų iš bendro mišrių komunalinių atliekų srauto), todėl rajone siekiama tolygios tekstilės konteinerių plėtros ir numatoma, jog vienas tekstilės konteineris teks ~500 gyventojų. Tauragės rajono savivaldybėje planuojama naujai įrengti 34 tekstilės surinkimo konteinerius. Detalesnė informacija pateikta 6 skyriuje.							
2.2.6	Bioskaidžių (tame tarpe maisto (virtuvės)) atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūros plėtra	2023–2027	TRATC (atsakingas vykdytojas), Savivaldybės	Regioninė	143,8	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
2.2.6.1	Individualių MVA surinkimo priemonių (atliekų dėžučių) daugiabučių namų gyventojams plėtra Tauragės rajono savivaldybėje	2023–2027	Tauragės rajono savivaldybėje	Savivaldybės	73	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant didinti bioskaidžių (tame tarpe maisto (virtuvės)) atliekų rūšiuojamąjį surinkimą, planuojama įsigyti atliekų dėžutes daugiabučių namų gyventojams urbanizuotose vietovėse, kuriose gyventojų – daugiau nei 2000. Tauragės rajono savivaldybė planuoja įsigyti apie 7300 atliekų dėžučių.							
2.2.7	Savivaldybių Atliekų tvarkymo taisyklių atnaujinimas ir kitų savivaldybės dokumentų susijusių su įmokomis už atliekų tvarkymą savivaldybėje atnaujinimas atsižvelgiant į naujus teisės aktų reikalavimus	2023–2027	Savivaldybės	Savivaldybės	-	-	
2.2.7.1	Atliekų tvarkymo taisyklių atnaujinimas, atsižvelgiant į naujus teisės aktų reikalavimus, ir užtikrintas jų įgyvendinimas Tauragės rajono savivaldybėje	2023–2027	Tauragės rajono savivaldybė	Savivaldybės			
2.2.7.2	Dokumentų, susijusių su įmokomis už atliekų tvarkymą Tauragės rajono savivaldybėje atnaujinimas, diferencijuoto apmokestinimo	2023–2027	Tauragės rajono savivaldybė	Savivaldybės			

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	galimybių ir jų kontrolės priemonių įvertinimas						
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Atsižvelgiant į AM planuojamas teisės aktų pataisas dėl Minimalių komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų kokybės reikalavimų ir kitų teisės aktų reikalavimų keitimo.							
Atsižvelgiant į AM planuojamas teisės aktų pataisas, numatančias, kad gyventojams, kompostuojantiems namų ūkiuose susidarančias biologines atliekas, būtų skaičiuojamas mažesnis mokestis už atliekų tvarkymą, savivaldybėje turi būti įvertinama galimybė taikyti šią lengvatą ir esant poreikiui papildyti savivaldybės tvarkas.							
2.2.8	Sutarčių sudarymas su Tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, gamintojų ir importuotojų organizacijomis dėl tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, šiukšlių išrinkimo, surinkimo, vežimo ir apdorojimo finansavimo, bei sutarčių sudarymas su drėgnųjų servetėlių ir (ar) oro balionėlių gamintojų ir importuotojų organizacijomis dėl drėgnųjų servetėlių ir	2024-2027	Tauragės rajono savivaldybė	Savivaldybės			

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	(ar) oro balionėlių šiukšlių išrinkimo, surinkimo, vežimo ir apdorojimo finansavimo Tauragės rajono savivaldybėje						
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Savivaldybė, kiekvienais kalendoriniais metais iki vasario 1 dienos turės sudaryti sutartis su gamintojais ir importuotojais, jų įsteigtomis organizacijomis dėl tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais drėgnųjų servetėlių ir (ar) oro balionėlių šiukšlių išrinkimo, vykdomo savivaldybės ar jos vardu, surinkimo, vežimo ir apdorojimo finansavimo. Įgyvendinant šią priemonę bus siekiama mažinti gaminių ir pakuočių atliekų neigiamą poveikį aplinkai ir visuomenės sveikatai. Vadovaujantis Atliekų tvarkymo įstatymo nuostatomis, gamintojo atsakomybės principas nuo 2023 m. bus taikomas tabako gaminių plastikiniams filtrams, nuo 2024 m. – vienkartinėms plastikinėms drėgnosioms servetėlėms, oro balionėliams.							
2.2.9	Sutarčių sudarymas su Tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, gamintojų ir importuotojų organizacijomis dėl tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, atliekų, išmestų į viešas surinkimo sistemas, surinkimo savivaldybės organizuojamoje komunalinių atliekų	2024-2027	Tauragės rajono savivaldybė	Savivaldybės			

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	tvarkymo sistemoje, vežimo ir apdorojimo finansavimo Tauragės rajono savivaldybėje						
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Nuo 2024 m. papildomai nustatyta pareiga gamintojams ir importuotojams, jų įsteigtomis organizacijomis padengti išlaidas, susijusias su tabako gaminių su filtrais, vienkartinių plastikinių drėgnų servetėlių ir oro balionėlių gaminių šiukšlių, randamų aplinkoje, ir atliekų, išmestų į viešas surinkimo sistemas, sutvarkymu. Savivaldybė, kiekvienais kalendoriniais metais iki vasario 1 dienos turės sudaryti sutartis su gamintojais ir importuotojais, jų įsteigtomis organizacijomis dėl tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminių drėgnųjų servetėlių ir (ar) oro balionėlių šiukšlių išrinkimo, vykdomo savivaldybės ar jos vardu, išmestų į viešas surinkimo sistemas, surinkimo, vežimo ir apdorojimo finansavimo.							
2.2.10	Užtikrinti saugų asbesto atliekų surinkimo ir sutvarkymo organizavimą Tauragės rajono savivaldybėje	2023-2027	Tauragės rajono savivaldybė	Savivaldybės		Savivaldybės biudžeto lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Tauragės rajono savivaldybė siekia padėti gyventojams, kurie, ardant asbestinius stogus, pastatų konstrukcijas ir kitus gaminius, kurių sudėtyje yra asbesto, susiduria su šių atliekų sutvarkymo iššūkiais, todėl kelis kartus per metus suorganizuoja nemokamą asbesto turinčių atliekų surinkimą gyventojams patogiose vietose.							
2.2.11	Savivaldybių ir TRATC bendradarbiavimas įvertinant rinkliavos nuolaidų galimybes gyventojams ir su tuo susijusias kontrolės priemones	2023-2027	TRATC (atsakingas vykdytojas), Savivaldybės	Regioninė			
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiami glaudesnio bendradarbiavimo tarp TRATC ir savivaldybių, apsvarstant nuolaidų ir kontrolės priemonių galimybes. Tauragės regiono gyventojai yra skatinami kompostuoti bioskaidžias atliekas savo namų valdose. Daliai gyventojų yra išdalintos kompostavimo dėžės, o kita dalis - kompostuoja savadarbėse							

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
<p>dėžėse. Siūloma peržiūrėti rinkliavos nuostatas ir įvertinti galimybes suteikti nuolaidas gyventojams, kurie kompostuoja savo valdose, o savivaldybių atliekų tvarkymo taisyklėse numatyti kontrolės priemonės, kurias įgyvendintų TRATC ir savivaldybės.</p>							

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

III. DAIKTŲ PANAUDOJIMAS, ATLIEKŲ PARUOŠIMAS NAUDOTI TOS PAČIOS ARBA KITOS PASKIRTIES PRODUKTAMS AR MEDŽIAGOMS GAMINTI

Susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) paruošta pakartotinai naudoti ir perdirbta (proc.)

2021 M.	2027 M.
56 %	57 %

3.1. Tikrinant, valant ar taisant atliekomis tapusius produktus ar jų sudedamąsias dalis paruošti taip, kad jie būtų vėl tinkami naudoti be pradinio apdirbimo

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
3.1.1	Dalijimosi daiktais stotelių tinklo plėtra naujai įrengiamose savivaldybių didelių atliekų surinkimo aikštelėse ir jų eksploatacija	2023–2027	TRATC (atsakingas vykdytojas), Savivaldybės	Regioninė	210	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
3.1.1.1	Dalijimosi daiktais stotelės įrengimas naujai įrengiamoje	2023–2027	TRATC (atsakingas vykdytojas),	Savivaldybės	70	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų	€

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	DASA Tauragės rajono savivaldybėje		Tauragės rajono savivaldybė			surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Didelių atliekų surinkimo aikštelėse iš gyventojų priimamos ne tik stambios atliekos (baldai, tekstilės gaminiai, buitinė technika, lengvųjų automobilių padangos), bet jose taip pat vykdoma daiktų dalijimosi stotelių plėtra. Šios stotelės, tai erdvė tiems, kurie nenori teršti aplinkos nereikalingais, tačiau vis dar geros būklės daiktais ir tiems, kurie suteiks daiktams antrus namus. Dalijimosi stotelėse daiktai renkami remiantis vienu svarbiausių kriterijų – tinkamumu naudoti, t. y. daiktai neturi būti prastos ir nepataisomos kokybės. Baldai, rakandai ar kiti nereikalingi daiktai gali turėti smulkių defektų, bet tai neturėtų kliudyti jais naudotis arba nebrangiai pataisyti. Sukūrus Tauragės regione dalijimosi daiktais infrastruktūrą – stoteles, populiarėja pakartotinio atliekų panaudojimo tendencija, keičiasi gyventojų vartojimo įpročiai ir kultūra, todėl labai svarbu jas ne tik įkurti, tačiau palaikyti ir esamas.

Planuojama Tauragės rajono savivaldybės didelių atliekų surinkimo aikštelėje įkurti vieną dalijimosi daiktais stotelę.

3.1.2	Dirbtuvių organizavimas	2023–2027	TRATC (atsakingas vykdytojas), Savivaldybės	Regioninė	50	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
-------	--------------------------------	-----------	---	-----------	----	--	---

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Šiltuoju metu laiku planuojama organizuoti dirbtuves kiekvienos savivaldybės DASA aikštelėse veikiančiose dalijimosi daiktais stotelėse. Organizuojant dirbtuves tos savivaldybės gyventojai galės atvykti ir meistrauti, kurti, praleisti laiką ir sužinoti apie tvaresnį daiktų naudojimą. Ši priemonė ne tik prisidės prie senų, nenaudojamų daiktų atnaujinimo, sutaisymo, prikėlimo antram gyvenimui, bet ir pagrindinėje dirbtuvių vietoje – sąvartyno teritorijoje įrengtame edukacijos centre, bus organizuojami švietėjiški renginiai apie vartotojiškumo mažinimą, klimato kaitą, ekologiją.

Būtina pasirengti veiksmų planą numatant priemones įveikinti dalijimosi stoteles šiltuoju metu laiku. Veiksmų plano rengimas turi būti įtrauktas į 1.1.2 priemonės strategijos rengimą.

3.2. Sukurti atliekų paruošimo perdirbti ir jų perdirbimo galimybes

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
3.2.1	Biologinių atliekų apdorojimo aikštelės, esančios Tauragės regioniniame sąvartyne, modernizavimas ir plėtra	2023–2027	TRATC	Regioninė	1000	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant sumažinti stabilato kiekį, kuris naudojamas sąvartyno atliekų sluoksniams perpilti ir uždengti, taip pat norint pagerinti gaminamo komposto kokybę, planuojama modernizuoti biologinių atliekų apdorojimo aikštelę, kurioje bus pastatyta stoginė bei įsigyta technika biologinių atliekų apdorojimui.							
3.2.2	Infrastruktūros plėtra maisto ir virtuvės (įskaitant žaliųjų) (MVA) atliekų apdorojime	2023–2027	TRATC	Regioninė	2500	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant įgyventinti VAPTP numatytus uždavinius iki 2024 m. aprūpinti namų ūkius biologinių atliekų surinkimo priemonėmis urbanizuotose vietovėse, kuriose gyventojų – daugiau nei 2000, būtina plėsti maisto ir virtuvės (įskaitant žaliųjų) (MVA) atliekų tvarkymo infrastruktūrą. Regione planuojama maisto ir virtuvės (įskaitant žaliųjų) (MVA) atliekų apdorojimo įrenginių su pastatais ir įrengimais statyba.							
3.2.3	Rūšiavimo linijos modernizavimas	2023-2027	TRATC	Regioninė	2000	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Planuojamas rūšiavimo linijos modernizavimas: maišelių draskytuvai, stoginė, presavimo įrenginys, konteineriai. Taip pat pastatyti pastatą, kuris apsaugotų nuo kritulių ir vėjo, kad neišnešiotų atliekų.							
3.2.4	Stambiagabaričių ir statybinių atliekų perdirstymo ir rūšiavimo bei	2025-2027	TRATC	Regioninė	1000	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų	€

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	paruošimo pakartotinai naudoti infrastruktūros plėtra					surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Siekiant įgyvendinti perdirbimo ir antrinio panaudojimo numatytus uždavinius VAPTP, statybinių atliekų tvarkymo sistema turi būti organizuota taip, kad mažiausiai 70 proc. (vertinant pagal atliekų kiekį) nepavojingųjų statybinių atliekų, būtų atskirai išrūšiuota pagal medžiagas, paruošta naudoti pakartotinai, perdirbta ir kitaip panaudota. Turi būti užtikrintas patogus šių atliekų surinkimas ir iš gyventojų, plečiant didelių atliekų surinkimo aikštelių skaičių, o siekiant gerensių šių atliekų perdirbimo ir panaudojimo rodiklių, planuojama stambiagabaričių ir statybinių atliekų perdirbimo ir rūšiavimo bei paruošimo pakartotinai infrastruktūros plėtra, kurios metu bus įrengta aikštelė su stogine, įsigytas paruoštų medžiagų, skirtų tolimesniam perdirbimui ar energijai išgauti, presavimo įrenginys, ekskavatorius-manipulatorius, konteineriai skirti stambiagabaričių atliekų rūšiavimui, putplasčio apdorojimo sistema ir kt.

3.2.5	Žaliųjų atliekų apdorojimo infrastruktūros plėtra	2023-2027	TRATC	Regioninė	600	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
-------	---	-----------	-------	-----------	-----	--	---

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Siekiant įgyvendinti numatytus žaliųjų atliekų surinkimo ir apdorojimo uždavinius VAPTP, planuojama išplėsti esamas ŽAKA, t. y. įsigyti įrangą žaliųjų atliekų apdorojimui: krautuvai, automobilinės svarstyklės, šakų ir medienos smulkinimo įrenginys, komposto pakavimo įrenginys.

3.2.6	Esamų DASA infrastruktūros plėtra siekiant aikštelėse surenkamų atliekų perdirbimo ar paruošimo pakartotinai naudoti	2023-2027	TRATC	Regioninė	250	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
-------	--	-----------	-------	-----------	-----	--	---

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Siekiant didinti perdirbimo ir panaudojimo uždavinių kylančių iš VATPT įgyvendinimo, taip pat geresnės apskaitos ir kontrolės, planuojama išplėsti esamas DASA aikšteles, kuriose planuojam įrengti ašines svarstyklės, įsigyti plastiko smulkinimo įrenginius, sunkvežimį aikštelių aptarnavimui ir kt.

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

3.3. Sukurti atsinaujinančios energijos pajėgumus siekiant sumažinti energetinę priklausomybę ir didinti efektyvumą

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
3.3.1	Atsinaujinančių energetinių resursų poreikio patenkinimas, įrengiant lokalius elektros energijos gamybos įrenginius	2023–2027	TRATC	Regioninė	80	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Atsinaujinančių energetinių resursų poreikio patenkinimo, įrengiant lokalius elektros energijos gamybos įrenginius, siekiant padidinti atsinaujinančių išteklių naudojimą ir veiklos sąnaudų mažinimą.

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

IV. ATLIEKŲ ŠALINIMO GALIMYBĖS UŽTIKRINIMAS

Sąvartynuose šalinamų komunalinių atliekų dalis, proc.

2021 M.

33 %

2027 M.

8 %

4.1. Šalinti nekeliant pavojaus visuomenės sveikatai ir aplinkai atliekas, kurių nepavyksta išvengti, jų dalis ar medžiagas, kurių nepavyksta pakartotinai panaudoti, o vėliau – perdirbti ar kitaip panaudoti nekeliant pavojaus visuomenės sveikatai ir aplinkai

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
4.1.1	Filtrato valymo įrenginių rekonstrukcija/modernizavimas	2023–2027	TRATC	Regioninė	200	Europos Sąjungos parama, rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą Sąjungos vietinės ar kitos atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Tauragės rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Tauragės regione Kaupių sąvartyne nevalytas filtrate amonio koncentracija viršija 1000 mg/l , o chloridų – 200-2000 mg/. Atvirkštinis osmoso įrenginys išvalo tik apie 50 % filtrato, o jo eksploataavimo išlaidos yra didelės. Nepaisant atvirkštinio osmoso valymo, amoniakinio azoto kiekis kartais viršija leistinas išleidimo ribas. Siekiant užtikrinti aplinkosauginių reikalavimų laikymosi bus rekonstruoti / modernizuoti filtrato valymo įrenginiai.							
4.1.2	Sąvartynų ir šalinamų atliekų monitoringo vykdymas	2023–2027	TRATC	Regioninė	150	Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant tinkamos, galiojančius teisės aktus atitinkančios, bei aplinką tausojančios regioninio sąvartyno veiklos, ypatingas dėmesys turi būti skiriamas aplinkos monitoringu vadovaujantis aplinkos monitoringo programa, taip pat turi būti vertinamas uždarytų sąvartynų poveikis palinkai.							

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

6. KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ SUSIDARYMAS IR INFRASTRUKTŪROS POREIKIS

6.1. Komunalinių atliekų susidarymo prognozė

Komunalinių ir kitų atliekų susidarymo prognozė 2022-2027 metams Plane atlikta remiantis AAA 2015–2021 metų Tauragės regiono ir Lietuvos Respublikos komunalinių ir kitų atliekų susidarymo istoriniais duomenimis, kuriais remiantis atliekamas prognostinis vertinimas komunalinių ir kitų atliekų susidarymas iki 2027 metų.

Susidarančių komunalinių ir kitų atliekų kiekio pokyčius Tauragės rajono savivaldybėje iki 2027 m. įtakoja:

- gyventojų skaičiaus pokyčiai,
- ekonomikos augimo tendencijos,
- vartojimo įpročių pokyčiai.

Prognozuojant Tauragės rajono komunalinių atliekų kiekių susidarymą iki 2027 m. vadovaujama VAPTP numatytomis komunalinių atliekų susidarymo prognozėmis, kuriose numatyta, jog komunalinių atliekų kiekis 2020 m. siekės 1,35 mln. t, turėtų mažėti ir 2027 m. būti apie 1,2 mln. t., taip pat numatoma, jog 2022 pabaigoje ir 2023 m. išaugus energetinių resursų ir žaliavų kainoms, tikėtinas gyventojų vartojimo mažėjimas.

Atliekų kiekių susidarymo prognozės atliktos įvertinant įvairių institucijų paskelbtas Lietuvos ekonominių rodiklių ir gyventojų skaičiaus kitimo prognozes, t. y.:

- Gyventojų skaičiaus Tauragės apskrityje prognozėmis (Eurostat⁹);
- Antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių surinkimo sistemos efektyvumo skaičiavimais savivaldybėje;
- AAA pateikiama informacija apie 2020-2021 m. atskirų komunalinių atliekų srautų surinkimo kiekius savivaldybėje;
- VAPTP pateikiamomis komunalinių atliekų susidarymo prognozėmis iki 2027 m.

Komunalinių atliekų susidarymo prognozėje įvertintas kompostavimas individualiose valdose, remiantis Tauragės rajono savivaldybėje išdalintų individualaus kompostavimo priemonių galimu panaudojimo efektyvumu. Komunalinių atliekų susidarymo prognozėje įvertinamas per vienkartinės pakuotės užstato sistemą surenkamų atliekų kiekis, juridinių asmenų sutvarkytas komunalines atliekas bei jų surinkimo tendencijos 2019–2021 metais Tauragės rajono savivaldybėje.

---

⁹ https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/proj_19rp3/default/table?lang=en

Tauragės rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas

Lentelė 24 Antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių surinkimo sistemos efektyvumas Tauragės rajono savivaldybėje.

Atliekų rūšis	Surinkta 2021 m., t	Kiekis, kurį papildomai galima surinkti ¹⁰	Sistemos efektyvumas rajone, proc.
Popieriaus ir kartono, įskaitant pakuotes, atliekos	96	286	25
Plastiko, įskaitant pakuotes, atliekos	47	946	5
PET pakuočių atliekos	0	87	0
Metalu, įskaitant pakuotes, atliekos	0	127	0
Stiklo, įskaitant pakuotes, atliekos	180	509	26

Šaltinis: Sudaryta konsultanto

Lentelė 25 Tauragės rajono savivaldybės komunalinių atliekų kiekio susidarymo prognozė 2021–2027 m., t.

Atliekų rūšis	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Tauragės rajono gyventojų skaičiaus prognozė	38002	37403	37582	35711	34936	34215	33521
Susidaręs KA kiekis tonomis (nevertinant atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir užstato sistemoje surenkamo atliekų kiekį)	14072	13355	13419	12725	12449	12192	11945
Susidaręs KA kiekis tonomis įvertinus atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų kiekį, užstato sistemoje surenkamą ir juridinių asmenų sutvarkomą komunalinių atliekų kiekį	14711	22920	30235	26639	28230	29243	30723

Šaltinis: Sudaryta konsultanto

Tauragės rajono savivaldybės 2021–2027 metų komunalinių atliekų kiekio susidarymo prognozė pagal atliekų rūšis pateikiama Lentelė 26.

Lentelė 26 Komunalinių atliekų tvarkymas Tauragės rajono savivaldybėje 2022–2027 m., t

Atliekų rūšis	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.
Popieriaus ir kartono, įskaitant pakuotes, atliekos	130	165	199	233	268	311
Žaliosios atliekos	2218	2308	2397	2487	2577	2033
Maisto (virtuvės) atliekos	0	0	0	0	0	601
Tekstilės atliekos	236	355	473	591	710	858

¹⁰ Atsižvelgiant į 2021 m metų Tauragės regiono savivaldybių mišrių komunalinių atliekų sudėties tyrimus

Plastiko, įskaitant pakuotes, atliekos	161	274	388	501	615	757
PET pakuočių atliekos	10	21	31	42	52	66
Metalu, įskaitant pakuotes, atliekos	15	31	46	61	76	96
Stiklo, įskaitant pakuotes, atliekos	242	303	364	425	486	562
Inertinės atliekos (keramika, betonas, akmenys ir panašiai)	190	304	417	531	645	787
Elektros ir elektroninės įrangos atliekos	87	101	116	130	144	162
Baterijų ir akumuliatorių atliekos	0,023	0,024	0,025	0,027	0,028	0,029
Kitos komunalinės atliekos	1320	1313	1307	1300	1294	1287
Mišrios komunalinės atliekos	8745	8245	6987	6146	5325	4371
Iš viso	13355	13419	12725	12449	12192	11945

6.2. Infrastruktūros plėtra

Siekiant įgyvendinti Tauragės rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 metų plane numatytus tikslus ir uždavinius, planuojama sukurti ir vystyti šią atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtrą:

➤ **Maisto (virtuvės) atliekų tvarkymo (toliau – MVA) infrastruktūros sukūrimas vystymas**

MVA iš Tauragės rajono savivaldybės urbanizuotų teritorijų, kuriose gyventojų – daugiau nei 2000, yra renkamos konteineriais. Tauragės regionas turi tinkamai išplėtotą bioskaidžių (MVA ir ŽA) atliekų surinkimo konteinerių sistemą visose savivaldybėse.

Toliau rajone siekiant vystyti atliekų kompostavimą, planuojama padėti gyventojams užtikrinti kompostavimą šių atliekų susidarymo vietose, t. y. dalinant kompostavimo dėžes ir ugdant bei šviečiant gyventojus, kaip patiems pasigaminti kompostavimo dėžes ir tinkamai kompostuoti vietoje.

Įvertinus iki 2023 m. sukurtą atskiro MVA srauto surinkimo infrastruktūrą, lentelėje pateikiamas papildomas infrastruktūros poreikis Tauragės rajono savivaldybėje iki 2027 m.:

Lentelė 27 Maisto (virtuvės) atliekų infrastruktūros plėtros poreikis Tauragės rajono savivaldybėje

Savivaldybė	MVA surinkimas	Infrastruktūros poreikis 2023 - 2027 m.
Tauragės rajono savivaldybė	MVA kartu su žaliosiomis atliekomis.	7300 atliekų dėžučių

Šaltinis: Sudaryta konsultanto

Rūšiuojamuoju būdu surinktos MVA bus vežamos į Tauragės tvarkymo įrenginius, kuriuos, siekiant tinkamo šių atliekų tvarkymo, numatoma modernizuoti.

Tauragės regiono mastu planuojama pritaikyti vieną iš plačiai naudojamų kompostavimo technologijų – kompostavimą, naudojant membraną. Tai pusiau uždaras, pusiau atviras kompostavimas. Kompostuojama kaupuose su oro padavimu, kurie yra aptraukiami specialia membranine plėvele. Biologiškai skaidžios organinės atliekos yra sumaišomos su struktūrinėmis atliekomis ir iš jų kompostavimo zonoje yra formuojami kaupai. Suformuoti kaupai padengiami membrana.

Tam, kad būtų galima pritaikyti kompostavimo technologiją, naudojant membraną, būtina pradėti vykdyti maisto ir virtuvės (įskaitant žaliųjų) (MVA) atliekų apdorojimo įrenginių su pastatais ir įrengimais statybą. Įgyvendinus šias infrastruktūrines priemones, bus galima pasiekti numatytus Tauragės regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 metų plano rodiklį – 5000 t/m apdorotas maisto ir virtuvės (įskaitant žaliųjų) atliekų kiekis.

➤ Antrinių žaliavų surinkimo priemonių palaikymas ir plėtra

Vadovaujantis atliekų tvarkymo hierarchija, prioritetas teikiamas komunalinių atliekų perdirbimui, todėl pagrindinis komunalinių atliekų tvarkymo tikslas – atskirti kuo daugiau atliekų į atskirus srautus, išplečiant ir palaikant antrinių žaliavų pirminį rūšiavimą. Tokios žaliavos yra geresnės kokybės ir tinkamesnės perdirbimui, negu išskirtos iš mišrių komunalinių atliekų srauto rūšiavimo linijos pagalba. Tauragės regione siekiant išplėsti ir palaikyti šią sistemą, didinamas aprūpinimas rūšiavimo konteineriais.

2021–2027 m. laikotarpiu planuojamas preliminarus papildomų pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo rūšiavimo konteinerių poreikis Tauragės rajono savivaldybėje:

Lentelė 28 Antrinių žaliavų surinkimo konteinerių poreikis Tauragės rajono savivaldybėje

Savivaldybė	Naujai išdalinti rūšiavimo konteineriai, vnt.
Tauragės rajono savivaldybė	1043

Šaltinis: Sudaryta konsultanto

Už antrinių žaliavų surinkimo priemonių palaikymą ir plėtrą yra atsakingi šių atliekų surinkimo paslaugų teikėjai.

➤ Individualaus kompostavimo vietoje infrastruktūros plėtra

Siekiant įgyvendinti atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų kiekio užduotis, numatytas VAPTP, planuojama plėtoti kompostavimo šių atliekų susidarymo vietose priemonę, regioniniu principu perkant ir aprūpinant gyventojus (ypač urbanizuotose vietovėse) kompostavimo dėžėmis. Šios dėžės turėtų būti lengvai surenkamos ir patvarios, jose užtikrinamas oro judėjimas, svarbus optimaliam biologiniam atliekų skaidymuisi. Kompostavimo dėžės namų ūkiams – papildoma priemonė, kuria siekiama maksimaliai sumažinti į buitinių atliekų konteinerius ir sąvartyną iškeliaujančių atliekų kiekius. VAPTP plane numatyta, kad

biologines atliekas kompostuojantiems gyventojams gali būti taikomos nuolaidos už komunalinių atliekų tvarkymą, užtikrinus kontrolės ir stebėsenos sistemą.

Skatinant žaliųjų atliekų namudinį kompostavimą iki 2022-12-31, Tauragės regiono savivaldybėse buvo išdalinta apie 2088 kompostavimo dėžių. Plano įgyvendinimo laikotarpiu planuojama individualių kompostavimo dėžių plėtra visose Tauragės regiono savivaldybėse. Iš viso planuojama išdalinti 6000 kompostavimo dėžių. Tauragės rajono savivaldybėje planuojama išdalinti 2340 kompostavimo dėžių. Pateikiamas kompostavimo dėžių poreikis Tauragės rajono savivaldybėje:

Lentelė 29 Individualių kompostavimo dėžių poreikis Tauragės rajono savivaldybėje

Savivaldybė	Kompostavimo dėžės
Tauragės rajono savivaldybė	2340

Šaltinis: Sudaryta konsultanto

➤ Tekstilės atliekų surinkimo priemonių (konteinerių) plėtra

Siekiant įgyvendinti atliekų rūšiuojamojo surinkimo užduotis, numatytas VAPTP, t. y. iki 2025 m. aprūpinti gyventojus surinkimo priemonėmis butyje susidarantiems tekstilės atliekoms surinkti arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis, Tauragės rajono savivaldybėje numatoma tekstilės atliekų konteinerių plėtra.

Planuojama konteinerių plėtra numatoma kolektyvinių konteinerių aikštelėse, siekiant sudaryti patogias sąlygas gyventojams netoli namų esančiose kolektyvinėse konteinerių aikštelėse ar kitose vietose išmesti švarius nenaudojamus tekstilės gaminius. Pateikiamas tekstilės atliekų surinkimo konteinerių poreikis Tauragės rajono savivaldybėje (tekstilės konteinerių poreikis apskaičiuotas įvertinant, kad 1 konteineris - apie 500 gyventojų):

Lentelė 30 Tekstilės atliekų surinkimo konteinerių poreikis Tauragės rajono savivaldybėje

Savivaldybė	Naujai įrengti tekstilės surinkimo konteineriai, vnt.
Tauragės rajono savivaldybė	34

Šaltinis: Sudaryta konsultanto

➤ Didelių atliekų surinkimo aikštelių plėtra¹¹

Siekiant užtikrinti VAPTP esančių užduočių, susijusių su DASA tinklo plėtra įvykdymo, planuojama plėsti didelių atliekų surinkimo aikštelių tinklą. Tauragės rajono savivaldybėje planuojama įrengti vieną naują DASA Skaudvilėje, ten, kur gyventojų koncentracija gyvenvietėse yra didžiausia. Taip siekiama užtikrinti optimaliausią šios aikštelės poreikio patenkinimą bei sukurti didžiausią naudą savivaldybių gyventojams.

DASA paskirtis – stambiagabaritinių, statybinių, elektronikos, antrinių žaliavų, buities

¹¹ Vietos planuojamoms naujoms didelių atliekų surinkimo aikštelėms nebus parenkamos nekilnojamojo kultūros paveldo objektų teritorijose ir jų apsaugos zonose.

pavojingų atliekų priėmimas ir laikinas saugojimas iki išvežimo. Atliekos į aikštelę pristatomos transportu ar pakavimo forma, netrukdančia vizualiai nustatyti, kad atliekos priimtinos pagal leidimus.

Pav. 18 DASA aikštelė

Visos nepavojingos atliekos laikomos tam skirtuose konteineriuose, išskyrus padangas ir metalo atliekas, kurios laikomos ant asfaltuotos dangos. Aikštelėje surinktos atliekos periodiškai išvežamos atitinkamiems atliekų tvarkytojams, turintiems teisę užsiimti šia veikla, apdorojamos ar šalinamos nepavojingų atliekų sąvartyne.

Didžiųjų atliekų surinkimo aikštelėje priimami tik Tauragės rajono savivaldybės fizinių asmenų pristatyti daiktai. Į DASA priimami tik tie daiktai, kurie leidžiami priimti.

Siekiant didinti perdirbimo ir panaudojimo uždavinių kylančių iš VATPT įgyvendinimo, taip pat geresnės apskaitos ir kontrolės, planuojama išplėsti esamą DASA aikštelę. Įrengti dalijimosi daiktais stotelę, kur Tauragės rajono gyventojai bus kviečiami atsibodusius ar nusidėvėjusius, bet dar tinkamus naudoti didelių gabaritų daiktus (baldus, langus, duris, dviračius, kilimus, automobilines kėdutes, vežimėlius), elektros ir elektronikos prietaisus, drabužius bei tekstilę pristatyti į didžiųjų atliekų surinkimo aikštelę – Jums nereikalingi, bet dar tinkantys naudojimui daiktai kažkam gali būti labai naudingi ir tarnauti pagal paskirtį dar ilgai.

Pav. 19 Dalijimosi daiktais stotelė

➤ **Žaliųjų atliekų surinkimo aikštelių plėtra¹²**

Pagrindinis ŽAKA aikštelėje vykdomas veiklos procesas – žaliųjų atliekų kompostavimas. Kompostavimas atliekamas atviruose kompostavimo ir brandinimo kaupuose su natūralia aeracija ir periodiniu kaupų perkrovimu, pagamintas kompostas realizuojamas. Pilnas komposto paruošimo ciklas trunka nuo 3 iki 11 mėnesių, priklausomai nuo žaliųjų atliekų patekimo į kompostavimo procesą laiko. ŽAKA aikštelės veikimo ypatumus įtakoja sezoniškumas bei susidarantys atliekų srautai ir kiekiai.

¹² Vietos planuojamoms naujoms žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelėms nebus parenkamos nekilnojamojo kultūros paveldo objektų teritorijose ir jų apsaugos zonose.

Pav. 20 ŽAKA aikštelė

Visose aikštelėse žaliosios atliekos priimamos iš gyventojų ir įmonių. Gyvenvietėse dažnai susiduriama su problema, jog gyventojai visų susidariusių žaliųjų atliekų neturi galimybės kompostuoti vietoje, todėl ŽAKA tinklo plėtra, padėtų gyventojams tinkamai atsikratyti žaliosiomis atliekomis, kurių jiems nėra galimybės sutvarkyti vietoje.

Numatoma įrengti ar praplėsti 1 ŽAKA aikštelę Tauragės rajono savivaldybėje.

Gaminant vertingą kompostą, siūloma brandinimui ir pagaminto komposto sandėliavimui įrengti stoginę ir taip sumažinti maistinių medžiagų išplovimą lietingo periodo metu.

Taip pat būtina išplėsti ir esamą ŽAKA, t. y. įsigyti įrangą žaliųjų atliekų apdorojimui.

Kita svarbi planuojama infrastruktūros plėtra bus vykdoma regioniniu mastu, t. y.:

➤ Stambiagabaričių ir statybinių atliekų perdirbimo ir rūšiavimo bei paruošimo pakartotinai naudoti infrastruktūros plėtra

Vertės grandinės požiūriu stambiagabaritės ir statybinės atliekos turi didelį perdirbimo potencialą, nes didelė dalis šių atliekų turi teigiamą rinkos vertę. Perdirbtos statybos ir griovimo atliekos naudojamos tame pačiame statybų sektoriuje (pvz. remontuojant kelius, įrengiant drenažo sistemas ar kt.). Vertingiausios medžiagos, tokios kaip metalai, paprastai yra išrūšiuojamos, perdirbamos ir parduodamos kitoms pramonės šakoms kaip antrinė žaliava. Kitos kategorijos atliekos (pvz. mediena, plastikas, popierius) panaudojamos deginimo įrenginiuose energijai gauti. Inertinės ir kt. Svarbu pabrėžti tai, kad ne visos statybos ir griovimo atliekos – tinkamos perdirbimui ir (ar) pakartotiniam naudojimui. Dalis stambiagabaričių ir statybinių atliekų yra pavojingos ir gali neigiamai veikti aplinką ir žmonių sveikatą. Šias atliekų rūšis pagal naudojimo būdus galima suskirstyti atitinkamai į atliekas, kurios gali būti panaudojamos kaip žaliavos kitų medžiagų / produktų gamyboje bei atliekas, kurios naudojamos kaip užpildas.

Siekiant įgyvendinti perdirbimo ir antrinio panaudojimo numatytus uždavinius VAPTP, statybinių atliekų tvarkymo sistema turi būti organizuota taip, kad mažiausiai 70 proc. (vertinant pagal atliekų kiekį) nepavojingųjų statybinių atliekų, būtų atskirai išrūšiuota pagal medžiagas, paruošta naudoti pakartotinai, perdirbta ir kitaip panaudota. Turi būti užtikrintas patogus šių atliekų surinkimas ir iš gyventojų, plečiant didelių atliekų surinkimo aikštelių skaičių, o siekiant geresnių šių atliekų perdirbimo ir panaudojimo rodiklių, planuojama stambiagabaričių ir statybinių atliekų perdirbimo ir rūšiavimo bei paruošimo pakartotinai infrastruktūros plėtra, kurios metu bus įrengta aikštelė su stogine, įsigytas paruoštų medžiagų,

skirtų tolimesniam perdirbimui ar energijai išgauti, presavimo įrenginys, ekskavatorius-manipulatorius, konteineriai skirti stambiagabaričių atliekų rūšivimui, putplasčio apdorojimo sistema ir kt.

➤ **Rūšavimo linijos modernizavimas**

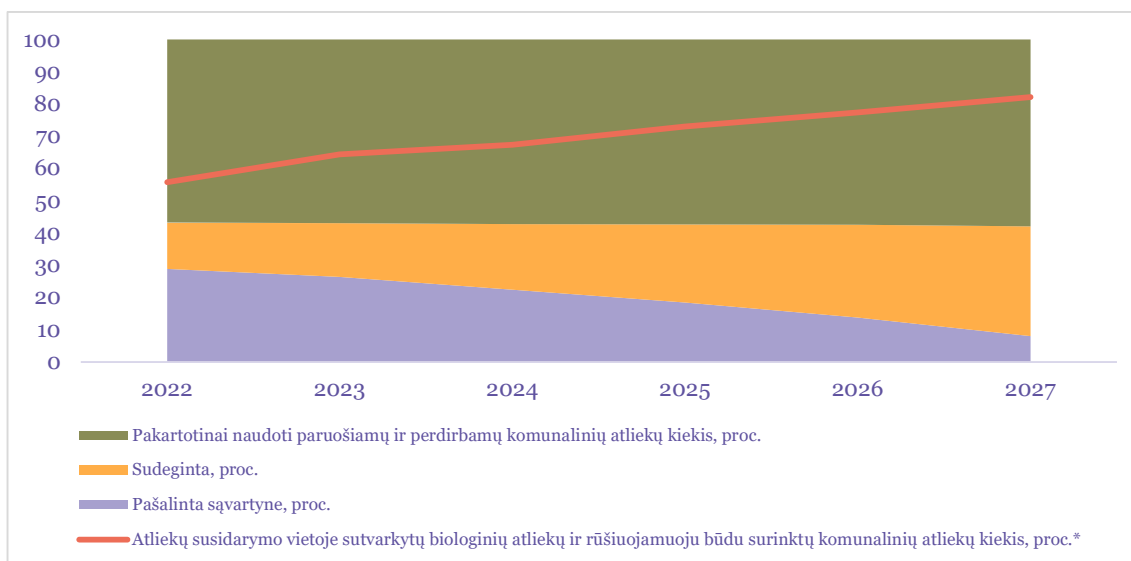
Planuojamas rūšavimo linijos modernizavimas: maišelių draskytuvai, stoginė, presavimo įrenginys, konteineriai. Taip pat pastatyti pastatą, kuris apsaugotų nuo kritulių ir vėjo, kad neišnešiotų atliekų.

➤ **Filtrato valymo įrenginių rekonstrukcija/modernizavimas**

Tauragės regione Kaupių sąvartyne nevalytas filtrate amonio koncentracija viršija 1000 mg/l, o chloridų – 200-2000 mg/. Metalų koncentracija yra palyginti maža. Problemų gali kelti kai kurie organiniai junginiai, pavyzdžiui, fenolis. Chloridas taip pat kelia susirūpinimą, nes filtratas išleidžiamas į jautrų upelį, o leidimo išleisti teršalus riba yra 300 mg/l.

Atvirkštinis osmoso įrenginys išvalo tik apie 50 % filtrato, o jo eksploatacijoje išlaidos yra didelės. Nepaisant atvirkštinio osmoso valymo, amoniakinio azoto kiekis kartais viršija leistinas išleidimo ribas. Siekiant užtikrinti aplinkosauginių reikalavimų laikymąsi bus rekonstruoti / modernizuoti filtrato valymo įrenginiai.

Įgyvendinus numatomą infrastruktūros plėtrą Tauragės regione, numatoma komunalinių atliekų tvarkymo prognozė pateikiama 21 paveiksle.

Pav. 21 Komunalinių atliekų naudojimas / šalinimas

7. PLANO ĮGYVENDINIMO POVEIKIO ĮMOKŲ DYDŽIUI UŽ ATLIEKŲ TVARKYMĄ VERTINIMAS

Reikšmingiausias Tauragės rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane numatytų sprendinių įgyvendinimo poveikis įmokoms už komunalinių atliekų tvarkymą susijęs su investicijomis į regioninės atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtojimą - maisto ir virtuvės (įskaitant žaliųjų) atliekų apdorojimo pajėgumų sukūrimu, DASA ir ŽAKA aikštelių plėtra, perdirbimo, rūšiavimo bei paruošimo pakartotinai naudoti pajėgumų sukūrimu.

Pagrindinės investicijos regioninę atliekų tvarkymo infrastruktūrą:

- **Infrastruktūros plėtra maisto ir virtuvės (įskaitant žaliųjų) (MVA) atliekų apdorojimui bei biologinių atliekų apdorojimo aikštelės, esančios Tauragės regioniniame sąvartyne, modernizavimas ir plėtra.**
Remiantis preliminariais skaičiavimais, pasirengimo MVA tvarkymui bei biologinių atliekų apdorojimo aikštelės plėtros ir modernizavimo vertė gali siekti 3,5 mln. Eur. Priklausomai nuo įrenginių apkrovimo šių įrenginių naudingas tarnavimo laikas galėtų būti 12 metų.
- **ŽAKA ir DASA aikštelių plėtra.**
Remiantis preliminariais skaičiavimais investicijos į ŽAKA ir DASA plėtrą gali būti apie 1,4 mln. Eur., kur aikštelių naudingas tarnavimo laikas turėtų siekti 20 ar daugiau metų, o įrenginių, priklausomai nuo jų apkrovimo, naudingas tarnavimo laikas galėtų būti 12 metų.

Vertinama, kad vidutinės atliekų tvarkymo išlaidos tenkančios namų ūkiui per mėnesį įgyvendinus plano investicines priemones neturėtų didėti daugiau 7-10 %.

Lentelė 31 Komunalinių atliekų tvarkymo išlaidos Tauragės regiono savivaldybėse, kuriose įvesta rinkliava

Regionas	Savivaldybė	2021 m. vidutinės atliekų tvarkymo išlaidos, tenkančios namų ūkiui per mėnesį, Eur/ namų ūkiui /mėn.
Tauragės regionas	Tauragės r. sav.	4,29

Šaltinis: Sudaryta konsultanto

Didžiausią įtaką mokesčiams turės nuo 2023 metų padidėsiantis mokestis už aplinkos teršimą nepavojingų atliekų sąvartyne (nuo 15 eur/t iki 50 eur/t), kuris kasmet bus indeksuojamas pasibaigus mokestiniam laikotarpiui, taikant indeksavimo koeficientą, kuris nustatomas Lietuvos statistikos departamento apskaičiuotą ir Oficialiosios statistikos portale paskelbtą

mokestinių metų vartotojų kainų indeksą dalijant iš šimto. Siekiant mažinti šio mokesčio didėjimo įtaką vidutinėms atliekų tvarkymo išlaidoms, tenkančioms namų ūkiui, Plano priemonės orientuotos į regioniniame sąvartyne šalinimų atliekų kiekio mažinimą.

Atliekų patenkančių į sąvartyną kiekio mažėjimui daugiausiai įtakos turės MVA, tekstilės, antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių surinkimo sistemos efektyvumas. MVA srauto atskiras surinkimas, gali sumažinti į mišrių komunalinių atliekų kiekį daugiau nei 2 tūkst. t. atliekų, o tekstilės atliekų atskiras surinkimas, kuris remiantis atliekų sudėties tyrimais, - apie 900 t. atliekų. Efektyvesnis šių atliekų srautų rūšiuojamasis surinkimas sudaro prielaidas sumažinti sąvartyne šalinamų atliekų kiekį.

Antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių, patenkančių su mišriomis komunalinėmis atliekomis (šiuo metu, remiantis atliekų sudėties tyrimais, vidutiniškai regione kartu su mišriomis komunalinėmis atliekomis patenka apie 23 % antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių), kiekio sumažėjimas, turi vieną didžiausių potencialų mažinti mišrių komunalinių atliekų.

Atkreipiamas dėmesys, kad Plane nėra vertinama Valstybinės kainų ir energetikos komisijos sąvartyno vartų mokesčio ir kitų galimų mokesčių reguliavimo įtaka sąvartyno vartų mokesčiui ir įmokoms už atliekų tvarkymą, taip pat galimi minimalių komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos kokybės reikalavimų pasikeitimai, kurie gali turėti įtakos komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos apimtims Tauragės regiono savivaldybėse. Galimą įtaką taip pat gali koreguoti Europos Sąjungos skiriamos paramos dydis ir intensyvumas priemonėse.

8. PLANO ĮGYVENDINIMO VERTINIMO KRITERIJAI

Už regioninio atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plano stebėseną ir regionines priemones atsakingas UAB „TRATC“, kuris metiniame pranešime pateikia apibendrintą informaciją apie regioniniame plane numatytų tikslų, uždavinių ir priemonių įgyvendinimą ir rezultatų pasiekimą. Už Tauragės rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plano priemonių stebėseną atsakinga Tauragės rajono savivaldybė.

Lentelė 32 Valstybinio atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano priemonių stebėseną

NR.	RODIKLIS	RODIKLIO REIKŠMĖ										
		2022	2023 I	2023 II	2024 I	2024 II	2025 I	2025 II	2026 I	2026 II	2027 I	2027 II
260.1.	Susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) paruošta pakartotinai naudoti ir perdirbta (proc.)	57		57		57		57		57		57
260.3.	Visų susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) šalinama sąvartyne (proc.)	29		26		22		18,5		13,9		8
261.1.	Atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų kiekis, proc.	50		60		65		70		75		80
261.2-1	Aprūpinant namų ūkius biologinių atliekų surinkimo priemonėmis urbanizuotose vietovėse, iš	4348										

NR.	RODIKLIS	RODIKLIO REIKŠMĖ										
		2022	2023 I	2023 II	2024 I	2024 II	2025 I	2025 II	2026 I	2026 II	2027 I	2027 II
	viso regione išdalintos / įrengtos bendro ir individualaus naudojimo biologinių atliekų surinkimo priemonės											
261.2-2	Užtikrinant kompostavimą biologinių atliekų susidarymo vietose, skatinant kompostavimo bendruomenių daržuose sistemą, savivaldybėje išdalintos individualaus kompostavimo dėžės, vnt.	924				3264						
261.5.	Aprūpinant gyventojus surinkimo priemonėmis buityje susidarančioms tekstilės atliekoms surinkti, turimas savivaldybėje tekstilės atliekų konteinerių skaičius vnt.	48				63		82				
261.6	Užtikrinti galimybę atiduoti atskirai surinktas buityje susidarančias pavojingąsias atliekas	Nuolatos DASA aikštelėse										
261.7.5.	Išplėsti DASA tinklą. (Kaimo vietovėse įrengti po vieną DASA ne didesniu kaip 15 km atstumu nuo gyvenamųjų teritorijų, o miestuose – vieną DASA 10 km atstumu tarp tokių aikštelių arba aprūpinančią bent 40 000 gyventojų)											

NR.	RODIKLIS	RODIKLIO REIKŠMĖ											
		2022	2023 I	2023 II	2024 I	2024 II	2025 I	2025 II	2026 I	2026 II	2027 I	2027 II	
261.7.5	Naujai įrengtų DASA kiekis, įgyvendinant VAPTP reikalavimus, vnt.												1

Tauragės rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas

NR.	RODIKLIS	RODIKLIO REIKŠMĖ													
		2021		2022		2023		2024		2025		2026		2027	
		I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.
1.2.1.1-1	Suorganizuotos šiukšlių rinkimo akcijos, vnt.					1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1.2.2	Antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo priemonių tinklo viešose vietose (parkuose, skveruose, lankytinose vietose, pagrindinėse gatvėse) plėtra														
1.2.2.1	Antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo priemonių tinklo viešose vietose (parkuose, skveruose, lankytinose vietose, pagrindinėse gatvėse) plėtimas, užtikrinant jų surinkimą ir sutvarkymą Tauragės rajono savivaldybėje														
1.2.2.1-1	Prioritetinės viešosios vietos, kuriose įrengtos antrinių žaliavų surinkimo priemonės, vnt.														5
1.2.3	Viešųjų geriamojo vandens stotelių tinklo plėtojimas savivaldybių traukos centruose, viešose sporto aikštelėse, aikštynuose ir parkuose														
1.2.3.1	Viešųjų geriamojo vandens stotelių tinklo plėtojimas savivaldybių traukos centruose, viešose sporto aikštelėse, aikštynuose ir parkuose, siekiant mažinti plastiko pakuočių atliekas Tauragės rajono savivaldybėje														
1.2.3.1-1	Prioritetinės viešosios vietos, kuriose įrengtos geriamojo vandens stotelės, vnt.														5
1.2.4.	Padangų atliekų, kurių turėtojų nustatyti neįmanoma arba kuris neegzistuoja, sutvarkymas														
1.2.4.1	Padangų atliekų, kurių turėtojų nustatyti neįmanoma arba kuris neegzistuoja, sutvarkymas Tauragės rajono savivaldybėje														
1.2.4.1-1	Suorganizuotas padangų atliekų, kurių turėtojų nustatyti neįmanoma arba kuris neegzistuoja, surinkimas ir sutvarkymas, vnt./m			1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Tauragės rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas

NR.	RODIKLIS	RODIKLIO REIKŠMĖ													
		2021		2022		2023		2024		2025		2026		2027	
		I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.
2.	ATLIEKŲ ATSKIRIMAS SUSIDARYMO ŠALTINYJE, SIEKIANČI PARUOŠTI PAKARTOTINAI NAUDOTI ARBA PERDIRBTI														
2.-1	Atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų kiekis, proc.					60		65		70		75		80	
2.1.	Didinti gyventojų aplinkosauginį sąmoningumą ir atsakomybę atliekų rūšiavimo srityje														
2.1.1	Viešinio kampanijų vykdymas, skatinant atliekų rūšiuojamąjį surinkimą														
2.1.1.1	Viešinio kampanijų vykdymas, skatinant atliekų rūšiuojamąjį surinkimą, Tauragės rajono savivaldybėje														
2.1.1.1-1	Įgyvendintos suplanuotos iniciatyvos, proc.							100		100		100		100	
2.2.	Didinti atliekų rūšiavimo priemonių ir infrastruktūros prieinamumą														
2.2.1	Antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo priemonių (konteinerių prieinamumo) plėtra¹³														
2.2.1.1	Antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo priemonių (konteinerių prieinamumo) plėtra Tauragės rajono savivaldybėje														
2.2.1.1-1	Naujai išdalinti rūšiavimo konteineriai, vnt.							1043							
2.2.2	Didelių atliekų surinkimo aikštelių tinklo plėtra regiono savivaldybėse														
2.2.2.1	Didelių atliekų surinkimo aikštelės įrengimas Tauragės rajono savivaldybėje														
2.2.2.1-1	Įrengta DASA, vnt.														1

¹³ Kiekvienais metais peržiūrimas antrinių žaliavų surinkimo konteinerių poreikis.

Tauragės rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas

NR.	RODIKLIS	RODIKLIO REIKŠMĖ													
		2021		2022		2023		2024		2025		2026		2027	
		I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.
2.2.3	Individualaus ar kolektyvinio kompostavimo vietoje infrastruktūros plėtra, buityje susidarančioms biologiškai skaidžioms atliekoms kompostuoti														
2.2.3.1	Kompostavimo vietoje infrastruktūros plėtra, buityje susidarančioms biologiškai skaidžioms atliekoms kompostuoti Tauragės rajono savivaldybėje														
2.2.3.1-1	Kompostinės dėžės, vnt.							2340							
2.2.4	Žaliųjų atliekų surinkimo aikštelių plėtra														
2.2.4.1	Žaliųjų atliekų surinkimo aikštelių plėtra Tauragės rajono savivaldybėje														
2.2.4.1-1	Įrengta ar išplėsta ŽAKA, vnt.														1
2.2.5	Buityje susidarančios tekstilės atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūros plėtra														
2.2.5.1	Tekstilės atliekų surinkimo priemonių (konteinerių) plėtra Tauragės rajono savivaldybėje														
2.2.5.1-1	Naujai įrengti tekstilės surinkimo konteineriai, vnt.							34							
2.2.6	Bioskaidžių (tame tarpe maisto (virtuvės)) atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūros plėtra														
2.2.6.1	Individualių MVA surinkimo priemonių (atliekų dėžučių) daugiabučių namų gyventojams plėtra Tauragės rajono savivaldybėje														
2.2.6.1-1	Atliekų dėžutės, vnt.							7300							
2.2.7	Savivaldybių Atliekų tvarkymo taisyklių atnaujinimas ir kitų savivaldybės dokumentų susijusių su įmokomis už atliekų tvarkymą savivaldybėje atnaujinimas														
2.2.7.1	Atliekų tvarkymo taisyklių atnaujinimas, atsižvelgiant į naujus teisės aktų reikalavimus, ir užtikrintas jų įgyvendinimas Tauragės rajono savivaldybėje														
2.2.7.1-1	Atliekų tvarkymo taisyklių atnaujinimas, atsižvelgiant į naujus teisės aktų reikalavimus														Pagal poreikį

Tauragės rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas

NR.	RODIKLIS	RODIKLIO REIKŠMĖ													
		2021		2022		2023		2024		2025		2026		2027	
		I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.
2.2.7.2	Dokumentų, susijusių su įmokomis už atliekų tvarkymą Tauragės rajono savivaldybėje atnaujinimas, diferencijuoto apmokestinimo galimybių ir jų kontrolės priemonių įvertinimas														
2.2.7.2-1	Atnaujinti dokumentai													Pagal poreikį	
2.2.8	Sutarčių sudarymas su Tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, gamintojų ir importuotojų organizacijomis dėl tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, šiukšlių išrinkimo, surinkimo, vežimo ir apdorojimo finansavimo, bei sutarčių sudarymas su drėgnųjų servetėlių ir (ar) oro balionėlių gamintojų ir importuotojų organizacijomis dėl drėgnųjų servetėlių ir (ar) oro balionėlių šiukšlių išrinkimo, surinkimo, vežimo ir apdorojimo finansavimo Tauragės rajono savivaldybėje														
2.2.8-1	Pasirašytų sutarčių skaičius, vnt.													Pagal poreikį	
2.2.9	Sutarčių sudarymas su Tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, gamintojų ir importuotojų organizacijomis dėl tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, atliekų, išmestų į viešas surinkimo sistemas, surinkimo savivaldybės organizuojamoje komunalinių atliekų tvarkymo sistemoje, vežimo ir apdorojimo finansavimo Tauragės rajono savivaldybėje														
2.2.9-1	Pasirašytų sutarčių skaičius, vnt.													Pagal poreikį	
2.2.10	Užtikrinti saugų asbesto atliekų surinkimo ir sutvarkymo organizavimą Tauragės rajono savivaldybėje														
2.2.10-1	Asbesto surinkimas													Pagal poreikį	
3.	DAIKTŲ PANAUDOJIMAS, ATLIEKŲ PARUOŠIMAS NAUDOTI TOS PAČIOS ARBA KITOS PASKIRTIES PRODUKTAMS AR MEDŽIAGOMS GAMINTI														
3-1	Susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) paruošta pakartotinai naudoti ir perdirbta (proc.).		56		57		57		57		57		57	57	
3.1.	<i>Tikrinant, valant ar taisant atliekomis tapusius produktus ar jų sudedamąsias dalis paruošti taip, kad jie būtų vėl tinkami naudoti be pradinio apdirbimo</i>														

Tauragės rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas

NR.	RODIKLIS	RODIKLIO REIKŠMĖ													
		2021		2022		2023		2024		2025		2026		2027	
		I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.
3.1.1	Dalijimosi daiktais stotelių tinklo plėtra naujai įrengiamose savivaldybių didelių atliekų surinkimo aikštelėse ir jų eksploatacija														
3.1.1.1	Dalijimosi daiktais stotelės įrengimas naujai įrengiamoje DASA Tauragės rajono savivaldybėje														
3.1.1.1-1	Dalijimosi daiktais stotelės įrengimas, vnt.														1
3.1.2	Dirbtuvių organizavimas														
3.2.	<i>Sukurti atliekų paruošimo perdirbti ir jų perdirbimo galimybes</i>														
3.2.1	Biologinių atliekų apdorojimo aikštelės, esančios Tauragės regioniniame sąvartyne, modernizavimas ir plėtra														
3.2.2	Infrastruktūros plėtra maisto ir virtuvės (įskaitant žaliųjų) (MVA) atliekų apdorojime														
3.2.3	Rūšiavimo linijos modernizavimas														
3.2.4	Stambiagabaričių ir statybinių atliekų perdirbimo ir rūšiavimo bei paruošimo pakartotinai naudoti infrastruktūros plėtra														
3.2.5	Žaliųjų atliekų apdorojimo infrastruktūros plėtra														
3.2.6	Esamų DASA infrastruktūros plėtra siekiant aikštelėse surenkamų atliekų perdirbimo ar paruošimo pakartotinai naudoti														
3.3.	<i>Sukurti atsinaujinančios energijos pajėgumus siekiant sumažinti energetinę priklausomybę ir didinti efektyvumą</i>														
3.3.1	Atsinaujinančių energetinių resursų poreikio patenkinimas, įrengiant lokalius elektros energijos gamybos įrenginius														
4.	ATLIEKŲ ŠALINIMO GALIMYBĖS UŽTIKRINIMAS														
4.-1	Sąvartynuose šalinamų komunalinių atliekų dalis, proc.					26		22		18,5		13,9		8	
4.1.	<i>Šalinti nekeliant pavojaus visuomenės sveikatai ir aplinkai atliekas, kurių nepavyksta išvengti, jų dalis ar medžiagas, kurių nepavyksta pakartotinai panaudoti, o vėliau – perdirbti ar kitaip panaudoti nekeliant pavojaus visuomenės sveikatai ir aplinkai</i>														
4.1.1	Filtrato valymo įrenginių rekonstrukcija/modernizavimas														
4.1.2	Sąvartynų ir šalinamų atliekų monitoringo vykdymas														

